

K C DAS COMMERCE COLLEGE
MAGAZINE

13

— চ্যাব্রীয়াত চাও তীর্থে

তীর্থে চাও তীর্থে
চাও তীর্থে চাও তীর্থে

কে চি দাস কমাৰ্চ কলেজ আলোচনী

ত্রয়োদশ সংখ্যা : ২০০৮-২০০৯ বৰ্ষ

K C DAS COMMERCE COLLEGE MAGAZINE

13th Issue : 2008-2009

Teacher-in-charge
Samar Bhattacharyya

Editor
Sangita Das

কে চি দাস কমাৰ্চ কলেজ আলোচনী : কে চি দাস কমাৰ্চ কলেজৰ বাৰ্ষিক প্ৰকাশ; মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভা, ছাত্ৰীবাৰী,
গুৱাহাটী-৭৮১০০৮ৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত আৰু সৰ্বস্বত্ব সংৰক্ষিত।

সম্পাদনা সমিতি

- উপদেষ্টা : ডঃ হিতেশ ডেকা
অধ্যক্ষ, কে চি দাস কমাৰ্চ কলেজ
- তত্ত্বাবধায়ক : সমৰ ভট্টাচাৰ্য্য
প্ৰবক্তা, ইংৰাজী বিভাগ
- সম্পাদক : সংগীতা দাস
স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ
- সদস্য/সদস্যা : ডঃ স্বপ্না স্মৃতি মহন্ত
প্ৰবক্তা, অসমীয়া বিভাগ
অৰ্চনা বৰা
প্ৰবক্তা, ইংৰাজী বিভাগ
ভিক্টৰ কলিতা
স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ
জয় মণ্ডল
স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষ

Editorial Board

- Adviser : **Dr. Hitesh Deka**
Principal, K C Das Commerce College
- Teacher-in-charge : **Samar Bhattacharyya**
Lecturer, Department of English
- Editor : **Sangita Das**
B.Com. IIInd year
- Members : **Dr. Swapna Smriti Mahanta**
Lecturer, Department of Assamese
Archana Bora
Lecturer, Department of English
Victor Kalita
B.Com. IIInd year
Joy Mandal
B.Com. IIIrd year
- বেটুপাত : বিগ্‌পিঙ্কেল
নৱগ্ৰহ ৰোড, শিলপুখুৰী, গুৱাহাটী-৭৮১০০৩
- মুদ্ৰণ : শৰাইঘাট প্ৰিণ্টাৰ্ছ
এম. চি. ৰোড, গুৱাহাটী - ৭৮১০০৩

II শ্ৰদ্ধাঞ্জলি II

আমাৰ মাজৰপৰা চিৰদিনৰ বাবে আঁতৰি যোৱা প্ৰতিগৰাকী ব্যক্তিৰ স্মৃতিত মহাবিদ্যালয়
পৰিয়ালৰ হৈ অশ্ৰুসিক্ত প্ৰণিপাত যাচিছোঁ।

অকাল মৃত্যুক সাৱটি লৈ আমাৰ মাজৰপৰা হেৰাই
যোৱা মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰী
কিৰণলৈ
আন্তৰিক শ্ৰদ্ধাঞ্জলি নিবেদন কৰিলোঁ—

অৰ্পণ

মানুহ, জীৱন আৰু সমাজ সম্পৰ্কে সচেতন,
সীমাহীন প্ৰাণ-প্ৰাচুৰ্য্যৰ আকৰ বহন কৰা
প্ৰতিজন মানৱতাবাদী নৱ প্ৰজন্মৰ হাতত.....

Principal's Reflections

The college magazine has always been a stepping stone to many aspiring writers, poets, essayists, cartoonists, artists, etc. The tradition has been continued for ages; there were wall magazines, and they still exist as well as other avenues where students can showcase their talent.

The K C Das Commerce College has always laid thrust on its College magazine. The preparation begins in the right earnest, students and guest writers are contacted well in advance and then there is no stopping the process. However, over the last few years I have seen a gradual decline in the standard of our magazine. May be because we had very little time to prepare and edit the articles or other contribution from students and teachers, or simply because we lowered the standard to accommodate numbers.

As an avid reader of a College magazine, I want to ensure that the best pieces are printed which can be something for the students to cherish for the rest of their lives. I have also come to realize that, of late, the quality of writing has gone down considerably. I have had the occasion to go through some of the original writings of students, and I must admit that I was not impressed.

I sincerely feel that good education must include proper knowledge of grammar and good writing skill backed by information processed in the best possible way. But sadly, students these days are not reading enough; may be the problem lies with the syllabus we have enforced upon them or may be we have failed to inspire them to read enough. The net result is that creative works are not flowing through from the younger generation as is the case in most parts of the world.

The ideal scenario of creative works is a society that is in the throes of crisis. Sadly, the same is not happening in Assam, but our neighbouring State of Manipur has proved to be an exception.

In fact, I am happy that we have students from all the north-eastern States, and some other States of the country. A 'mini India' is already there in the College, and I feel this can also provide an ideal platform for the creative juices to start flowing.

I would request the magazine's present and future editors to be strict with the standard. No problem, if the magazine has limited contents, but each one must deserve to be there. One should not be bothered about the numbers but the quality.

However, the idea here is to encourage students to draw inspiration from all sorts of atmosphere to harness the creativity that is inherent in each one of us.

Hitesh Deka

সম্পাদকৰ গুণা

মানৱৰ সামগ্ৰিক চিন্তা ভৱনাৰ যথোচিত উপস্থাপনৈহে সাহিত্যৰ সৃষ্টি কৰে। প্ৰতিভাৰ সন্নিধি লাভ কৰাটো যদিহে জোঁজগু, প্ৰতিভা ধৰি ৰখাটোও আমাৰ কৰ্তব্য। তাৰেই বিনম্ৰ প্ৰয়াস এই আলোচনী।

কে চি দাস কমাৰ্চ কলেজৰ আলোচনীখন প্ৰকাশৰ ক্ষেত্ৰত বিভিন্ন পদক্ষেপত আমাক অহা কৰিলে মহাবিদ্যালয়ৰ মাননীয় অধ্যক্ষ শ্ৰীযুত হিতেশ ডেকাদেৱ, তত্ত্বাবধায়ক শ্ৰীযুত অমৰ উদ্গাচৰ্য, সম্পাদনা সমিতিৰ শ্ৰীযুত স্বপ্না স্মৃতি মহন্ত আৰু শ্ৰীযুত অৰ্চনা বৰা বাহেদেৱে। লগতে মহাবিদ্যালয়ৰ অমূল্য শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী, কৰ্মচাৰীবৃন্দ আৰু বন্ধু-বান্ধৱীলৈ কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰিলোঁ। জ্ঞান আৰু পাৰদৰ্শিতাৰ অভাৱৰ বাবে আলোচনীখন সম্পাদনা কৰি উলিওৱাত হয়তো বহুতো ভুল-মিচি অজ্ঞানিতে হৈ গৈছে। তাৰবাবে মহাবিদ্যালয়ৰ সুধী সমাজ তথা প্ৰতিজন অহাদয় পাঠকৰ ওচৰত জানুনায়ে ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা জনালোঁ।

আজিৰ বিশ্বায়নৰ যুগত কে চি দাস কমাৰ্চ কলেজ উৎসৰ্গাতৰ কেন্দ্ৰ হওক। তাৰেই কামনাৰে—

সংগীতা দাস

সম্পাদক,

কে চি দাস কমাৰ্চ কলেজ আলোচনী

!! সূচীপত্ৰ !!

প্ৰবন্ধ

● জ্যোতিপ্ৰসাদৰ অন্যতম সৃষ্টি 'কাৰেঙৰ লিগিৰী'	শ্ৰী ড° স্বপ্না স্মৃতি মহন্ত	১
● শঙ্কৰদেৱ, সত্ৰীয়া নৃত্য আৰু কিছু তথ্য	শ্ৰী মিছ আখতাৰা বেগম	৩
● সংস্কৃতিৰ সোণোৱালী বাট — বিদায় মাইকেল জেক্‌চন	শ্ৰী পাৰ্থ কুমাৰ	৪
● লুপ্ত সৰীসৃপ ডাইনছৰ	শ্ৰী নবনিতা ডেকা	৫
● বন্ধুত্ব	শ্ৰী জোনমণি কলিতা	৬

কবিতা

● হৃদয়ত সূৰ্য্যৰ এচেৰেঙা	শ্ৰী সবজু কাকতি	৭
● স্পষ্টতা	শ্ৰী অভিজিত কাকতি	৭
● সপোনৰ মন্দিৰৰ প্ৰহেলিকা	শ্ৰী হিৰকজ্যোতি শৰ্মা	৮
● কথাৰে মোৰ.....	শ্ৰী ত্ৰিদিপ চন্দ্ৰ গোস্বামী	৯
● স্বাধীনতা	শ্ৰী হিৰকজ্যোতি শৰ্মা	১০

গল্প

● কলেজৰ বাকৰিত.....	শ্ৰী দেৱজিত দাস	১১
● কুকুৰ	শ্ৰী সোণজিত পাটগিৰী	১৯
● হৃদয়ত এক অভাৱবোধ	শ্ৰী দেৱজিত বৰ্মণ	২১

জ্যোতিপ্ৰসাদৰ অন্যতম সৃষ্টি 'কাৰেঙৰ লিগিৰী'

শ্ৰী ড° স্বপ্না স্মৃতি মহন্ত
প্ৰবন্ধা, অসমীয়া বিভাগ

অসমীয়া নাট্য সাহিত্যৰ তিনিগৰাকী শ্ৰেষ্ঠ সাহিত্য শিল্পীৰ অন্যতম এজন হ'ল জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা। শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ, লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা আৰু জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা এই তিনিগৰাকী নাট্যশিল্পীৰ প্ৰতিভাৰ বলতেই আজিৰ অসমীয়া নাট্য-শিল্পৰ ভেটি স্থাপিত হৈছে। জ্যোতিপ্ৰসাদৰ 'কাৰেঙৰ লিগিৰী' অকল অসমীয়া নাট্যক্ষেত্ৰতে নহয়, সমগ্ৰ ভাৰতৰে উল্লেখযোগ্য নাটকসমূহৰ এখন। নাটকখনৰ কাহিনী প্ৰসংগক্ৰমে চমুকৈ তুলি ধৰা হ'ল।

'কাৰেঙৰ লিগিৰী' নাটকৰ নায়ক সুন্দৰ কোঁৱৰ মধ্যযুগীয় সামন্তবাদী এজন ৰাজকোঁৱৰ। সুন্দৰ কোঁৱৰে লিগিৰী শেৱালিক ভাল পায়। ৰাজকোঁৱৰে লিগিৰীক ভালপোৱাত বাধা নাই, কিন্তু তেওঁ লিগিৰীক বিয়া কৰাব নোৱাৰে। ই মধ্যযুগৰ সামন্তবাদী গোষ্ঠীৰ আত্মসন্মানবোধ, অহংকাৰ সকলো ভাঙি-চিঙি চূৰমাৰ কৰি পেলোৱা ঘটনা হৈ ৰ'ব। সেয়ে কোঁৱৰে ৰাজমাওৰ আদেশমৰ্মে মনৰ অনিচ্ছাস্বত্ত্বেও বিয়া কৰালে কাঞ্চনক। বিয়াৰ বাবে মত দিয়াৰ সময়ত সুন্দৰৰ মনৰ ভাব তলত উল্লেখ কৰা সংলাপটিৰ মাজেদি প্ৰকাশ পাইছে।

“সংসাৰৰ ৰীতি, সমাজৰ নিয়ম, বোপাককাৰ সহজ, গুৰুজনৰ আজ্ঞা, আইৰ হেঁপাহ, প্ৰজাৰ আগ্ৰহ ৰওক, মাথো মই সকলোৰে গচকত মৰিমূৰ হৈ যাওঁ।”

কাঞ্চনক বিয়া কৰোৱাৰ পাছত সুন্দৰে যেতিয়া জানিব পাৰিলে যে কাঞ্চনে অনঙ্গক ভাল পাইছিল আৰু তায়ো সমাজৰ তথা পিতৃ-মাতৃৰ বিৰুদ্ধে গৈ অনঙ্গক বিয়া কৰাব নোৱাৰিয়েই সুন্দৰৰ সৈতে বিয়াত বহিল। তেতিয়া সুন্দৰে পাহৰি পেলালে যে তেৱেঁ আনৰ সন্তুষ্টিৰ বাবেহে কাঞ্চনক বিয়া কৰাইছিল। স্বামীৰ অধিকাৰ সাব্যস্ত কৰিবলৈ তেওঁ কাঞ্চনৰ সমগ্ৰ সত্ত্বাৰ অধিকাৰ দাবী কৰিলে। স্পষ্টবাদী কাঞ্চনৰ উত্তৰ শুনাৰ পাছত সুন্দৰ কোঁৱৰে নিজৰ ভুল ধৰিব পাৰিলে। সেই ভুল শুধৰাবলৈ গৈ তেওঁ আন এটা ভুল কৰিলে। সুন্দৰে অনঙ্গক অৰণ্যৰ মাজলৈ মতাই আনি কাঞ্চনকো বুদ্ধিৰে তালৈ লৈ গৈ তাইক অনঙ্গৰ ওচৰত এৰি আহিলগৈ। কাঞ্চনে আঁচলৰ গাঠিৰ বিহু খাই আত্মহত্যা কৰিলে। পত্নীৰ প্ৰতি কৰা এনে আচৰণক লৈ চাৰিওফালে বু বু - বা বা হ'ল।

ইফালে কাৰেঙৰ লিগিৰী শেৱালিয়ে মনে মনে সুন্দৰ কোঁৱৰক ভাল পায়, কিন্তু তাই প্ৰতিদান নিবিচাৰে। তাইৰ প্ৰেমৰ স্বৰূপ এনেধৰণৰ—“তুমি মোলৈ নীলা আকাশৰ পূৰ্ণিমাৰ জোন, তোমাক মই নাপাওঁ। কিন্তু তোমাৰ মৰমৰ জোনাকত মোক জুৰ ল'বলৈ নিদিবানে?” শেৱালিৰ সুখ সুন্দৰ কোঁৱৰৰ আলপৈচান ধৰাতেই সীমাবদ্ধ। কোঁৱৰেও তাই আগে-পিছে থাকিলে ভাল পায়। এই কথাই ৰাজমাওৰ চকুত বিসদৃশ লাগিল। ৰাজমাৱে সুন্দৰ কোঁৱৰৰ অজ্ঞাতে চাওদাঙৰ হতুৱাই শেৱালিক নগা পাহাৰত নিৰ্বাসন দিয়ালে। সুন্দৰে শেৱালিক কাৰেঙত নেদেখি বলীয়াৰ নিচিনা হ'ল। সকলোৰে হুক-বচন নেওচি তেওঁ শেৱালিক বিচাৰি আনি ৰাণী পাতিব বুলি ঘোষণা কৰিলে। কিন্তু কোঁৱৰে শেৱালিক পায়ো হেৰুৱালে। তাইক বিচাৰি সুন্দৰ নগা পাহাৰলৈ অহা বুলি জানিব পাৰি তাই শংকাত পৰিল। শেৱালিৰ ভয় হ'ল—জানোচা তাইক কুঁৱৰী পাতিলে ডা-ডাঙৰীয়াসকলে কোঁৱৰক পদচ্যুত নাইবা হত্যা কৰে। সকলো ভাবি-গুণি তাই নৈত জাপ দি আত্ম-বিসৰ্জন দিলে। তাইৰ মৃত্যুৱে সুন্দৰক বিজ্ঞ কৰি থৈ গ'ল।

নাটকখনত সামাজিক বিধি-বিধান মানিবলৈ গৈ কেনেদৰে ব্যক্তি স্বাধীনতা খৰ্ব হয় আৰু বহুসময়ত জীৱন যে পঙ্গু হৈ পৰে তাক দেখুৱাবলৈকে নাট্যকাৰে প্ৰয়াস কৰিছে। নাটখনৰ বিষয়বস্তু সম্পৰ্কে নাট্যকাৰৰ নিজৰ মন্তব্য এনেধৰণৰ—

“ইয়াৰ underlying idea হৈছে সেই সনাতন সুন্দৰতাৰ বৈপ্লৱিক মনটো, যি বৈপ্লৱিক প্ৰগতিৰ বাটত যাব খোজে। সি তাৰ অন্তৰায়বোৰৰ সৈতে কেনেকৈ সংঘাত কৰে আৰু তাৰ প্ৰতিষ্ঠাৰ বাবে সি কেনেকৈ সামাজিক প্ৰথা, শ্ৰেণী ব্যৱস্থা ইত্যাদি সকলো গছকি পেলাবলৈকো নিৰ্মমভাৱেই প্ৰস্তুত তাকো দেখুৱাই দিছে। ইয়াৰ উপৰিও বৈপ্লৱিক মনস্তত্ত্বই প্ৰণয় আৰু শ্ৰেণীক্ষেত্ৰত কেনেকৈ সত্যৰ বাবে সৰ্বস্ব ত্যাগ কৰি মানৱ প্ৰগতিৰ বাটত আগবাঢ়ে তাকো দেখুৱাবলৈ চেষ্টা কৰা হৈছে।”

ইবচেন, গলচৰদী, ৱৰ্ডচৱৰ্থ আদি পাশ্চাত্যৰ নাট্যকাৰসকলৰ প্ৰভাৱ জ্যোতিপ্ৰসাদৰ নাটকত পৰিলক্ষিত হয়। নাট্যকাৰে বিলাতত থকা কালতেই 'কাৰেঙৰ লিগিৰী' ৰচনা কৰিছিল। পশ্চিমীয়া নাট্যচিন্তাৰ প্ৰভাৱ পৰিলেও তাক নিৰ্ভাঁজ অসমীয়া সাঁচত ঢালি লৈছে

জ্যোতিপ্ৰসাদে 'কাৰেঙৰ লিগিৰী' ৰচনা কৰিছে। নাটকখনৰ বিষয়বস্তু অসমীয়া সমাজৰ। নাটকত প্ৰয়োগ হোৱা গীতসমূহত অসমীয়া থলুৱা গীতৰ সুৰৰ সৈতে বিদেশী সংগীতৰ সুৰৰ সংযোগ ঘটিছে। বিষ্ণুৰাভাৰ ভাষাত ক'বৰ হ'লে ..... "নিজৰ জতুৱা ঠাচ এৰা নাই এইবোৰে।" 'কাৰেঙৰ লিগিৰী'ৰ ৰাজকাৰেঙৰ শোৱণি কোঠা, সোণ খটোৱা ছালপীৰা, ৰূপৰ দাপোণ, সোণৰ শৰাই, কলডিলৰ বৰজাপী, শলিতাৰ বস্তি, বৰপীৰা, গড়ৰ দুৱাৰ, ফুলকটা বস্ত্ৰৰ বৰ্ণনা, গৰখীয়া কাপোৰ, মূৰৰ পাগ—পৰিৱেশ সৃষ্টিৰ এইসমূহ উপাদান অসমীয়া সমাজৰ বস্তু। অৱশ্যে এই সমাজ মধ্যযুগীয় সমাজ। জ্যোতিপ্ৰসাদৰ সাহিত্যৰাজিৰ মাজেদি অসমীয়া কলা-কৃষ্টিৰ প্ৰতি থকা তেওঁৰ শ্ৰদ্ধা আৰু গভীৰ ভালপোৱা অনুধাৱন কৰিব পাৰি।

কাৰেঙৰ লিগিৰী নাটকত চৰিত্ৰই যথেষ্ট গুৰুত্ব লাভ কৰিছে। ইয়াৰ কাহিনীও চমক লগাব পৰা বিধৰ। কাহিনীৰ চমৎকাৰিত্বৰ লগত সাৰ্থক চৰিত্ৰ সৃষ্টি আৰু চৰিত্ৰৰ ভাবব্যঞ্জনাৰ সংযোগ ঘটিছে। নাটকখনৰ নায়ক সুন্দৰ কোঁৱৰ এটি জটিল চৰিত্ৰ। তেওঁ সামন্তবাদী শ্ৰেণীৰ প্ৰধিনিধি। সেই প্ৰভাৱৰপৰা সুন্দৰ মুক্ত নহয়। সেইবাবেই তেওঁ লিগিৰী শেৱালিৰ প্ৰেমত পৰিলেও মুখ ফুটাই তাইৰ আগত সেই প্ৰেম ব্যক্ত কৰিব পৰা নাই, তাইক বিয়া কৰাব পৰা নাই। কিন্তু তথাপিও তেওঁ উপলব্ধি কৰে সমাজত প্ৰচলিত অযুক্তিকৰ নীতি-নিয়মবোৰৰ অৱসান হওক। নাটকখনৰ সামৰণিৰফালে সুন্দৰে সাহসিকতাৰ পৰিচয় দি শেৱালিক ৰাণী কৰাৰ কথা ঘোষণা কৰিছে। জ্যোতিপ্ৰসাদে সুন্দৰক বিপ্লৱী চৰিত্ৰ ৰূপত সৃষ্টি কৰিলেও 'romantic element' আৰু 'sensitivity to literature' এই দুটা কথাৰ প্ৰতি সজাগ দৃষ্টি ৰাখিছে। বিশিষ্ট সমালোচক প্ৰফুল্ল কুমাৰ বৰুৱাই সুন্দৰ কোঁৱৰ চৰিত্ৰটো সম্পৰ্কে কৈছে—“চৰিত্ৰটোত শ্যেস্ত্ৰপীয়েৰৰ ট্ৰেজিক নায়কৰ ভালেখিনি বৈশিষ্ট্য ফুটি উঠিছে।”

নাটকখনৰ উল্লেখযোগ্য নাৰী চৰিত্ৰ হ'ল ৰাজমাও, শেৱালি আৰু কাঞ্চন। ৰাজমাও চৰিত্ৰটিৰ মাজত পৰম্পৰাগত সামন্তবাদী আভিজাত্যৰ লক্ষণ স্পষ্ট। ৰাজকাৰেঙৰ মৰ্যাদা ৰক্ষা কৰিবলৈ

এগৰাকী ৰাজমাতাই যেনে ভূমিকা পালন কৰিব লাগে তেওঁ তাকেই কৰিছে। কাঞ্চন স্পষ্টবাদী আৰু বুদ্ধিমতী নাৰী। স্বকীয় মৰ্যাদা বজাই ৰাখিব জানে। কিন্তু স্পষ্টবাদী হ'লে পৰম্পৰা ভংগ কৰি তাই সমাজে বান্ধি দিয়া নিয়ম উলংঘন কৰাৰ প্ৰয়াস কৰা নাই। তাই অনঙ্গক ভাল পাইছিল। প্ৰয়োজনীয় সময়ত অনঙ্গই সাহস গোটাৰ নোৱাৰিলে বাবেই তায়ো সামাজিক দায়বদ্ধতা ৰক্ষা কৰিবলৈকে সুন্দৰ কোঁৱৰক বিয়া কৰালে। F. L. Lucas নামৰ এজন সমালোচকে নাটকৰ আলোচনা প্ৰসংগত কৈছে—“The romantic dream is lovely; yet perilous. It needs to be balanced both by a firm sense of reality and by a real job in life.” কাঞ্চন চৰিত্ৰটোৰ মাজত এই বাস্তৱ জ্ঞান পৰিলক্ষিত হয়। সংযম তথা আভিজাত্য কাঞ্চন চৰিত্ৰটোৰ বিশেষত্ব।

শেৱালি এটি ৰোমান্টিক চৰিত্ৰ। ঘটনাপ্ৰবাহে তাইক যিদিনে লৈ গৈছে তাই সেই দিশেই গতি কৰিছে। তাইৰ অন্তৰত সুন্দৰ কোঁৱৰৰ প্ৰতি শুভ্ৰ প্ৰেম অন্তঃসলিলা ফল্গুৰ দৰে প্ৰৱাহমান। তাই সুন্দৰক নিজৰ কৰি পোৱাৰ হাবিয়াস কৰা নাই। মাত্ৰ সুন্দৰৰ প্ৰেমৰ জোনাকত অৱগাহন কৰিব বিচাৰিছে। লেখকা আৰু ভাবপ্ৰণ স্বভাৱৰ শেৱালি কাঞ্চনৰ তুলনাত যথেষ্ট দুৰ্বল চৰিত্ৰ। অনঙ্গ, সুদৰ্শন, বপুৰা আদিও নাটকখনৰ উল্লেখযোগ্য চৰিত্ৰ।

'কাৰেঙৰ লিগিৰী' নাটকৰ অন্যতম বিশেষত্ব হ'ল ইয়াৰ সংলাপ আৰু ভাষা। এই প্ৰসংগত সত্যেন্দ্ৰনাথ শৰ্মাই এনেদৰে মন্তব্য আগবঢ়াইছে—“জ্যোতিপ্ৰসাদৰ 'কাৰেঙৰ লিগিৰী'ৰ ভাষাই অসমীয়া ঠাচ অব্যাহত ৰাখিও শক্তিমত্তাৰ পৰিচয় দিছে। সংলাপনৰ উজ্জ্বলতা, আবেদনশীলতা আৰু অভিনৱত্ব 'কাৰেঙৰ লিগিৰী'ৰ আকৰ্ষণৰ অন্যতম কাৰণ।”

জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাৰ সাহিত্য প্ৰতিভা সম্পৰ্কে জানিবলৈ হ'লে 'কাৰেঙৰ লিগিৰী' নাটকৰ সৈতে আমাৰ পৰিচয় ঘটিব লাগিব। পাশ্চাত্যৰ নাটকৰ নীতি-নিৰ্দেশনা আৰু থলুৱা ৰং-ৰূপ তথা আ-অলংকাৰেৰে, গীতে-মতে জ্যোতিপ্ৰসাদে অসমীয়া নাটকক এক নতুন মাত্ৰা প্ৰদান কৰি থৈ গ'ল। □

শঙ্কৰদেৱ, সত্ৰীয়া নৃত্য আৰু কিছু তথ্য

শ্ৰী মিছ আখতাৰা বেগম
বি.টি.এ. তৃতীয় চেমিষ্টাৰ

অসমৰ সত্ৰীয়া নৃত্য সৰ্বভাৰতীয় সংস্কৃতিৰ এক আপুৰুগীয়া সম্পদ। ১৫শ শতিকাৰ শেষ আৰু ১৬শ শতিকাৰ আৰম্ভণিতে শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱে নৱ-বৈষ্ণৱ ধৰ্ম প্ৰচাৰৰ উদ্দেশ্যে সত্ৰীয়া পৰম্পৰাৰ জন্ম দিয়ে। 'সত্ৰ'ৰ পৰাই সত্ৰীয়া শব্দৰ উৎপত্তি ঘটিছে। 'সজ্জণৎ' ত্ৰায়তে 'ইতিগত্ৰ' অৰ্থাৎ যি ক্ষেত্ৰই সজ্জনসকলক ত্ৰাণ কৰে বা পুণ্যলোকলৈ লৈ যায় তাকে সত্ৰ বোলে। শঙ্কৰদেৱৰ এই নৱ-বৈষ্ণৱ আন্দোলনৰ বিস্তাৰে ভাৰতৰ বিভিন্ন প্ৰান্তত ধ্ৰুপদ আৰু ধ্ৰুপদ জাতীয় সংগীতৰ অনুশীলনৰ পৃষ্ঠাপোষকতা কৰে, সেইদৰে ধ্ৰুপদী নৃত্যধাৰাৰো প্ৰবৰ্তন কৰে। উত্তৰ ভাৰতৰ ৰামধাৰী আৰু কৃষ্ণলীলা, দক্ষিণ ভাৰতৰ কেৰল প্ৰদেশত ৰাম-কৃষ্ণ কথাৰ ভাওনা কথাকলি, তাম্ৰেৰ প্ৰদেশৰপৰা অন্ধ্ৰ প্ৰদেশ পৰ্যন্ত প্ৰচলিত ভাগৱত মেল নাটক আদি বৈষ্ণৱধাৰাৰে ধ্ৰুপদী নৃত্যৰ কাণ্ড। ধ্ৰুপদী নৃত্যৰ সম্পদৰ লগতেই কেতবোৰ স্থানীয় উপাদানৰ সংযোগ ঘটাই মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱে এক নৱধাৰাৰ নৃত্য সংস্থাপন কৰে। এই নৱধাৰাৰ নৃত্যই হ'ল আমাৰ সত্ৰীয়া নৃত্য।

যিহেতু সত্ৰৰ জন্মদাতাই হ'ল শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ আৰু তেওঁৰ সমকালীন বা পৰৱৰ্তী সন্তাসকলেও শঙ্কৰদেৱৰ সৃষ্টিখিনিকেই বহলভাৱে প্ৰসাৰ-প্ৰচাৰ কৰিবলৈ নিজেও সৃষ্টি কৰিছিল। গতিকে এই ক্ষেত্ৰত শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ নামটোৱে মুখ্যস্থান পাইছিল। অৰ্থাৎ এই পৰম্পৰাৰ লাইখঁটা স্থাপন কৰোতা শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ এজন ব্যক্তি বিশেষ নহৈ এক অনুষ্ঠান হিচাপে প্ৰতিপন্ন হোৱাটো স্বাভাৱিক।

সম্পূৰ্ণ ধ্ৰুপদী চৰিত্ৰ আৰু গুণগত বৈশিষ্ট্যৰে মহিমামণ্ডিত সত্ৰীয়া নৃত্যকলাই দ্ৰুগতিত প্ৰসাৰ আৰু প্ৰচাৰ লাভ কৰিছে। এই বিশিষ্ট নৃত্যধাৰাৰ মুখ্য বিভাগ সম্পৰ্কে আলোকপাত কৰাৰ যথার্থতা আছে।

মাটি আখৰা :

মাটি আখৰা হ'ল সত্ৰীয়া নৃত্যৰ ব্যাকৰণ ব্যায়াম তথা অনুশীলন। স্বৰূপাৰ্থত মাটিৰ লগত মানুহে, অৰ্থাৎ নৰ্তকে সম্পূৰ্ণ সম্পৰ্ক ৰাখি অনুশীলন কৰাকে মাটি আখৰা বোলে।

মাটি আখৰাই শৰীৰক নৃত্যৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰিবলৈ জঠৰতা আঁতৰাই নৃত্যৰ উপযোগী কৰি তোলে। আনফালে সত্ৰীয়া নাচৰ ভিতৰত শাস্ত্ৰীয় আংগিক অভিনয়ৰ হস্ত, গ্ৰীৱা কৰ্মচাৰী আদি অংগহাৰ, কৰণলৈকে একো শিক্ষা দিয়া নহ'লেও এই মাটি আখৰাৰ ভিতৰতে তাৰ বহুখিনি সামৰা হয়। নৃত্যৰ বেলা সেইবিলাকৰ প্ৰয়োগে ঘটে। গতিকে চাবলৈ গ'লে সত্ৰীয়া নৃত্যত মাটি আখৰাৰ যথেষ্ট গুৰুত্ব আছে। কমলাবাৰীৰ সত্ৰত ৬৪ বিধ কলাৰ লগত

ৰজিতা খুৱাই ৬৪বিধ মাটি আখৰাৰ প্ৰচলন আছে। তলত কমলাবাৰী সত্ৰৰ কেইটামান মাটি আখৰাৰ বিষয়ে চমু উল্লেখ কৰা হ'ল।

কৃষ্ণ নৃত্য :

শিশু কৃষ্ণই সংগীসকলৰ সতে বৃন্দাবনলৈ গৰু চৰাবলৈ যোৱা আৰু এই ক্ষেত্ৰ উদ্ভৱ হোৱা নানাধৰণৰ লৌকিক ক্ৰিয়াকৰ্মক বিষয়বস্তু হিচাপে লৈ কৃষ্ণ নৃত্য ৰচনা কৰা হৈছে। ঘাইকৈ এই নৃত্য বাৎসল্য প্ৰেম প্ৰধান।

চালি :

চালি নৃত্য দুই প্ৰকাৰৰ। শঙ্কৰদেৱৰ জীৱন কালত প্ৰচলিত চালি নাটক শুদ্ধ চালি আৰু তেওঁৰ পৰৱৰ্তী কালত সৃষ্টি হোৱা চালি নাচক ৰজাঘৰীয়া চালি বুলি অভিহিত কৰা হৈছে। সত্ৰীয়া নাচৰ মুখ্য তাল হ'ল চুৰা, মুকলি, ৰূপক, সৰু বিষম জাতি আৰু ৰূপগঞ্জন। ইয়াৰ বাহিৰেও সৰু বিষম, দোৱাজ, ৰূপক আৰু যতি তালৰ মিহলি চাৰিখনীয়া বুলিও এখন তাল আছে যাক মিশ্ৰ তাল বোলে। সত্ৰীয়া নাচৰ শিক্ষা প্ৰধানকৈ দুভাগত বিভক্ত। গায়ন-বায়ন আৰু ওজা। সত্ৰীয়া নৃত্য আৰু মণিপুৰী নৃত্যৰ মাজত কিছু ক্ষেত্ৰত মিল থকা দেখা যায়। এই সত্ৰীয়া নৃত্য 'কথা-কলি' বা 'ভাগৱত' মেলাৰ দৰে প্ৰধানকৈ নাটকৰ অভিনয়হে।

অন্যান্য শাস্ত্ৰীয় নৃত্যৰ দৰে সত্ৰীয়া নৃত্যত থকা হস্তৰ প্ৰয়োগ মন কৰিবলগীয়া। সাধাৰণতে সত্ৰতে নৃত্যত থলুৱা হস্তৰ প্ৰয়োগ দেখিবলৈ পোৱা যায়। তদুপৰি সাজসজ্জা, অলংকাৰ, মুখা আদিৰ ক্ষেত্ৰত সত্ৰীয়া নৃত্যৰ নিজৰ বৈশিষ্ট্য আছে। ইয়াত বাদ্যযন্ত্ৰ হিচাপে প্ৰধানকৈ খোল-তাল আদি বজোৱা হয়। অসমৰ সত্ৰীয়া নৃত্য সকলো ফালৰপৰাই নিজস্ব সম্পদ আৰু ইয়াৰ স্বকীয় বৈশিষ্ট্য আছে। অসমত এই নৃত্যকলাৰ প্ৰতি আমাৰ চেতনা পোনতে জগাই তোলে আউনিআটা সত্ৰত ছায়া সম্বলিত 'শ্ৰীহস্ত মুক্তাৱলী'ৰ আৱিষ্কাৰ আৰু কামৰূপী নৃত্য সংঘ স্থাপনে। ভাৰতীয় শাস্ত্ৰীয় নৃত্যৰ তাল, লয়, ছন্দ, কৰণ, অংগহাৰ, গ্ৰীৱাভংগী, ভ্ৰমৰি, দৃষ্টি, হস্ত আদিৰ সমপৰ্যায়ৰ বৈশিষ্ট্যৰে সমৃদ্ধ সত্ৰীয়া নৃত্যক দিল্লীৰ সংগীত একাডেমীয়ে ১৫ নৱেম্বৰ ২০০৩ত গুৱাহাটীস্থ ৰবীন্দ্ৰ ভৱনৰ এক বিশেষ সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানত ভাৰতীয় শাস্ত্ৰীয় নৃত্য হিচাপে স্বীকৃতি প্ৰদান কৰে। সত্ৰীয়া নৃত্য বৰ্তমান অকল অসমতহে বিৰাজ কৰিছে এনে নহয়, এই নৃত্যই বৰ্তমান দেশৰ ইমূৰৰ পৰা সিমূৰলৈ বিয়পি পৰিছে। সেয়েহে কলানুৰাগীসকলেও এই মহৎ কলাৰ সন্ধান বিচাৰি অসমলৈ আহিছে। আমি অসমবাসীয়েও এই নৃত্যৰ প্ৰতি সচেতন হোৱা উচিত।

সংস্কৃতিৰ সোণোৱালী বাট— বিদায় মাইকেল জেক্‌চন

শ্ৰী পাৰ্থ কুমাৰ
স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষ

সংস্কৃতিৰ সোণালী বাটত এক বহুমুখী প্ৰতিভাৰ নাম। যাৰ নামত, গানত, সুবত, নাচত বলিয়া পৃথিৱীৰ অগণন গুণমুগ্ধ। পৃথিৱীত কম শিল্পী আছে যি সকলো দিশতে অদ্বিতীয়। মাইকেল জেক্‌চন একেধাৰে আছিল এজন অতুলনীয় গায়ক, নৃত্যশিল্পী, গীতিকাৰ, সংগীতজ্ঞ, অভিনেতা আৰু সমাজকৰ্মী। তেওঁ সদায় বিশ্বাস কৰিছিল যে সমগ্ৰ পৃথিৱীৰ মানুহবিলাক একেজন ভগৱানৰ সৃষ্টি আৰু সকলোৰে গাত একেই তেজ বহমান। সেইবাবেই মাইকেলে ৰচিছিল ‘Black or white’, ‘Heal the world’, ‘You are not alone’, ‘Earthsong’ আদিৰ দৰে অনবদ্য গান।

মাইকেলৰ জন্ম হৈছিল ১৯৫৮ চনৰ ২৯ আগষ্টত। মাইকেলৰ পৰিয়ালত নটা ল’ৰা-ছোৱালী। মাইকেল আছিল সাত নম্বৰ। বাপেক জো আছিল তীখা কাৰখানাৰ কৰ্মী। বাপেকেও এটা সৰু বেণ্ডত বজাইছিল। বাপেকে মাইকেলক আখৰাৰ নামত বহুত কষ্টও দিছিল। সেইবাবে বাপেকৰ লগত মাইকেলৰ সম্পৰ্ক বৰ মধুৰ আছিল। মাইকেলৰ পাঁচজন ককাই-ভাই মিলি ১৯৬৬ চনত এটা বেণ্ড গঠন কৰিছিল Jackson-5 নামেৰে। তেতিয়াৰ পৰা মানুহে তেওঁলোকক চিনি পাবলৈ আৰম্ভ কৰিছিল। Jackson-5 এ ১৯৭৫ চনৰ পৰা CBS Records অৰ লগত প্ৰায় একেলগে ছটা এলবাম কৰে। ১৯৭৯ চনৰপৰা মাইকেলে অকলে এলবাম কৰিবলৈ লয় আৰু “Off the wall, Thriller, Bad, History, Dangerous” আদিকে ধৰি বহুতো চূপাৰ হিট এলবাম তেওঁ কৰি যায়। সমগ্ৰ বিশ্বত

এতিয়ালৈকে মাইকেলৰ এলবামেই আটাইতকৈ বেছি বিক্ৰী হৈছে। তেওঁৰ Live Show ৰ উপাৰ্জনো অভিলেখ পৰিমাণৰ।

প্ৰতিভাময় অভিনেত্ৰী এলিজাবেথ টেইলৰে মাইকেল জেক্‌চনক ‘পপ্ সন্দ্ৰাট (King of Pop) বুলি সম্বোধন কৰিছিল। মাইকেল জেক্‌চনৰ সৰু ল’ৰা-ছোৱালীৰ প্ৰতি এটা বেলেগ অনুৰাগ আছিল যিটোক লৈ বহু বিতৰ্কৰো সৃষ্টি হৈছে। জেক্‌চনে শিশুসকলৰ ভালৰ কাৰণে কাম কৰি যাবলৈ চেষ্টা কৰিছিল। বোধকৰো মাইকেল এই শতাব্দীৰ আটাইতকৈ ডাঙৰ চূপাৰষ্টাৰ। তেওঁৰ খৰচৰ অনুপাতো বহু বেছি আছিল। সেইবাবে তেওঁৰ মৃত্যুৰ আগতে তেওঁৰ মুৰত থকা ধাৰৰ পৰিমাণ হৈছিলগৈ ৫০০ মিলিয়ন ডলাৰ। তেওঁ ভাবিছিল এই বছৰ ৫০খন সংগীতানুষ্ঠানৰ পৰা তাৰে আধা ধাৰ পৰিশোধ কৰিব।

মৃত্যুৰ আগনিশা জেক্‌চনে ষ্টেপল্‌চ চেণ্টাৰত তেওঁৰ মহাকাব্যিক পুনৰাগমনৰ আখৰা কৰি আছিল। সকলো ফালৰ পৰা সমস্যাতে ভুগি ভুগি থাকিছিল—পুত্ৰ হিচাপে, ক’লা মানুহ হিচাপে। আচৰিত কথা জেক্‌চন Vitiligo Lupics, Anorexia Nervosa আদি কৰি পাঁচ-ছটামান অসুস্থ বেমাৰত ভুগি থাকিও মাইকেল আছিল পপ্ সংগীতৰ অপৰাজেয় সন্দ্ৰাট। যোৱা ২৫ জুনত তেওঁ সংগীতৰ অনুশীলন কৰি থকাৰ সময়ত হৃদৰোগত আক্ৰান্ত হৈ মৃত্যুমুখত পৰে। এতিয়া বহুতে কৈছে মাইকেলক হত্যা কৰা হৈছে টকাৰ বাবে। তেওঁৰ লগত বিতৰ্ক সদায়েই আছিল আৰু মৃত্যুৰ পিছতো বিতৰ্কই পিছ এৰা নাই। □

কৌতুক

এগৰাকী তিৰোতাই তেওঁৰ সৰু ল’ৰাটোক স্কুলত নাম লগাই দি শিক্ষকক ক’লে—“ল’ৰাটো বৰ আদৰৰ। সেয়ে অলপ দুপ্ত। দুপ্তামী কৰিলেও মাৰ-ধৰ নকৰিব। চম্ভালিব নোৱাৰিলে তাক ভয় খুৱাবলৈ ওচৰত বহাটোকে দুই কোব লগাই দিব।”

লুপ্ত সৰীসৃপ ডাইনছৰ

শ্ৰী নবনিতা ডেকা

উঃ মাঃ দ্বিতীয় বৰ্ষ

পৃথিৱীৰ ইতিহাসৰ বিগত ২৫০ নিযুত আৰু ৭০ নিযুত বছৰৰ মাজৰ কালছোৱাৰ যি এটা ৰোমাঞ্চকৰ আকৰ্ষণ আছে বোধকৰো অন্য কোনো কালৰেই নাই। সেই সময়ত সৰীসৃপবোৰ আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰাণী আছিল বাবে ভূ-তাত্ত্বিকসকলে এই সময়ছোৱাক সৰীসৃপ যুগ বুলি নামকৰণ কৰিছে।

এই সময়তেই পৃথিৱীত সদৰ্পে বিচৰণ কৰিছিল প্ৰবল প্ৰতাপী এবিধ সৰীসৃপ। সিহঁতৰ ছংকাৰত আকাশ-বতাহ মুখৰিত হৈছিল। ব্ৰিটিছ বিজ্ঞানী ছাৰ বিচাৰ্ড ওয়েনে এই প্ৰাণীবিধৰ নাম দিয়ে 'ডাইন'ছৰ। গ্ৰীক 'Deinos' শব্দৰ অৰ্থ ভয়ংকৰ আৰু 'Sauros' শব্দৰ অৰ্থ জেঠী। এই প্ৰাণীবোৰ আছিল জেঠীসদৃশ কিন্তু বিশালকায় আৰু ভয়ংকৰ। আমি কোনেও জীৱিত ডাইন'ছৰ দেখা নাই। কাৰণ ইহঁত আজিৰ পৰা ৬৫ নিযুত বছৰ আগতেই পৃথিৱীৰ পৰা বিলুপ্ত হৈ গৈছে। ডাইন'ছৰবোৰৰ বিষয়ে সবিশেষ জনা যায় শিলাস্তম্ভত সংৰক্ষিত হৈ থকা জীৱাশ্মবোৰৰ পৰা।

সৰ্ববৃহৎ ডাইন'ছৰবোৰৰ দেহৰ ওজন প্ৰায় ৯০ টন আছিল। ব্ৰেকিঅ'ছৰাছ আছিল ২৪ মিটাৰ দীঘল আৰু ইয়াৰ ওজন বোধহয় ৮০ টন আছিল। হয়তোবা তাতোকৈ বেছি। ই দহটা হাতীৰ ওজনৰ সমান। সকলো ডাইন'ছৰ যে বৃহৎ আছিল এনে নহয়—কিছুমান মাথোন কুকুৰা চৰাই এটাৰ সমানহে আছিল বা তাতোকৈ সৰু আছিল।

ডাইন'ছৰবোৰৰ ওজন আৰু আকৃতিয়েই যে ভিন্ন নাছিল এনে নহয়। সিহঁতৰ কিছুমান আছিল মাংসভোজী আৰু কিছুমান আছিল তৃণভোজী। ব্ৰেকিঅ'ছৰাছ আৰু ডিপ্ল'ডকাছ নামৰ ডাইন'ছৰবোৰে চাৰি ঠেঙেৰে খোজ কাঢ়িছিল আৰু সিহঁতৰ দীঘল ডিঙি আৰু নেজ আছিল। দীঘলডিঙীয়া হোৱা কাৰণে সিহঁতে জিৰাফৰ দৰেই গছৰ

একেবাৰে ওপৰৰ পাতো খাব পাৰিছিল। ষ্টিগ'ছৰাছ আছিল সৰু আৰু সিহঁত মাথোন ৭ মিটাৰ দীঘল আছিল। ইয়াৰ পিঠিখন দুশাৰী তিনিকোণীয়া হাড়ময় প্লেটেৰে সুৰক্ষিত আছিল আৰু নেজত দুয়োৰ মজবুত গজালৰ দৰে। গডন আছিল আন এবিধ বৰ্মধাৰী ডাইন'ছৰ। ই দেখাত তিনিটা খৰ্গযুক্ত গড়ৰ দৰে আছিল আৰু ডিঙিটো সুৰক্ষিত কৰি ৰাখিবৰ বাবে ইয়াৰ কিছুমান কেঁচ আছিল। আনবোৰ ডাইন'ছৰে পিচ ঠেঙৰ ওপৰত থিয় হৈছিল। সিহঁতৰ আগ ঠেং আছিল বৰ সৰু। সিহঁত বৰং দেখাত কেংগাৰুৰ দৰেহে আছিল। দীঘল নেজে সিহঁতক দৌৰিবৰ সময়ত সমতা ৰক্ষা কৰাত সহায় কৰিছিল। ইণ্ডোৱান'-ডন আৰু হাঁহুটীয়া ডাইন'ছৰ বা হেড্ৰ'ছৰবিলাক এই প্ৰকৃতিৰ আছিল। ইহঁত তৃণভোজী আছিল। এবিধৰ মুখত টান খাদ্য চোবাই খাব পৰাকৈ ৩০০০ দাঁত আছিল।

টাইৰেন'ছৰাছ আছিল মাংসভোজী। ই সৰু সৰু ডাইন'ছৰ চিকাৰ কৰিছিল। সিহঁতক ই পোন্ধৰ ছেণ্টিমিটাৰ দীঘল দাঁতেৰে হত্যা কৰিছিল। এই দুইঠেঙীয়া প্ৰাণীবিধ প্ৰায় ৬.৪ টন গধুৰ আছিল।

চাৰ্লছ ডাৰউইন প্ৰমুখ্যে প্ৰকৃতিবিদসকলে জীৱৰ ক্ৰম বিৱৰ্তনৰ ধাৰা ব্যাখ্যা কৰিবলৈ মতপোষণ কৰিছিল যে পৰিৱৰ্তিত পৰিৱেশৰ লগত খাপ খুৱাই চলিবলৈ যাওঁতেই জীৱৰ ক্ৰমবিকাশ হৈছে। বিভিন্ন প্ৰাকৃতিক পৰিৱেশত বৰ্তি থাকিবলৈ প্ৰত্যেক প্ৰাণীয়েই বাছি লয় একো একোখন বাসস্থান। য'ত থাকে অনুকূল পৰিৱেশ, প্ৰচুৰ খাদ্য সম্ভাৰ আৰু প্ৰতিকূল বাতাৱৰণৰ পৰা ৰক্ষা পাবলৈ আদৰ্শ আশ্ৰয় স্থল। বাসস্থান ধ্বংস, বাতাৱৰণ পৰিৱৰ্তন, খাদ্যাভাৱ, খাদ্য প্ৰদূষণ আদিয়ে প্ৰাণীৰ বিলুপ্তিত যথেষ্ট ইন্ধন যোগায়।

পৰিৱেশৰ অৱনতিয়ে যে ভৱিষ্যতে মানৱজাতিৰ প্ৰতিও এক প্ৰত্যাহান ৰূপে থিয় দিব ডাইন'ছৰৰ বিলুপ্তিয়ে সেই কথা প্ৰমাণ কৰে। মানৱজাতিয়ে পৰিৱেশ সংৰক্ষণৰ প্ৰতি সচেত্ৰ হ'ব লাগিব। □

বন্ধুত্ব

শ্ৰী জোনমণি কলিতা
স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ

বন্ধুত্ব মানুহৰ জীৱনৰ এক পৰিচিত শব্দ। বন্ধুত্ব অবিহনে মানুহৰ জীৱন সদায়ে আধৰুৱা বা কেতিয়াও সম্পূৰ্ণ হ'ব নোৱাৰে। বন্ধুত্বৰ মূল অৰ্থ হ'ল বিশ্বাস আৰু নিৰ্ভৰতা। যেতিয়া দুজন অচিনাকি মানুহৰ প্ৰথম মিলন হয় তেতিয়াই আমি আমাৰ মাজত গঢ়ি উঠা সম্পৰ্কক বন্ধুত্ব বুলি কওঁ। আজিকালি প্ৰকৃত বন্ধু কোন তাক বাছি উলিওৱা অতি জটিল কাম। প্ৰথম চিনাকিতে হোৱা বন্ধুত্বক প্ৰকৃত বন্ধুত্ব বুলি ক'ব নোৱাৰি। কিয়নো তেওঁ আমাক নিজৰ স্বাৰ্থৰ বাবে পৰিচয় দিব পাৰে। বন্ধুক ইংৰাজীত 'FRIEND' বুলি কোৱা হয়। এচাম ভাষাবিদৰ মতে 'FRIEND' মূল শব্দতো হ'ল 'FREON' যাৰ অৰ্থ হৈছে যাক আমি ভাল পাওঁ।

সাধাৰণতে আমি আমাৰ পৰিচিত ব্যক্তিসকলক বন্ধু বুলি আখ্যা দিওঁ আৰু অতি পৰিচিতজনক বিশিষ্ট বন্ধু বুলি কওঁ। বন্ধুত্বৰ

বাবে বয়সৰ সীমা নাই। আমি মনৰ ভাবধাৰণা যাৰ আগত খুলি ক'ব পাৰো, যাৰ পচন্দ অপচন্দ একে হয়, যিয়ে মনৰ কথা সহজে বুজি পায়, তেওঁহে প্ৰকৃততে বন্ধুত্বৰ শাৰীত পৰে। হিন্দু শাস্ত্ৰত বন্ধুৰ স্থান সবাতোকৈ ওপৰত। ভগৱান শ্ৰীকৃষ্ণ আৰু অৰ্জুনৰ কথা আমি সকলো ভাৰতীয়ই জানো।

আধুনিক জীৱন-যাত্ৰাত আমি অনুভৱ কৰিলে কোনো কাৰো শত্ৰুও নহয় আৰু বন্ধুও নহয়। মনোবিজ্ঞানীসকলেও কৈছে যে দীৰ্ঘ জীৱন আৰু সুখী জীৱন কটাবলৈ হ'লে প্ৰত্যেকজন মানুহক বন্ধুৰ প্ৰয়োজন। যেনেকৈ গোলাপ ফুলে প্ৰতিখন বাগিছাৰ শোভা বঢ়াই, যেনেকৈ প্ৰতিখন ধুনীয়া মুখত এটি ধুনীয়া হাঁহিৰ প্ৰয়োজন, যেনেকৈ প্ৰত্যেক ঘাৰ-বননিত নিয়ৰ থাকে, ঠিক সেইদৰে প্ৰত্যেকজন ব্যক্তিক এই পৃথিৱীত সুখৰ জীৱন কটাবলৈ হ'লে বন্ধুত্বৰ প্ৰয়োজন। □□

হৃদয়ত সূৰ্য্যৰ এচেৰেঙা

শ্ৰী সবজু কাকতি

উত্তপ্ত সূৰ্য্যৰ পৰশত

নিৰ্জন বনৰ চৰাইজাকে;

পিয়াহত আতুৰ হৈ

উৰি ফুৰে সুদূৰ দিগন্তত।

গভীৰ নিৰ্জন বাতি

চৰাইৰ গুণ-গুণনিত

মলয়া বতাহত ভাঁহি আহে

সুগন্ধি ফুলাৰ সুবাস।

মনৰ নিজৰাত,

লিহিৰি বনতে,

বাজি উঠে মিঠা মিঠা

সুমধুৰ সুৰৰ প্ৰতিধ্বনি।

স্মৃতিৰ পাপৰিত সোণোৱালী

সুদিনৰ স্মৃতিৰ ৰেণুৱে

ভাৰাত্ৰগস্ত কৰা সোঁৱৰণী

পুনৰ জাগ্ৰত কৰি তোলে

মনৰ গহন বনত।

□□

মোৰ সমস্ত সপোন এতিয়া

ভাঙি চূৰমাৰ হ'ল,

প্ৰেম ভালপোৱা সকলো নিৰ্ভজ হৈ পৰিছে,

আধৰুৱা হৈ পৰিছে বিলীনতালে।

কি কৰো.....

এই উত্ৰাৰ বুকুখনিক

ই যেন এতিয়া জ্বলি-জ্বলি

ছাঁহিত পৰিণত হ'ব বিচাৰিছে,

বসন্তইও নিজৰ আগমনক

যেন পিছুৱাই দিছে

জানিও নজনাৰ ভাৱত

পৰিছো মই।

কিয় যে মোৰ চকুযুৰি

সিক্ত আৰু অচল হৈ পৰিছে।

বৰষুণৰ প্ৰতিটো টোপালে

দি গৈছে মোক এতিয়া

শৰতৰ প্ৰতিটো নষ্টালজিয়া,

জোনাকী মনটো

আজি বিস্ত হৈ পৰিছে

তৰাৰ অভাৱত,

এনে লাগিছে

ৰাতিবোৰো যেন

অজানিতে স্বৰ্দ্ধ হৈ ৰৈছে,

তোমাৰ অভাৱ মোৰ

হৃদয়ে স্পষ্টভাবে

অনুভৱ কৰিছে।

নিসংগতাই আজি মোক

আৱৰি পেলাইছে

উকা কাগজৰ পাতৰ

দৰে নিৰ্ভিক্ততা,

ভাবি ভাবি পাৰ নোপোৱা

মনটোৱে অন্তৰংগ

হ'ব বিচাৰিছে

এপাহি মৰহা

গোলাপৰ পাহিৰ

সৈতে.....

□□

সপোনৰ মন্দিৰৰ প্ৰহেলিকা

শ্ৰী হিৰকজ্যোতি শৰ্মা

উঃ মাঃ প্ৰথম বৰ্ষ

মৰুৰ মাজত মৰীচিকাৰ ছাঁয়া দেখাদি
মই তোমাক স্নিগ্ধ বস্ত্ৰ পৰিধান কৰি,
এখন বঙচুৱা অথচ উন্মাদ নদীৰ সিপাৰে
পৰীৰ দৰে উৰিফুৰা দেখিছিলো।
তোমাৰ ওপৰত দৃষ্টিৰ পোহৰ নিৰন্ধ হোৱাৰ লগে লগে,
তোমাৰ প্ৰতি হিয়াৰ সকলো
শীতল মৰম উথলি উঠিছিল.....।
শীতৰে সেমেকা নিশাত মই তোমাৰ সৈতে আছিলো
আলিঙ্গনৰত.....।
কিন্তু সেই দৃষ্টি, আলিঙ্গনৰ আছিল যেন.....
মিছা অভিনয়।
তোমাক মই দেখিছিলো,
পদুম পুখুৰীত গোলাপ হৈ ফুলি থকা মনোৰম পৰিৱেশত।
যি গোলাপত প্ৰতি পাহে পাহে.....,
বিজড়িত হৈ আছে.....,
মোৰ গাঁৱৰ বোকা-মাটিয়ে,
মই লেটি-পেটি হৈ ফুৰা মনোমুগ্ধকৰ দৃশ্য।
সেই যে সোণালী ধাননি ডবাৰ জহা গোন্ধ.....
মোৰ নাকৰ পাহিত আজিও লাগি আছে।
জৰাজীৰ্ণ বিদ্যালয়ত তোমাৰ সৈতে.....
একেলগে পঢ়াৰ স্মৃতিবোৰ যেন সৰ্গৌৰৱে,
মোৰ হিয়াত মূৰ ডাঙি আছে।
পাৰ চৰাইজুৰিৰ অনৰ্গল বিননি
মোৰ বাবে হৃদয়বিদাৰক আছিল।
মূখচত সিহঁতে কৰা কলকলনি বোৰে.....
মোৰ শৈশৱটো অধিক মধুৰময় কৰি তুলিছিল।
কিন্তু মৰীচিকা যিদৰে দৃষ্টি বিভ্ৰাট,
তুমিও মোৰ বাবে দৃষ্টিৰ আঁতৰত।
এখন নেদেখা নদীৰ সিপাৰে.....,
তুমি যেন আজন্মভাৱে মৌ বিচাৰি ফুৰিছা;
ফুলৰ মৌ নহয় পাৰ্থিৱ মৌ.....।

তোমাক মোৰ হৃদয়ৰ গুপ্ত কথাবোৰ ক'বলৈ
দুওঁঠত সাঁচি ৰাখোতে.....,
সেই ভঁৰাল মেটমৰা বোজালৈ পৰিণত হ'ল।
এতিয়া তুমি গুচি গ'লা.....?
কোনো অজানলৈ.....।
সঁচাই তুমি আঁতৰি গ'লা নেদেখা সিমান্তলৈ.....,
যোৱা, যোৱা আৰু নাহিবা মোৰ মনৰ জগতলৈ।
মন সাগৰৰ বন্দৰত লংগৰেৰে.....
তোমাক হৃদয়ৰ নিভৃত কোনবোৰত শিকলি লগাই,
বান্ধি ৰাখিছিলো।

কিন্তু সেই লংগৰ তুমি ছিঙি মোহাৰি
গুচি গ'লা কোনোবা অজানালৈ,
এতিয়া মাথো দুহাতত তুলি লৈছো
স্মৃতিৰ মিঠা ৰঙীন ক্ষণবোৰ.....।
যি ক্ষণত আছা মাথো
তুমি আৰু মই.....,
আমি দুয়ো উৰণীয়া মৌ.....।

□□

কথাৰে মোৰ.....

শ্ৰী ত্ৰিদিপ চন্দ্ৰ গোস্বামী

উঃ মাঃ প্ৰথম বৰ্ষ

এন্ধাৰ খলা-বমা কণ্টকাকীৰ্ণ পথটোৰ দাঁতিত
সি নিঃশব্দে, নিশ্চলভাৱে বাঁহজোপাত আউজি আছিল।
তাক কিছু শীৰ্ণ অসুখী যেন দেখা গৈছিল।
নিঃসংগতাই তাক যেন বৰকৈ আমনি কৰিছিল;
নিঃসংগতা আৰু তাৰ ক'লা ছাঁয়াটোৰ মাজত
কোনো তফাৎ নাছিল।
ক'লীয়া মেঘবোৰে জোনটোৰ সৈতে লুকা-ভাকু
খেলাৰ দৰে,
তাৰ মনত লাজটোৱে পুৰণি বেমাৰৰূপে
উক্ দি উঠিছিল।
সি নগ্ন হৈও নগ্ন নাছিল;
কাৰণ নগ্নতাই তাক নাগপাশৰ দৰে মেৰাই ৰাখিছিল.....।
যি যেন আছিল এখন মসৃণ সহায়ৰ হাতৰ
অপেক্ষাৰত.....।
মৃদু এছাটি শীতল বতাহে তাৰ নিশকতীয়া শৰীৰটোত
অকথ্য নিৰ্যাতন চলাইছিল।
অতীত স্মৃতিয়ে মানুহজনৰ গোট মৰা মনটো,
মেটমৰা বোজাৰ ভঁৰাললৈ ৰূপান্তৰিত কৰিছিল।
অকস্মাতে সৃষ্টিৰ পুৰণি প্ৰশ্নবোৰে মোৰ মনটো
ভাৰাক্ৰান্ত কৰি তুলিলে;
মই নিজকে প্ৰশ্ন কৰিলো,
বিশ্বসংসাৰৰ আটাইতকৈ কঠিন প্ৰশ্ন;
“মই কোন? কোন মই?”
জীৱনৰ কাঁইটীয়া ওখোৰা-মোখোৰা বাটত
মই জনমত কস্মিন্‌কালেও,
এই অভাৱনীয়, চিৰন্তন ঘূৰ্ণীয়মান, ৰহস্যময়
প্ৰশ্ন অথবা পৰিস্থিতিৰ আকস্মিক মুখামুখি
হোৱা নাছিলো।
নানানটো উদাসীন অথচ বিমূৰ্ত্ত ভাৱ-চিন্তা
মোৰ মানসিক জগতখনত দৌলুপমান
হৈ পৰিল।
তাত দিনে মই নভবা মানবীয় অনুভূতিবোৰ
মোৰ বাবে অদ্ভুত, প্ৰাতিভাসিক যেন অনুভৱ হ'ল।
এখুজি-দুখুজিকৈ মই তাৰ মুখে ভৰি চালনা
কৰিলো.....।
ঘোৰ অৰণ্যৰ মাজত বাঘ বপুৰাই

হৰিণাৰ কোমল মাংস খাবলৈ বুলি চোপ দি
হৰিণাটোৰ সন্মুখত হঠাতে ভূমুকি মৰাৰ দৰে,
এই নৰমনিচক মাজনিশা এই জয়াল ঠাইটুকুৰাত দেখি
সি শিহৰিত হ'ল.....।
সি ঢলুকুচিয়াকৈ উশাহবোৰ টানিব ধৰিলে;
মই তাৰ মুখমণ্ডলত এক অবুজ বিননিৰ
প্ৰচ্ছায়া লক্ষ্য কৰিলো।
মোৰ তালৈ পুতৌ উপজিল;
মানৱ প্ৰেমৰ অবুজ শিহৰণকাৰী অনুভূতিবোৰে
মোক বাধ্য কৰালে তাক.....;
একো নভবাকৈ মই জাৰতে ঠেটুৱা লগা
মানুহজনৰ উকা শৰীৰটোত
মোৰ টাপলি মৰা কাৰ্বি চোলাটো সুমুৱাই দিলো।
“হোঃ লোৱা, পিন্ধা এইটো
মোতকৈ তোমাৰহে ইয়াৰ বেছি প্ৰয়োজন”।
মই তাক তাৰ নামটো শুধিলো,
কিন্তু সি এটা মৃদু অথচ প্ৰ'টিনহীন, ৰস নাইকিয়া
হাঁহিৰে মোৰ তাৰ হৃদয়ৰ গুপুত কথাবোৰ
ক'বলৈ আৰম্ভ কৰিলে.....;
মৰীচিকাৰ ছাঁয়া খেদি ফুৰা
এচাম বংশজাত গাধৰ কথা;
যিয়ে মৰীচিকা দেখি তপত বালিকে
একাঁজলি পানী বুলি তুলি লয়;
যিয়ে নিজৰ পিঠিৰ বোজাৰ কথা পাহৰি গৈ
মগন হৈ পৰে উত্তাল সুৰাৰ ৰাগীত।
উতুংগ শব্দৰ গানৰ তালে তালে নাচি নাচি
হৈ পৰে একো একোটা হিংস্ৰ জানোৱাৰ
যিয়ে উথপ্থপ্ লগায় সোণ বুলি
তেজৰ চেকুৰা বুটলিবলৈ;
যিয়ে সুৰাৰ ৰাগীত মত্ত হৈ পাহৰি যায়,
শুৱলা মাত অথবা ভাষা ক'বলৈ.....।
সিহঁতৰ মুখৰ বাহিৰে-ভিতৰে, কোৱাৰিয়ে
কেৱল অবাইচ্ মাত;
সিহঁতৰ হিয়াৰ কোঁহে কোঁহে, তেজে তেজে
মাত্ৰ এটা চিন্তাই প্ৰবাহিত যে.....,
আনৰ ওপৰত শোষণ চলাই কেনেদৰে

নিজৰ আভিজাত্য বজাই ৰাখিব পাৰি।
কিন্তু কালৰ কুটিল গতিত পাহৰি যায়
সিহঁত যে একো একোটা জিৰণিয়া মৌ।
জীৰিলি মাৰি ঘূৰি ফুৰা প্ৰাণীকেইটাৰ কথা
এবাৰলৈও ভাবিবলৈ সিহঁতৰ সময় নাই।।
পিছে শুন হেৰ' শগুণহঁত—

স্বাৰ্থৰ বাটত দুখৰ কাঁইট
থাকে কিন্তু অজানাকৈয়ে।
নকৰিবি হেৰ মইমতালী খেলবোৰ
তহঁতে বাৰে বাৰে।
পি পি পি আৰু কিমান পিয়
বোৱনী-হালোৱাৰ তেজ।
জোক হৈ তহঁতে জানি থবি পিছে
তহঁতৰো শোষণ এদিন শেষ।।
তেজ পি পি তহঁতে এদিন
গেৰেলা হৈ পৰিবি বোকাৰ লিপিট খাই।
এনেকুৱা দুৰ্দ্দিন আহিব নিশ্চয় তহঁতৰ
যিদিনা নিস্তাৰ নাই।।
উঠিব জাগ্ৰত হৈ সকলো প্ৰজা
হ'ব দুখীয়াৰ মহাবল।
পাবি বাপ্তেকে মুখত এটা পেটত কথা কৈ
হৰিনাম লৈ হাতত কৃতকৰ্ম কৰাৰ ফল।।
অৱশিষ্ট—
অত সময়ে যেন মই এটা জীৱন্ত গল্পহে
পঢ়ি আছিলো.....সবাতোকৈ দীঘল চুটি গল্প,
যিটি গল্পত বৰ্ণনা হৈছে এজন জীৱন্ত মৃতকল্প মানুহৰ
জীৱনৰ নিকৰ্শ অধ্যায়.....।
মই দেখিলো মানুহজনৰ দুচকুত দুই-এটোপালকৈ
চকুলো বিৰিঙি উঠিছে.....,
এচাম ৰাজতন্ত্ৰীৰ হাতত লাঞ্চিত হৈ
সৰ্বশ্ব হেৰুৱাৰ আখেজ, স্কোফ.....।
তেওঁৰ দুচকুৰ নদীখনত যেন বৈ আহিছে
এটা গতানুগতিক গীতৰ কৰ্শ সুৰ.....।
শেহত মই বিচাৰিছোঁ মাথো;
মৌ ওঁঠত এনেকৈ যাতে আৰু
মৰহি যোৱা ফুলৰ পাপৰি বিলাপ নুশুনো।
চাব খুজিছো আৰু, দুচকুৰ পৰিদৃষ্টি বহল কৰি
মানবীয় গুণৰ চিবন্তন সৌন্দৰ্য্যৰ মাধুৰিমা
সমস্ত মানৱ জাতিয়েই উপভোগ কৰক.....

□□

স্বাধীনতা

শ্ৰী হিৰকজ্যোতি শৰ্মা
উঃ মাঃ প্ৰথম বৰ্ষ

স্বাধীনতা আছেনে তোমাৰ
কোনো অস্তিত্ব
হোৱা নাইনে তুমি তাচিল্য
এই অসম ভূমিত
স্বাধীনতা তোমাৰ এই বীভৎস ৰূপ
কৰিছিলনে কোনো স্বহীদে কল্পনা
আজি তুমি নহয়নে লাঞ্চিতা!
তোমাৰ প্ৰেমত কত শত যৌৱনে
দিয়া নাছিলনে জীৱন জলাঞ্জলি
সৌ সিদিনালৈকে দেখোন তুমি আছিল।।
হৈছিল পূজিতা
হঠাতে কেনেকৈ হ'লা তুমি ক্ষমতাতূৰ্ণ
তোমাক আনিবলৈ ওলাই গৈছিল
অনেক জন
কি নিভীক আছিল তেওঁলোক
আৰু আছিল তেওঁলোকৰ হাতে হাতে মাৰণাত্ম
কিন্তু নাপালে বিচাৰি তোমাক
হ'লনেকি তেওঁলোক পথভ্ৰষ্ট
অথবা হেৰুৱালো নেকি তোমাক
লভাৰ হাবিয়াস
স্বাধীনতা তুমি উভতি অহা
আমি ওলাইছো বিছাৰি তোমাক
আশাৰ বস্তি জুলাই
ৰাজত্ব কৰাহি প্ৰতিজন অসমীয়াৰ মনত
ভয় আৰু পৰাধীনতাৰ সামৰাজ্য
কৰাহি চাৰখাৰ
জয় স্বাধীনতাৰ জয়
জয় জয় জয়।

□□

কলেজৰ বাকৰিত.....

শ্ৰী দেৱজিত দাস

প্ৰাক্তন ছাত্ৰ

(১)

আকাশৰ মাতত ৰাগ উচপ খাই উঠিল। এৰা, কিমান সময় যে সি অনামনস্ক হৈ আছিল! আজি সিহঁতৰ স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষৰ পৰীক্ষা শেষ হৈছে। স্বাভাৱিকতে তাৰ মনটো আনন্দৰে ভৰি পৰিব লাগিছিল। কিন্তু, বাস্তৱত সেয়া হৈ উঠা নাই। এৰা, বিদায়ৰ ক্ষণ বিলাক ইমান বিষাদপূৰ্ণ হয়নে? পৰীক্ষাৰ আগতেই সিহঁতক মহাবিদ্যালয়ৰ তৰফৰ পৰা বিদায় দিছিল। সেইদিনাচোন তাৰ ইমান বেয়া লগা নাছিল! কিন্তু আজি.....? তাৰ বুকুখনত দুখবোৰে একেলগে খুন্দিয়াবলৈ ধৰিলে।

ঃ ৰাগ তোৰ হৈছে কি? ইমান মনে মনে আছ তই?

—কোমল অথচ গম্ভীৰ কণ্ঠেৰে আকাশে তাৰ কান্ধত হাত এখন থলে। কাষত অনুসন্ধিৎসু দৃষ্টিৰে সপোন।

ঃ নাই, এনেয়ে আৰু.....। —সংক্ষিপ্তভাৱে ৰাগে উত্তৰ দিলে।

এৰা, কেনেদৰে কয় ৰাগে, তাৰ অশাস্ত মনটোৰ কথা। যোৱা পাঁচ বছৰত লগ পোৱা বিক্ষিপ্ত চৰিত্ৰবোৰ, জীৱনত কাহানিও মচ নোখোৱা বিক্ষিপ্ত চৰিত্ৰবোৰ, কাহানিও মচ নোখোৱা ছবিবোৰ, হৃদয়ত লিপিবদ্ধ হোৱা ঘটনাবোৰ, ... কেনেদৰে বুজায় বাকু ইহঁতক? বিগত পাঁচ বছৰীয়া কলেজীয়া জীৱনত সি বহুতকৈ লগ পাইছে, বহুত নজনা কথা শিকিছে। আজিৰ পৰা তাৰ কলেজীয়া ৰঙীন জীৱনটো শেষ হ'ব। ইমান দিনে একেলগে ঘূৰা-ফুৰা কৰা, আদা জমাই তোলা বন্ধু-বান্ধৱীসকলক হয়তো সি আৰু কাহানিও লগ নাপাব। প্ৰতিজনেই গুচি যাব নিজৰ নিজৰ জীৱন গঢ়াৰ বাটেৰে। .....হেৰাই যাব সিহঁতৰ বন্ধুত্বৰ বৃন্তটোৰ ভিতৰত অনাহকতে সৰু সৰু কথা একোটাক লৈ হৈ চৈ কৰা দিনবোৰ, ৰণৰ ফুচুৰি কথাবোৰ শুনি পেট বিষোৱাকৈ হাঁহা দিনবোৰ, অফ পিৰিয়দত কেণ্টিনত ৰুটি-চব্জি খাই থাকোতে, এজনে পুনৰায় চব্জি খুজিবলৈ যাওঁতে প্লেটৰ পৰা ৰুটি চুৰি কৰা দিনবোৰ, আৰু.....। আঃ কিমান আনন্দৰে ভৰা আছিল এই দিনবোৰ! বন্ধুবৰ্গৰ মাজত ৰাগৰ কথকি বুলি এটা নাম আছে। সি সৰু কথা কিছুমানকে ঘটনা আকৃতিত কৈ ভাল পায়। আৰু সপোন? সিওঁ জানো কম? নিজৰ বিষয়ে কৈ যে সি আনক কিমান হুৱায়! আনৰ কথা ধৈৰ্য্য সহকাৰে শুনা আৰু কমকৈ কথা কোৱাটো আকাশৰ বৈশিষ্ট্য। মুঠৰ ওপৰত তিনিওৰে বন্ধুত্বৰ এনাজৰীডাল অলপ অন্যধৰণেৰে বন্ধা। বাকী

বন্ধুবিলাকে সিহঁত তিনিওকে ত্ৰিমূৰ্তি বুলি কয়। কেতিয়াবা আকাশ আৰু সপোনৰ কোনোবা এজন কলেজলৈ নাহিলে ৰাগৰ খালি খালি লাগে। কিন্তু এতিয়াতো আৰু কোনেও সদায় লগ হৈ থাকিব নোৱাৰিব। হৃদয়ৰ বতৰাবোৰ তেনেহ'লে সি কাৰ লগত ভাগ-বতৰা কৰিব? এৰা প্ৰতিজন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে একো একোটা বেলেগ বেলেগ পৰিবেশৰ পৰা আহি এই কলেজখনত গোট খাইছেহি। তথাপি একো ভেদ ভাৱ নৰখাকৈ ইজনে আনজনক বন্ধুত্বৰ হাত আগবঢ়াইছে। একেযোৰ ইউনিফৰ্মৰ তলত কিমান চৰিত্ৰ যে সোমাই থাকে, সেই কথা হয়তো সি এইখন কলেজলৈ পঢ়িবলৈ নাহিলে নাজানিলেহেঁতেন। হয়তো নাজানিলেহেঁতেন বকুল, অৰি, আকাশহঁতৰ সেই অপ্ৰকাশিত হৃদয়ৰ বতৰাবোৰ। কিন্তু আজি এই আটাইবোৰ বন্ধুৰে এৰা এৰি হ'ব। ফোনেৰে সকলো সম্পৰ্ক অটুট ৰাখিব পাৰিব বুলি ৰাগে বিশ্বাস নকৰে। ডিঙিটোত তাৰ এথোপামান দুখে হেঁচা মাৰি ধৰিলে।

ঃ ৰাগ, ইমান ইম'ছনেল কিয় হৈছ তই? আমাৰোতো বেয়া লাগিছে। —মৃদু ধমকনি সপোনৰ।

ঃ চা, ৰাগ বি প্ৰেকটিকেল; অলৱেইজ, কিপ্ ইন্ টাচ্।

(২)

নলবাৰীৰ এখন ভিতৰুৱা গাঁৱৰপৰা অহা ল'ৰা ৰাগ। স্কুলীয়া শিক্ষা তাতেই সাং কৰা ৰাগ কেৰিয়াৰৰ প্ৰতি বেছি সচেতন নহয়। সি যৌথ পৰিয়ালত মৰমেৰে ডাঙৰ-দীঘল হোৱা ল'ৰা। নিম্ন মধ্যবিত্ত ঘৰৰ ল'ৰা ৰাগে সহজতে আনৰ লগত মিলি যাব পাৰে। দেউতাকে গুৱাহাটীত চাকৰি কৰি ভাড়া ঘৰত থাকে। সপ্তাহৰ শেষত ঘৰলৈ যায়। ৰাগে মেট্ৰিকত উত্তীৰ্ণ হৈ এই কলেজখনত নাম লগাই দেউতাকৰ লগত থাকিবলৈ ল'লে। সেয়া ২০০৪ চনৰ কথা। চাহ একাপ বনাব নজনা ৰাগৰ সহায়ৰ বাবে আহিছিল তাৰ পেহীয়েকৰ ছোৱালী, সিহঁতৰ ঘৰতেই ডাঙৰ-দীঘল হোৱা ৰুনীবা। এৰা ৰুনীবা নহা হ'লে কিজানি সি ইমানলৈ আগবাঢ়িবই নোৱাৰিলেহেঁতেন। সি হায়াৰচেকেণ্ডাৰী পাছ কৰাৰ পিছত ৰুনীবাৰ বিয়া হৈ গ'ল।

সৰুৰে পৰা ৰাগে পৰিয়ালৰ আন আন সদস্যসকলৰ লগতে নিজেও বহুত পাৰিবাৰিক সমস্যাৰ সন্মুখীন হৈ আহিছে। আন ব্যক্তিসকলৰ মনত আনন্দ দিবৰ বাবে সি বহুত চেষ্টা কৰে। তাৰ বাবে সি বহুত ত্যাগো স্বীকাৰ নকৰা নহয়। লগৰ অলকেশ, দীপহঁতে

যেতিয়া নিশ্চিতমানে ঘূৰি ফুৰে তেতিয়া তাৰ ঈৰ্ষা হয়। এৰা, ইমান নিশ্চিত নে সিহঁত? কিবা এটা কাম কৰাৰ আগতে সি পৰিয়ালৰ বাকীকেইজনৰ মুখ কেইখন এৰাৰ মনলৈ আনে। সি কেতিয়াও নিবিচাৰে, তাৰ বাবে আনে দুখ পাওঁক। এক কথাত ক'বলৈ গ'লে সি অলপ আবেগ-প্ৰৱণ। তাৰ পেহীয়েকৰ তৎপৰতাত সম্পৰ্কীয় এজন খুৰাক আৰু পেহীয়েকৰ যোগেদি তাৰ এই কলেজখনত এড্‌মিচন হৈছিল। এতিয়াও সি কৃতজ্ঞ সেইসকল ব্যক্তিৰ প্ৰতি।

কিয় বাক হয় এনেকুৱা? গুণী ব্যক্তিসকলেচোন কয়, জীৱনটো বোলে এখন নাটক। আমি হেনো ভাৱৰীয়া, কোনো কাৰো আপোন নহয়, তেস্তে.....?

(৩)

কলেজত সেইদিনা ৰাগৰ প্ৰথম দিন। মনত ভয়, কোনোবাই যদি বেগিং-চেগিং এইবিলাক কৰে, তেস্তে? মনে মনে নাৰ্ভাছ হ'লেও ৰাগে শান্ত আৰু ধীৰ গতিৰে কাম নং ৬ লৈ খোজ লৈছে। চকুযুৰিয়ে মাজে মাজে ইফালে-সিফালে বগাই ফুৰিছে এখন চিনাকি মুখ দেখাৰ আশাত। নাই, তাৰ আশাত চেঁচা পানী ঢালি চকুযুৰি বিফলতাৰে ঘূৰি আহিল। এবুকু আশা লৈ ৰাগে ২নং বেঞ্চখনত বহি পৰিল। তেতিয়ালৈ তাৰ কাৰো লগত মাত-কথা হোৱা নাই।

: আৰ ইউ নিউ কামাৰ? তুমি নতুনকৈ অহা নে?—পিছফালৰ পৰা এজনে তাক উদ্দেশ্য সুধিছিল।

: ইয়াহ, আই এম। —লাহেকৈ ৰাগে কৈছিল।

: হেল্ল' মই সপোন। —তাৰ কাষত অলপ আগতে বহা ল'ৰাজনে তালৈ হাত এখন আগবঢ়ালে।

: মই ৰাগ। —সুন্দৰ হাঁহি এটাৰে ৰাগেও সপোনলৈ এখন হাত আগবঢ়াই দিছিল।

এয়াই চিনাকি ৰাগ আৰু সপোনৰ। তেতিয়াই সিহঁত দুয়ো বন্ধুত্বৰ জৰি ডালেৰে বান্ধুখাই গৈছিল। সপোনৰ মাজিত ব্যৱহাৰে ৰাগক মোহিত কৰিছিল। খুউব খোলাকৈ কথা কয় সপোনে। এৰা ৰাগেও এনেকুৱা বন্ধু এজনেই বিচাৰিছিল। গাঁৱলীয়া সহজ-সৰল ল'ৰা ৰাগ। গতিকে সপোনৰ দৰে বন্ধু এজনৰ সংগ পাই ৰাগ বৰ আনন্দিত হৈছিল।

সপোনে কৈ গৈছিল তাৰ ঘৰৰ কথা। ঘৰত প্ৰাণী বুলিবলৈ মাক, দেউতাক, ভায়েক, ভনীয়েক আৰু সি। দেউতাক কৃষি বিভাগৰ এজন উচ্চপদস্থ বিষয়া। মাক সহজ-সৰল এগৰাকী গৃহিণী। দেউতাকৰ জীৱন নাৱৰ এই যাত্ৰা হেনো বৰ সংঘাতপূৰ্ণ আছিল। সৰুৰে পৰা অভাৱত ডাঙৰ হোৱা মানুহজনৰ জীৱনৰ মূলমন্ত্ৰ আছিল 'চিম্প'ল লিভিং, হাই থিংকিং।' একেটা মূলমন্ত্ৰৰ দ্বাৰাই তেখেতে নিজৰ ল'ৰা-ছোৱালী কেইটাকো অনুপ্ৰাণিত হ'বলৈ শিকাইছিল।

সপোনে দেখিছিল, দেউতাকৰ লগৰ প্ৰায় আটাইবোৰ মানুহৰে ৰাজ অট্টালিকা সদৃশ ঘৰ, বিভিন্ন ঠাইত মাটি, গাড়ী আদি আছিল। কিন্তু তুলনাত সপোনহঁতৰ ন্যূনতম সা-সুবিধাখিনি ল'বলৈয়ে বহুত কষ্ট কৰিব লগা হৈছিল।

: জান ৰাগ, কেতিয়াবা ভাৱ হয়, দেউতাৰ বাবেই আমি বাহিৰত পঢ়িব যাব নোৱাৰিলোঁ। দেউতাৰ অফিচৰ একে লগৰে প্ৰায় আটাইবিলাক মানুহৰে ল'ৰা-ছোৱালীক বাহিৰত ৰাখি পঢ়াইছে। কিন্তু আমি নোৱাৰিলোঁ। দেউতাক চৰকাৰে দিয়া সীমিত যি উপাৰ্জন, সেইখিনিৰে কোনোমতেহে আমি চলি আছোঁ। তাতে আকৌ এইবাৰ ভাইটীৰ এডমিচন ফিজ্.....কিমান যে খৰছ! দেউতাই কি কয় জান, অসৎ উপায়েৰে ধন ঘটাতকৈ হেনো তেখেতে কষ্ট কৰি ধন ঘটাব। কি জানো হয়, কিছুমান মুহূৰ্তত দেউতালৈ বৰ খং উঠে অ'। বিশেষকৈ দেউতাৰ লগৰবিলাকৰ যি জীয়াই থকাৰ মানদণ্ড, সেয়া দেখিলে এনে লাগে যেন আমি যুধিষ্ঠিৰ হৈ কুৰুক্ষেত্ৰত অপমান ভোগ কৰি আছোঁ। —সপোনে ৰাগৰ আগত মনৰ ক্ষোভ উজাৰি দিয়ে।

: চা সপোন, তোৰ দেউতাৰে নিজৰ এই সৎ স্বভাৱটোৰ বাবেই অফিচত আজি অন্তত মুখ খুলি এৰাৰ কথা ক'ব পাৰিছে। অন্ততঃ আনে তেওঁক সমীহ কৰি চলিছে। মনত ৰাখিবি সপোন, কুৰুক্ষেত্ৰৰ যুদ্ধত এদিন যুধিষ্ঠিৰেই জয় হৈছিল। —এজন অভিভাৱকৰ সুৰত ৰাগে কয়।

এৰা, সঁচাকৈয়ে সপোন দেউতাকৰ একান্ত বাধ্য সন্তান। কেতিয়াও দেউতাকৰ ওপৰত মুখ তুলি এৰাৰ কথা নকয়।

(৪)

দিনবোৰ বাগৰি গৈছিল। সপোন আৰু ৰাগৰ মনৰ লগত মিলা বন্ধু সিহঁতে বিচাৰি পোৱা নাছিল। সিহঁত তেতিয়া উচ্চতৰ মাধ্যমিক দ্বিতীয় বৰ্ষৰ ছাত্ৰ। টিউচনৰ চাৰে কৈছিল, চৰে মিলি পিকনিকলৈ যোৱাৰ কথা। ৰাগ আৰু সপোনো ওলাইছিল বৰাপানীলৈ। বৰাপানীৰ সেই এটলীয়া পাহাৰখনৰ গছৰ মাজে মাজে সিহঁতে ঘূৰি ফুৰিছিল। ক'ব নোৱাৰাকৈয়ে ৰাগৰ মনটো তাৰ গাওঁখনলৈ উভতি গৈছিল। এৰা, কিমান সুন্দৰ তাৰ গাওঁখন। কেৱল সেউজীয়া। সেউজীয়া ধাননী, সেউজীয়া পথাৰ, সন্ধিয়া চৰাই-চিৰিকটাৰ কলৰব আৰু..... সন্ধিয়া প্ৰতিঘৰৰ চোতালৰ পৰা তাঁহি অহা 'তুমি চিত্ত বৃত্তি মোৰ।' কিমান যে সহজ-সৰল গাঁৱলীয়া জীৱন!

গছৰ মাজত এটলীয়া ঠাই এটুকুৰাত বহি থকা ৰাকেশ, জোনহঁতে সিহঁত দুয়োকে হুইস্কি আৰু বিয়েৰ অফাৰ কৰিছিল। সমস্বৰে দুয়োৰে মুখৰ পৰা ওলাই আহিছিল—

: ন', থেংক্ছ।

: আৰে তহঁত মাইকী নেকি অ'? চিগাৰেট এটা নাখাৰ, ড্ৰিংকছ নকৰ, কি কৰ তহঁতে, হা? এতিয়া আৰু পেন্দুকনাটো হৈ থকা নাই, ডাঙৰ হৈছ বৃজিছ। —ৰাকেশে তাচ্ছিল্য কৰিছিল।

ঃ আৰু সপোন, তইটো একেবাৰে পিতৃভক্ত পুত্ৰ। খা, খা, বাপেৰে গম নাপায় দে। —বটলটো সপোনৰ হাতত গুজি দি জোনে কৈ উঠিছিল। দুখোজ পিচুৰাই গৈছিল সপোন।

ধৈৰ্য্যৰ সীমা পাৰ হৈ গৈছিল ৰাগৰ। সপোন আৰু জোনৰ মাজত থিয় হৈ সি জোনক কৈ উঠিছিল—

ঃ জোন, ডগ্ট ইণ্টাৰফেয়াৰ ইন আডাৰ্চ পাৰ্চনেল লাইফ। সীমা নেচেৰাবি। তহঁতে আমাক এটা অফাৰ দিছ আৰু আমি সেই অফাৰটো গ্ৰহণ নকৰিলো। সিমানেই।

যুগনীয় চাৰনিৰে ৰাগ আৰু সপোনে সেই ঠাই ত্যাগ কৰিছিল। উভতি আহোতে সিহঁতে দেখিছিল, বাছৰ পিছফালৰ চুকৰ চিট এটাত নিবিড়ভাৱে বহি অহা সিহঁততকৈ ওপৰৰ শ্ৰেণীত পঢ়া এহাল যুৱক-যুৱতীক। এৰা, কিমান স্বাধীনচিন্তীয়া এই ল'ৰা-ছোৱালীবোৰ!

সময়বোৰ গৈ আছিল। নৈখন যেনেদৰে ববলৈ এৰা নাছিল সেইদৰে সময়বোৰো ৰোৱা নাছিল। পৰীক্ষাৰ লগতে ঘৰুৱা কিছুমান খেলিমেলিয়েও ৰাগক লগ দিছিল। তথাপি সি পৰীক্ষাত বহিছিল। ভৱাতকৈ বেছি ভাল হৈছিল তাৰ পৰীক্ষা।

তাৰ মাজতে এটা ঘটনা ঘটিছিল। সীমাই ৰাগৰ লগত একেলগে পঢ়িছিল। অৱশ্যে সি সীমাক সিমান গুৰুত্ব দিয়া নাছিল। কলেজৰ আলোচনীত ৰাগে দুই এটা গল্প লিখিছিল। সীমাই প্ৰৱন্ধ লিখিছিল। এনেদৰে দুয়োৰে চিনাকি হৈছিল। সীমাই ৰাগৰ ওচৰলৈ আহিব খুজিছিল। কিন্তু ৰাগে এটা নিৰ্দিষ্ট দূৰত্ব বজাই ৰাখিছিল। পিছত সি সপোনৰ পৰা গম পাইছিল, সাধাৰণ কেইটামান নোটছৰ বাবেহে হেনো সীমাই অভিনয় কৰিছিল।

এৰা, বিচিত্ৰ এই ধৰাত কি বিচিত্ৰ মানৱ!

(৫)

স্নাতকতো সেই একেখন কলেজতে নাম ভৰ্তি কৰিছিল ৰাগ আৰু সপোনে। বহুতো নতুন নতুন বন্ধু-বান্ধৱী পাইছিল সিহঁতে। মুঠৰ ওপৰত স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষত সিহঁতৰ বন্ধুত্বৰ বৃত্তটোত প্ৰায় ২০ জন মান ল'ৰা-ছোৱালী গোট খাইছিল। আকাশ আছিল অন্যতম। কিয় জানো আকাশৰ মনটোৰ লগত প্ৰায় বহুখিনিয়েই মিলিছিল ৰাগ আৰু সপোনৰ। তেতিয়াৰ পৰা সিহঁত ত্ৰিমূৰ্তিত পৰিণত হৈছিল।

ঃ ৰোল নাম্বাৰ ১১২ ষ্টেণ্ড আপ্ এণ্ড গিভ্ ইঅ'ৰ ইন্ট্ৰ'ডাক্চন। — মেনেজমেণ্টৰ ক্লাছত বৰা চাৰে সুধিছিল। সকলোৱে পিছলৈ ঘূৰি চাইছিল। এজনী ছোৱালী লাজ লাজকৈ থিয় হৈছিল। দেখিবলৈ ট্ৰাইবেলৰ নিচিনা ছোৱালীজনীৰ চুলিখিনি বয়জ্ কাট দিয়া। প্ৰসাধন বিহীন মুখ। অকণমান শকত।

ঃ ছাৰ, আই এম শ্ৰেয়ম এণ্ড এম ফ্ৰম শ্বিলিং।

শ্বিলিং.....শ্বিলিং.....ৰাগহঁতৰ মনত এই শব্দটো বাৰুকৈয়ে দ্যেদুল্যমান হৈ আছিল। ছোৱালীজনীৰ নামটো সিহঁতে শুনা নাছিল।

পিছৰ শ্বিলিং শব্দটোহে সিহঁতে শুনিছিল। এৰা, কি নাম দিয়া যায় বাৰু ছোৱালীজনীক? চিন্তাত ডুব গৈছিল সিহঁত।

ঃ মিছ শ্বিলিং..... মিছ শ্বিলিং.....। চিঞৰি উঠিছিল সপোন। সকলোৱে হয়ভৰ দিছিল সেই নামটোত।

স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষত সিহঁতে প্ৰথমবাৰৰ বাবে টিউচনলৈ গৈছিল। ৰামটোলৈ সোমাই আহিছিল ছোৱালীজনী। .....মিছ শ্বিলিং। টিউচন শেষ হোৱাত আটাইবিলাকে বাহিৰলৈ ওলাই আহিছিল। ছোৱালীজনীয়ে নিজৰ লগত থকা চে'ল ফোনেৰে কাৰোবাৰ লগত ব্যস্ত হৈ গৈছিল।

ঃ এ ৰাগ, বয়ফ্ৰেণ্ড নেকি অ'। —কাণে কাণে সপোনে ৰাগক কৈছিল।

ঃ চুপ্। চিনাকি হোৱাই নাই, সি গম পালেই কাৰ লগত তাই কথা পাতিছে। —ধমকি দি ৰাগে সপোনক কৈছিল।

উপযাচি সিহঁত দুয়ো ছোৱালীজনীৰ লগত চিনাকি হৈছিল। অসমীয়া ছোৱালী। শ্ৰেয়ম বৰা। পিছত তাইও সিহঁতৰ বন্ধুত্বৰ বৃত্তটোৰ অংশীদাৰ হৈছিল। আটাইকেইজনে বৰ অন্তৰংগ হৈ উঠিছিল। তুমি সম্বোধন বিদায় দি সিহঁতে তই সম্বোধন গ্ৰহণ কৰিছিল।

উজনীৰ জীয়ৰী শ্ৰেয়ম। তিনিজনী ছোৱালীৰ ভিতৰত ডাঙৰ তাই। পুত্ৰ সন্তান নোহোৱা বাবে এজন ল'ৰাৰ নিচিনাকৈয়ে ডাঙৰ-দীঘল কৰিছে শ্ৰেয়মক। মটৰ চাইকেল চলোৱা ছোৱালীজনীৰ প্ৰেমিক আছিল উজনীৰ এজন ল'ৰা। কম্পিউটাৰ ইঞ্জিনিয়াৰ। শ্ৰেয়মে গুৱাহাটীৰ এখন ব্যক্তিগত হোষ্টেলত থাকি পঢ়িছিল। শ্ৰেয়মৰ জৰিয়তে ৰাগহঁতে চিনাকি হৈছিল হোষ্টেলৰ মিৰান্দা, চিমাং আমেন, নাৰো, ৰুদি আৰু আলি নামৰ নগা ছোৱালী কেইজনীৰ লগত। অতি খোলামনৰ ছোৱালী মিৰান্দাহঁত। একো লুক-ঢাক নকৰাকৈ সিহঁতে প্ৰতিটো কথা ৰাগহঁতৰ লগত শ্বেয়াৰ কৰিছিল।

চিমাঙে সৰু সৰু একোটা কথাত বৰকৈ হাঁহিছিল। তাইৰ হাঁহিটোত চাগে' কিবা যাদু আছিল। ভাবিব নোৱাৰাকৈ সুন্দৰ আছিল চিমাং। সি 'উজ্বল পাওঁগামৰ' কবিতাৰ পংক্তি এটা প্ৰায়েই আওঁৰাইছিল—

'মই ভাল পাওঁ বাবেই তুমি ধুনীয়া,

নে তুমি ধুনীয়া বাবেই মই তোমাক ভাল পাওঁ?'

ৰাগৰ ভাল লাগিছিল চিমাঙক। খুউব ভাল লাগিছিল। সি বাৰু চিমাঙৰ প্ৰেমত পৰিছিল নেকি? এৰা তাৰ হৃদয়ত প্ৰেমৰ অনুভূতি জাগি উঠিছিল। চিমাঙৰ এধানি মৰমৰ বাবে সি ব্যাকুল হৈ পৰিছিল। কিন্তু সংযত আছিল সি। তাৰ হৃদয়খন প্ৰেমেৰে ভৰি উঠিছিল। চিমাঙক সি ডালিমীৰ ৰূপত আৰু নিজকে গদাপানিৰ ৰূপত কল্পনা কৰিছিল। চিমাঙৰ প্ৰতি তাৰ যি প্ৰেম সেই প্ৰেম কেতিয়াও প্ৰকাশ কৰা নহ'ল। এৰা, মৌনতাইও কেতিয়াবা বহুত

প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়ে। কিন্তু সি বিশ্বাস কৰে, প্ৰেম মানেই বিবাহ নহয়।
সি ভাল পাই যাব চিমাঙক, চিৰদিনৰ বাবে.....।

(৬)

গুৱাহাটীৰ ল'ৰা বানা। ৰোমাণ্টিক আছিল সি। মাত্ৰ এবছৰ
পঢ়ি গুচি গৈছিল অন্য এখন কলেজলৈ। কলেজত গোটেইকেইটা
ক্লাছ কৰাৰ পক্ষপাতি নাছিল সি। সেয়ে এখন বেলেগ কলেজলৈ তাৰ
এই যাত্ৰা। ঘৰত মাক, দাদাক, বায়েক, দেউতাক আৰু সি। দেউতাকে
ব্যৱসায় কৰে। প্ৰথম দিনাখন ৰাণাৰ ঘৰলৈ গৈয়েই ৰাগৰ ভাল
লাগিছিল পৰিবেশটো। ৰাণাৰ মাক সাদৰী। নিজৰ ল'ৰাৰ নিচিনাকৈ
মৰম কৰিছিল ৰাগ-সপোনহঁতক।

হঠাৎ শ্ৰেয়মে সেইদিনা ৰাগক একাৰিয়াকৈ মাতিছিল। কৈ
গৈছিল ৰাগক, বানাই তইক প্ৰেমৰ প্ৰস্তাৱ দিয়াৰ কথা।

ঃ ৰাগ, জানাইচোন, আমি চবে কিমান ভাল বন্ধু। বানাইও
জানে মোৰ বয়স্ৰেঞ্জৰ কথা। তেনেস্থলত.....।

ঃ তই কি ক'লি? — ৰাগে সুধিছিল শ্ৰেয়মক।

ঃ কেছো, ৰাণা, তহঁত মোৰ ভাল বন্ধু। বন্ধুৰ পৰা মই তোকে
প্ৰেমিকৰ শাৰীলৈ নিব পাৰিলোহেঁতেন, যদিহে পাৰ্থ নাথাকিলেহেঁতেন।
আই কাষ্ট চীট্ হিম। মই পাৰ্থক প্ৰতাৰণা কৰিব নোৱাৰো। তই মোৰ
ভাল বন্ধু হৈ থাকিবি সদায়। — শ্ৰেয়মে ৰাগৰ মুখলৈ চাই কৈ
আছিল।

এবা কেতিয়াবা বন্ধুত্বৰ দোল ডালে প্ৰেমৰ দোল এডাললৈ
ৰূপান্তৰিত হ'ব খোজে। কিয় বাক হয় এনেকুৱা ???

অকাল বিয়োগ হৈছিল ৰাণাৰ দেউতাকৰ। হস্পিটেলত ন দিন
থাকি শেষ নিশ্বাস ত্যাগ কৰিছিল তেখেতে। ৰাগ আৰু সপোন
গৈছিল ৰাণাৰ ঘৰলৈ। শুভ্ৰ ধূতি পৰিহিত ৰাণাৰ চকুলৈ চাব পৰা
নাছিল সিহঁতে। নেদেখাজনক শতবাৰ প্ৰণাম জনাইছিল, আংকলক
স্বৰ্গত ঠাই দিবৰ বাবে।

শ্ৰেয়মৰ জৰিয়তে ৰাণাৰ শ্ৰেয়মৰ মাহীয়েকৰ ছোৱালী জুপিৰ
লগত চিনাকি হৈছিল। খুব সুন্দৰ আছিল জুপি। প্ৰথম দৃষ্টিতে ৰাণা
আৰু জুপিৰ প্ৰেম হৈছিল শ্ৰেয়মৰ অলক্ষিতে। জুপি বয়সত সৰু
আছিল। শ্ৰেয়মে কৈছিল জুপিৰ চঞ্চলতাৰ বিষয়ে। এবা, সেয়া তাইৰ
বয়সৰ দোষ। স্কীপ্ৰ গতিৰে চলিছিল ৰাণা আৰু জুপিৰ প্ৰেমৰ
নাওখন। বহুত পিছত গম পাইছিল শ্ৰেয়মে সেই কথা। তাই জুপিক
বুজাইছিল। কিন্তু তেতিয়ালৈ দেখি হৈ গৈছিল। বহুত দূৰলৈ ভাৱিছিল
ৰাণা আৰু জুপিয়ে। বহুত সন্ধিয়া দুয়ো নীলা লাইটৰ পোহৰত
ৰেষ্টোৰাৰ চকী দুখন দখল কৰিছিল। জুপিয়ে নিজৰ সৰ্বস্ব সপি
দিছিল ৰাণাৰ ওচৰত। ইতিমধ্যে ৰাণাৰ বায়েকৰ বিয়া হৈ গৈছিল।

ৰাণাই প্ৰতিটো কথা ৰাগক জনাইছিল। জুপিৰ লগত একা
হোৱা মুহূৰ্তৰে পৰা সুখৰ সংসাৰ গঢ়াৰ সপোনলৈকে। কিন্তু হঠাৎ

ৰাণাৰ জীৱনলৈ এডোখৰ ক'লা ডাৱৰ নামি আহিছিল। জুপিয়ে
ৰাণাক এভাইড কৰি চলিবলৈ ধৰিছিল। প্ৰথমতে সি কথাটোত সিমান
গুৰুত্ব দিয়া নাছিল। তাৰ কথা সাঁচা প্ৰমাণিত হৈছিল সেইদিনা, যিদিনা
জুপিৰ নতুন বয়স্ৰেঞ্জনে ৰাণাৰ লগত ফোনত কথা পাতিছিল। সি
ৰাণাক আৰু আগ নাবাঢ়িবলৈ সঁকিয়নী দিছিল।

ধৈৰ্য্যৰ বান্ধ চিঙি গৈছিল ৰাণাৰ। জুপিৰ ওপৰত প্ৰতিশোধ
ল'বলৈ সি ব্যগ্ৰ হৈ পৰিছিল। নাখাই-নলৈ সি বৰকৈ স্কীপাই গৈছিল।
আনকি..... আত্মাহত্যাৰ দৰে মহাপাপৰ কথাও সি মনলৈ আনিছিল।

ঃ ৰাণা, নিজৰ জীৱনটোক তই কিয় ইমান তিলতিলকৈ হত্যা
কৰিব খুজিছ? বাদ দে ৰাণা, জুপিয়ে যদি সাঁচাকৈয়ে তোকে ভাল
পালেহেঁতেন, তেন্তে তাই অন্য এজনৰ ওচৰলৈ গুচি নগ'লহেঁতেন।
তই এতিয়াৰ পৰা পাহৰি যা জুপিক। এবাৰ বাক তই ভাৱি চাইছনে,
এইকেইদিন তই তোৰ বিধৱা মাতৃক কিমান দুখ দিছ? ভালদৰে
নামাত, কিবা সুধিলেও উত্তৰ নিদিয়। মই জানো, তই জুপিক
পাহৰিবলৈ বহুত কষ্ট পাবি। তথাপি একমাত্ৰ ঘৰখনৰ কথা ভাৱি তই
নিজকে স্থিৰ কৰ। যদি জুপি সাঁচাকৈয়ে তোৰ, তেন্তে এদিন হ'লেও
তাই তোৰ ওচৰলৈ আহিবই। — ৰাগে বুজাইছিল তাক।

ইতিমধ্যে ৰাণাই এবছৰ ড্ৰপ দিছিল। এতিয়া তাৰ এটাই লক্ষ্য,
নিজকে সু-প্ৰতিষ্ঠিত কৰি জুপিৰ আগত থিয় দিয়া। কাৰণ সি পিছত
গম পাইছিল আৰ্থিকভাৱে স্বাৱলম্বী নোহোৱা বাবেই সি আজি জুপিক
হেৰুৱাব লগা হৈছে। সি পঢ়াত বৰকৈ মন দিছে। আজি কেইদিনমান
আগতে ৰাণাক লগ পাইছে ৰাগে। তাৰ পৰাই সি গম পালে তাৰ
উন্নত মানৰ পাৰ্চেণ্টজৰ কথা।

এবা, কাৰোবাৰ বাবে প্ৰেম আহে আশীৰ্বাদ হৈ আৰু কাৰোবাৰ
বাবে আহে অভিশাপ হৈ।

(৭)

সন্ধিয়া জোনাকৰ বৰমুণত তিতি আছিল সৰু ল'ৰাজন আৰু
দেউতাক। দেউতাকে তাক অ-আ, ক-খ, শিকাইছিল। জিলিবোৰে
জিঁ—জিঁ কৰিছিল। পঢ়ি পঢ়ি আমনি লগাত সৰু ল'ৰাটোৰে
দেউতাকৰ কোলত মূৰ থৈ তৰা গণিবলৈ ধৰিছিল। এটা, দুটা,
তিনিটা.....।

ঃ দেউতা তৰাবোৰ কিয় বাক গনি শেষ কৰিব নোৱাৰি?
—এশ এবুৰি প্ৰশ্নৰে জৰ্জৰিত কৰিছিল দেউতাকক।

সৰু ল'ৰাজনৰ নাম অৰিন্দম। দেউতাক স্থানীয় কলেজ এখনৰ
প্ৰৱক্তা। ঘৰত মাক-দেউতাক আৰু তিনিজনী ছোৱালীৰ ভিতৰত
একমাত্ৰ পুত্ৰ সন্তান সি। খুব মৰমেৰে ডাঙৰ হৈছিল অৰিন্দম। সৰুৰে
পৰা দেউতাকে তাৰ প্ৰতিটো আকাৰ পূৰণ কৰি আহিছিল। একমাত্ৰ
ভায়েকৰ বাবেই বায়েক দুজনী আৰু ভনীয়েকৰ পৰা সি যথেষ্ট মৰম
পাইছিল।

লাহে লাহে অৰিন্দম ডাঙৰ হৈ আহিল। যৌৱনৰ দুৱাৰতো এদিন টুকুৰিয়ালেহি। যৌৱনৰ দুৱাৰ খুলিয়েই তাৰ চিনাকি হৈছিল স্নেহাৰ লগত। ভাল লাগিছিল তাৰ স্নেহক। স্নেহাৰো। প্ৰেমত পৰিছিল ইজনে আনজনৰ। অৰিন্দমৰ ঘৰত কথাটো গম পাইছিল। অৰিন্দমক ঘৰৰ মানুহে একো বুজাব পৰা নাছিল। নিৰৱে মানি লৈছিল তাৰ সকলো কথা।

মেট্ৰিকত প্ৰথম বিভাগত উত্তীৰ্ণ হোৱা অৰিন্দমক মাক-দেউতাকে গুৱাহাটীৰ এখন ভাল কলেজত নাম লগাই দিছিল। হোষ্টেলত থাকি পঢ়িছিল সি। কিন্তু নগৰীয়া বতাহে তাক বৰকৈ জুৰুলা কৰিছিল। বন্ধু-বান্ধৱৰ সংখ্যা ভাবি নোৱাৰা ভাৱে বাঢ়ি গৈছিল। স্নেহাৰ লগতো তাৰ প্ৰেম চলি আছিল। স্নেহা গুৱাহাটীলৈ আহিলেই অৰিন্দমে ক্লাছ ক্ষতি কৰিছিল। দেউতাকৰ পৰা মাহে সি এক মোটা হাৰত টকা সংগ্ৰহ কৰিছিল। হায়াৰ চেকেণ্ডাৰী পৰীক্ষাত ভাল ফল দেখুওৱাৰ পৰা নাছিল অৰিন্দমে। স্নাতকত ৰাগহঁতৰ কলেজলৈ গুচি আহিছিল অৰিন্দম।

অবাবত বহুত টকা খৰছ কৰিছিল অৰিন্দমে। পাঁচ মাহলৈকে দৰমহা নোপোৱা কলেজৰ শিক্ষকজনে পুতেকৰ চাহিদা পূৰাবলৈ বহুত টকা ধাৰ ল'ব লগা হৈছিল। তথাপি অৰিন্দমৰ আপত্তিৰ অন্ত নাছিল। সেয়ে সি ঘৰলৈ গ'লে প্ৰায়ে দেউতাকৰ লগত টকা-পইচাৰ বাবে মনোমালিন্য হৈ আহিছিল।

ফোনত ঘণ্টাই ঘণ্টাই কথা পথা স্নেহাৰ ইঞ্জিনিয়াৰ পিতৃয়ে বন্ধু পুত্ৰৰ লগত স্নেহাৰ বিয়া ঠিক কৰিছিল। শোকত দক্ষ হৈছিল স্নেহা। তথাপি নিজৰ তথা ঘৰখনৰ ভৱিষ্যতৰ কথা ভাবিয়েই তাই সেই বিয়াত মত দিছিল। এৰা, অৰিন্দম এজন ছাত্ৰ। তাৰ সংস্থাপন হোৱালৈকে দেউতাকে তাইক ঘৰত ৰাখি নথয়। কাৰণ তাই ঘৰৰ ডাঙৰ ছোৱালী। তাইৰ তলত আৰু দুজনী ভনীয়েক আছে।

পাগল হৈ গৈছিল অৰিন্দম। জীৱনত আৰু কেতিয়াও প্ৰেম নকৰো বুলি সি ৰাগৰ আগত প্ৰতিজ্ঞা কৰিছিল। মনৰ দুখবোৰ পাতলাবলৈ সি মদ খাবলৈ লৈছিল। অৰিন্দমে তাৰ কথাবোৰ ৰাগক কৈছিল। অৰিন্দমৰ দেউতাকলৈ ৰাগৰ পুতৌ উপজিছিল। এৰা, পুতৌ নহয়, ৰাগৰ দুখ লাগিছিল কেতিয়াও নেদেখা সেই দেউতাকজনৰ প্ৰতি।

ঃ অৰি, তই কিয় বাৰু ইমান অবুজন? দেউতাৰৰ পৰা টকা কেইটা আনোতে তইটো এৰাৰ হ'লেও ভাবিব লাগে টকাকেইটাত দেউতাৰৰ শৰীৰৰ কিমান ঘাম মিলি আছে! তই ঘৰৰ একমাত্ৰ পুত্ৰ সন্তান বাবেই দেউতাৰাই তোক টানকৈ একো নকয়। কিন্তু তই সেই সুবিধাটো কিয় লৱ? টকাবিলাক তই ভাল কামত খৰছ কৰিলেও বেলেগ কথা আছিল। যোৱা মাহত কিনা এন্ চিৰিজৰ মোবাইলটো হেৰুৱাই এই মাহত সেই একেটা মোবাইল আকৌ কিনিলা। পুনৰ মোবাইল কিনিবলৈ অনা টকা কেইটা লওঁতে এৰাৰ দেউতাৰৰ মুখখনলৈ চাইছিলিনে? —বুজাইছিল ৰাগে।

ঃ ৰাগ। —অৰিন্দমে দোষী দোষী ভাৱে ৰাগৰ মুখলৈ চাইছিল।

ঃ অৰি, মই ভাৱো, মই তোক আঘাত দিছো। মই দুঃখিত অৰি। — পিছতহে ৰাগৰ সম্বিত ঘূৰি আহিছিল।

ঃ নহয় ৰাগ, তই সঁচাকৈয়ে মোক আজি বহুত নতুন কথা শিকাইছ। মই আজিৰ পৰা দেউতাৰ মনৰ কথা বুজিবলৈ চেষ্টা কৰিম ৰাগ। —ৰাগৰ হাতত ধৰি অৰিন্দমে হুকুকাই কান্দি দিছিল।

এৰা, অৰিন্দমে চাগে' চকুলোৰে তাৰ ভুলবোৰ শুধৰাবলৈ চেষ্টা কৰিছিল। সৎ পথলৈ ঘূৰি আহিছিল অৰিন্দম।

(৮)

একক পৰিয়ালত ডাঙৰ-দীঘল হোৱা আকাশৰ দেউতাক গড়কাণ্ডাৰী বিভাগৰ এজন উচ্চপদস্থ বিষয়া। ঘৰত মাক-দেউতাক, বায়েক, দাদাক আৰু সি। শিক্ষিত মাক-দেউতাকৰ পৰা বহুত কথাই শিকিছিল আকাশে। পাঁচজন ভায়েকৰ মাজত আকাশৰ দেউতাকেই আছিল সৰু। সদায় সপোন দেখিছিল ল'ৰা-ছোৱালী কেইটাক ডাঙৰ মানুহ কৰাৰ। সেই উদ্দেশ্যেৰে ডাঙৰ ল'ৰাজনক বাঙ্গালোৰলৈ পঠাইছিল এম.বি.এ. কৰিবলৈ। ঘৰৰ মাটিখিনি বন্ধকত থৈ হাউচিং লোন লোৱা মানুহজনে পুতেকৰ শিক্ষাৰ নামত বেংকৰ পৰা মোটা সুতৰ হাৰত ঋণ ল'লে। পদবীৰ তুলনাত ন্যূনতম ষ্টেণ্ডাৰ্ড বজাই ৰাখোতে অলপ কষ্ট হৈছিল মানুহজনৰ। তথাপি সৎ পথেৰে সুন্দৰ ভাৱে চলাই নিছিল সংসাৰখন।

আকাশৰ বৰদেউতাক বৰ চতুৰ আছিল। বহুত ডাঙৰ ব্যৱসায় কৰিছিল সেই ব্যক্তিজনে। ধন-সোণেৰে উঠৈনদী আছিল হেনো তেখেতৰ। তথাপি সেই মানুহজনৰ চকু পৰিছিল আকাশৰ দেউতাকৰ নামত থকা ঘৰ-মাটিত। গুৱাহাটীৰ মাজ মজিয়াত থকা এই ঘৰ-মাটিখিনি এই মানুহজনে একে ৰাতিৰ ভিতৰতে নিজৰ নামত কৰি লৈছিল। আকাশৰ দেউতাকে তেতিয়াহে এই কথাখিনি গম পাইছিল, যেতিয়া তেখেতে নিজৰ সেই খালী ঘৰটোত এটা মেডিচিন ডিপ্ৰিবিউটৰৰ অফিচ খোলা দেখিছিল। শংসুত্ৰ লৈ গম পাইছিল যে আকাশৰ বৰদেউতাকে সেই মাটিখিনি সেই মানুহজনৰ ওচৰত বিক্ৰী কৰি দিছিল। প্ৰতি মাহতে বেংকত মোতা হাৰত সুত দি থকা মানুহজনৰ মূৰত আকাশখন খহি পৰিছিল।

বৰদেউতাকৰ প্ৰতি থকা শ্ৰদ্ধাবিলাক ঘৃণাত পৰিণত হৈছিল আকাশৰ। খঙত তাৰ চকু ৰঙা হৈ উঠিছিল। বহুদিন কোৰ্টত কেচ চলিছিল। আকাশৰ দেউতাকে টেবুলৰ তলেৰে 'হেণ্ডচে' নকৰা বাবেই এমাহত হ'ব লগা কাম এটাত ছমাহ লগাইছিল। প্ৰথম অৱস্থাত ঘনাই আকাশহঁতৰ ঘৰলৈ অহা উকিলজনে লাহে লাহে আহিবলৈ বাদ দিছিল। দৰমহাৰ প্ৰায় বেছিখিনি টকাই উকিলক দিওঁতেই শেষ হৈছিল। ঘণ্টাৰ পিছত ঘণ্টা ধৰি মাক-দেউতাকে ন্যায়

পোৱাৰ আশাত কোৰ্টৰ বাৰাণ্ডাত সময়বিলাক কটাইছিল। ..... কিন্তু
.....এদিন দুখমনেৰে উকিলজনে দেউতাকক কৈছিল—

ঃ বৰুৱা, মোক ক্ষমা কৰিব। আপুনি আপোনাৰ সম্পত্তি আৰু
ঘৃণাই নাপায়। তেওঁলোকে টকা-পইছাৰে চৰ সমাধান কৰি লৈছে।

এৰা, নিৰ্দিষ্ট বিষয়া কেইজনক বেছিকৈ টকা দিব নোৱাৰাৰ
বাবেই আকাশহঁতে নিজৰ মাটিখিনি হেৰুৱাইছিল। দেউতাকলৈ দুখ
লাগিছিল আকাশৰ। উদঙাই দিবলৈ মন গৈছিল তাৰ চৰকাৰৰ এই
টুলুঙা ৰূপটো। ৰাগৰ আগত সি মনৰ ক্ষোভবোৰ ঘৃণাৰে উজাৰি
দিছিল।

ঃ আকাশ, কি কৰিব? এয়া আমাৰ সমাজৰ দোষ। সমাজৰ
এচাম ধনী ব্যক্তিৰ বাবেইতো আন এচামে বহুত কিবা কিবি
হেৰুৱাবলগীয়া হৈছে। আমাৰ সমাজ ব্যৱস্থাৰ পৰিৱৰ্তন সময় আহি
পৰিছে। আমাৰ দৰে নতুন চামে সমাজখনক এনেধৰণৰ কলংকৰ
পৰা মুক্ত কৰিব লাগিব! —আকাশৰ দুখত দুখী ৰাগৰ আকাশক
বুজাবলৈ ভাষাবোৰ হেৰাই গৈছিল।

দুখ লাগে ৰাগৰ কিছুমান ঘটনা দেখি। তাৰ কেতিয়াবা মানুহ
জাতিটোৰ প্ৰতি সন্দেহ হয়। জীৱ শ্ৰেষ্ঠ মানৱেই বাৰু নিজৰ স্বাৰ্থৰ
বাবে আনক ইমান কষ্ট দিয়েনে? কিয় হয় বাৰু এনেকুৱা? বহুবিলাক
প্ৰশ্নই তাক জুমুৰি দি ধৰিছিল। উত্তৰ বিচাৰি তাৰ মনটোৱে হাঁহকাৰ
কৰি উঠিছিল। কিন্তু সি উত্তৰ বিচাৰি পোৱা নাছিল।

(৯)

কেন্দ্ৰীয় কাৰাগাৰ, গুৱাহাটী। পুৱা দহ বাজিছে। কাৰাগাৰ
চৌহদৰ মূল প্ৰৱেশদ্বাৰত থকা আৰক্ষীজনক বকুলে 'বন্দীক সাক্ষাৎ
পোৱাৰ আবেদন'খন আগবঢ়াই দিলে। সিহঁতে আজি জীৱনত
প্ৰথমবাৰৰ বাবে কাৰাগাৰ চৌহদত প্ৰৱেশ কৰিছে। সিহঁত মানে
বকুল আৰু ৰাগ।

ঃ কাক লগ কৰিব? —শাস্তভাৱে উত্তৰ দিছিল বকুলে।

ঃ কি হয় তোমাৰ?

ঃ মামা।

'ফৰৱাৰ্ডেড এপ্লিকেচন'খন লৈ ৰাগ আৰু বকুলে কাৰাগাৰৰ
ভিতৰৰ প্ৰৱেশদ্বাৰলৈ খোজ দিছিল। ৰাগে লাহেকৈ বকুলৰ মুখৰ
ফালে চাইছিল। ঢুলঢুলীয়া পৰিছে বকুলৰ চকুহাল। ঘপহকৈ মনত
পৰি গ'ল ৰাগৰ বকুলে তাক কোৱা কথাখিনি।

বকুলৰ মামাকৰ নিজৰ বুলিবলৈ মাত্ৰ বকুলৰ মাক অৰ্থাৎ
বায়েক। নামনিতে জন্ম হৈছিল মানুহজনৰ। কিবাকৈ সৰু-সুৰা
চৰকাৰী চাকৰী এটা যোগাৰ কৰি লৈছিল। লগ পাইছিল জোনালীক।
বায়েকহঁতক নজনোৱাকৈ বিয়া ঠিক কৰি পেলাইছিল। পিছত
বায়েকক খবৰ দিছিল। বায়েকৰ ইচ্ছা আছিল ভায়েকৰ কইনাজনী
তেওঁ নিজেই চাই দিব। কিন্তু তেওঁ ভৱাৰ দৰে সকলো হোৱা নাছিল।

তথাপি তেওঁ ভায়েকৰ বিয়াত মত দিছিল। প্ৰথম দৃষ্টিতে বকুলৰ
মাকৰ জোনালীক ভাল লগা নাছিল।

সুকলমে বিয়া হৈ গৈছিল। ৰঞ্জিতেও জোনালীক পাই নিজকে
বৰ সুখী অনুভৱ কৰিছিল। খুউব মৰম কৰিছিল তেওঁ জোনালীক।
জোনালীয়ে কোৱা প্ৰতিটো বস্তুৱে তেওঁ আনি দিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল।
তথাপি.....তথাপি জোনালী লাহে লাহে সলনি হৈ যাবলৈ ধৰিছিল।
সেয়া বিয়াৰ দুবছৰ পিছৰ কথা। তেতিয়ালৈ তেওঁলোকৰ কোনো
ধৰণৰ সন্তান জন্ম হোৱা নাছিল। এদিন ৰঞ্জিত সোনকালে অফিচৰ
পৰা উভতিছিল। ঘৰৰ ভিতৰত হাঁহিৰ খলকনি শুনি তেওঁ থিৰিকীৰে
ভিতৰলৈ জুপি চাইছিল। কিন্তু.....অপ্ৰস্তুত অৱস্থাত তেওঁ জোনালীক
এগৰাকী অচিনাকি ব্যক্তিৰ সৈতে আৱিষ্কাৰ কৰিছিল। ধৈৰ্য্য সহকাৰে
তেওঁ দৰ্জাত টুকুৰিয়াইছিল। জোনালীয়ে দৰ্জা খুলি ৰঞ্জিতক দেখি
অলপ ভয় খাইছিল। তথাপি মুখত সেই ভয়ৰ ভাৱ প্ৰকট নকৰি তাই
ৰঞ্জিতক সুধিছিল।

ঃ তুমি..... এই সময়ত, হঠাৎ ওলালাই যে?

ঃ কিয় ডিষ্টাৰ্ব কৰিলো নহয়! —ঘৃণাৰে ৰঞ্জিতে কৈছিল।

ঃ মানে? —অবাক চাৰনিৰে জোনালীয়ে সুধিছিল।

ঃ বুজা নাই নহয়। আহ.....। —এইবুলি ৰঞ্জিতে হাত
এখনত ধৰি জোনালীক ভিতৰলৈ টানি লৈ গৈছিল।

ঃ কোন হয় এখেত? লাজ নালাগিল তোমাৰ, নিজৰ পুৰুষজন
থাকোতে অন্য এজন পুৰুষৰ লগত.....।

ঃ ৰণ, তুমি মোক সন্দেহ কৰিছা? কোনে তোমাৰ মনত এনে
ভাৱ সুমুৱাই দিলে? তোমাৰ লাজ নালাগিল নিজৰ পত্নীক এনেদৰে
আনৰ লগত সন্দেহ কৰিবলৈ! — উস্মাৰে জোনালীয়ে চিঞৰিছিল।

ঃ চাট্ আপু। —প্ৰচণ্ড চৰ এটা জোনালীৰ গালত শোধাই
দিছিল ৰঞ্জিতে।

জোনালী সেইদিনা সন্ধিয়াই মাকৰ ঘৰলৈ গুচি গৈছিল।
বেজাৰত তথা ঘণাত ক্লান্ত ৰঞ্জিতেও বিচাৰি যোৱা নাছিল
জোনালীক। পিছত খবৰ পাইছিল তাই মাকৰ ঘৰত থকা বুলি।
বায়েকক চৰ কথা জনাইছিল ৰঞ্জিতে। কিন্তু, হঠাৎ কালি পুৱা ন
বজাত অফিচলৈ যাবলৈ সাজু হওঁতে ৰঞ্জিতক পুলিছে গ্ৰেপ্তাৰ
কৰিছিল। একো বুজি পোৱা নাছিল ৰঞ্জিতে। পিছত পুলিছ
বিষয়াজনৰ পৰা যি শুনিছিল, সাঁচকৈয়ে আচৰিত হৈছিল।

জোনালীয়ে ৰঞ্জিতৰ ওপৰত ফাইল কৰা কেচটোত উল্লেখ
আছিল যে বিয়াৰ প্ৰায় দুমাহৰ পিছৰে পৰা ৰঞ্জিতে যৌতুকৰ বাবে
জোনালীৰ ওপৰত মানসিকভাৱে অত্যাচাৰ চলাই আহিছিল। পিছত
তেওঁ জোনালীক ৩ লাখ টকা পিতৃগৃহৰপৰা আনিবলৈ আদেশ
দিছিল। নহ'লে জোনালীক ঘৰৰ পৰা খেদি দিয়াৰ ভাবুকি দিছিল।
জোনালীয়ে এদিন প্ৰতিবাদ কৰাত ৰঞ্জিতে শাৰীৰিকভাৱে জোনালীক
আক্ৰমণ কৰিছিল। অত্যাচাৰত ৰব নোৱাৰি জোনালীয়ে পিতৃগৃহত

আশ্রয় ল'বলৈ বাধ্য হৈছিল। .....“আৰু এই ঘটনাৰ আধাৰত
ৰঞ্জিত পাঠকক ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ৪৯৮ (ক) ধাৰাৰ অধীনত
প্ৰেৰণ কৰা হৈছে।” শিল পৰা কপৌৰ দৰে অৱস্থা হৈছিল ৰঞ্জিতৰ।

ঃ জান বকুল, পেপাৰে-পত্ৰই পুৰুষে নাৰীক নিৰ্যাতন চলোৱাৰ
ঘটনাকে প্ৰকাশিত হয়। কিন্তু তোৰ মামাৰ দৰে কিমান পুৰুষে যে
নাৰীৰ দ্বাৰা নিৰ্যাতিত হয়, সেয়া বাক কোনোবাই হিচাপ ৰাখে নে?
—ৰাগে কৈছিল।

ঃ ৰাগ, সঁচাকৈয়ে আজি কিছুমান নাৰীয়ে এই ৪৯৮ (ক)
ধাৰাটোৰ অপব্যৱহাৰ কৰিছে। জান মামাক এৰেষ্ট কৰাৰ সময়ত
মামাক এষাৰ কথা ক'বলৈও অনুমতি নিদিলে। মাত্ৰ ক'লে যে এই
কেচটোত হেনো পুৰুষৰ তিলমাত্ৰ দোষ নাথাকিলেও নাৰীৰেই জয়
হয়।

ঃ এৰা বকুল, যেতিয়া এই ধাৰাটো ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ
অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছিল তেতিয়া বহুতো ব্যক্তি (পুৰুষে) ইয়াৰ
বিপৰীতে যুক্তি দিছিল। এই ধাৰাটোৰ দ্বাৰা যে নাৰীৰ দ্বাৰা পুৰুষ
নিৰ্যাতিত হ'ব, সেইকথাও উল্লেখ কৰিছিল। কিন্তু কিছুমান মহিলাই
এই পুৰুষসকলক সুবিধাবাদী, ৰসাতলে যোৱা পুৰুষ বুলি কলমৰ
দ্বাৰা আক্ৰমণ কৰিছিল।

দুয়ো গৈ ইতিমধ্যে কাৰাগাৰৰ ভিতৰৰ প্ৰৱেশদ্বাৰ পাইছিল।
ফৰৱাৰ্ডেড এপ্লিকেচনখন গাৰ্ডজনক দি দুয়ো অলপ সময় তেওঁৰ
ফালে চাই থাকিল। মানুহজনে তেওঁলোকক অলপ ৰ'বলৈ কোৱাত
দুয়ো ওচৰত থকা বেঞ্চখনতে বহি পৰিল। ইতিমধ্যে বহুতো বন্দীয়ে
নিজৰ শুভাকাংক্ষী বা অন্য ব্যক্তিৰ লগত এক নিৰ্দিষ্ট দূৰত্ব বজাই
ৰাখি লোহাৰ জালনাৰ ভিতৰৰ পৰা কথা পাতিছে। গাৰ্ডজনে বকুলৰ
নাম কাঢ়ি আছেনে নাই সুধিলে। ততাতৈয়াকৈ দুয়ো মামাকৰ লগত
কথা পাতিবলৈ হেচি খেলি অকণমান ঠাই উলিয়াই ল'লে। ওকালত
নামাখনত চহী কৰিবলৈ কোৱাত মামাকে সেইখন গাৰ্ডজনৰ হাতত
দিবলৈ ক'লে। ইতিমধ্যে মামাকৰ চকু চলচলীয়া হৈছিল।

ঃ খুৰা, এই ওকালত নামাখনত মোৰ মামাৰ চহী কৰাৰ
লাগিছিল। কাইগুলা যদি আপুনি অলপ সহায় কৰি দিয়ে.....।
—নশ্ৰভাৱে বকুলে বয়সীয়াল মানুহজনক কৈছিল।

ঃ দিয়া, কিন্তু তুমি মোৰফালেও এবাৰ চাব লাগিব। —চাধাৰ
ক'লা দাগ পৰা দাঁত কেইটা উলিয়াই মানুহজনে এটা ৰহস্যময় হাঁহি
মাৰিছিল।

একো বুজি পোৱা নাছিল ৰাগহঁতে। মানুহজনে ইতিমধ্যে
ওকালত নামাখনত চহী কৰাই আনিছিল। তেওঁ ৰাগহঁতক অলপ
একাষৰীয়াকৈ মাতিছিল।

ঃ ভাইটো এইখন লোৱা। আৰু মোৰ বস্তুটো.....। হাঁহি হাঁহি
মানুহজনে ক'লে।

ঃ মানে? — আচৰিত হৈ ৰাগে সুধিলে।

ঃ কি মানেহে, এইটোও বুজি পোৱা নাইনে? চাহ-তাহ খাবলৈ
কিবা এটা দিয়া আক'। —এইবাৰ মানুহজনে অলপ ব্যঙ্গ সুৰত
ক'লে। ৰাগহঁতৰ আৰু বুজিবলৈ বাকী নাথাকিল। তেওঁ নিশ্চয় পইছা
বিচাৰিছে।

ঃ খুৰা, আপোনাক, খুৰীয়ে বাক ঘৰত চাহ খুউৱাই পঠোৱা
নাই নেকি?—ৰাগে সুধিলে।

ঃ পঠাইছে, পঠাইছে, কিয় নপঠাব? তথাপি মোৰ পাৰিশ্ৰমিক
হিচাপে.....। —এইবাৰ মানুহজনে অলপ লাজ লাজ কৰি
ক'লে।

ঃ কিয়, আপুনিচোন আপোনাৰ শ্ৰমৰ বিনিময়ত চৰকাৰৰ পৰা
দৰমহা পায়। তথাপি আপুনি কেলেই এই বন্দীৰ অভিভাৱকসকলৰ
পৰা টকা বিচাৰে? শুনক খুৰা, আপুনি আপোনাৰ কৰ্তব্যহে কৰিছে।
গতিকে তাৰ বিনিময়ত আমি আপোনাক ওপৰেৰে এটা ফুটা কড়ীও
নিদিও। আমি আজিলৈ আহো। আপোনাৰ সহায়ৰ বাবে ধন্যবাদ।
ভুল হ'লে ক্ষমা কৰিব। —ঘূণাৰে ৰাগে কথাখিনি কৈ তাৰ পৰা গুচি
আহিছিল। ইতিমধ্যে ৰাগৰ এনেকুৱা বাক্যবানৰ বাবে প্ৰস্তুত নথকা
মানুহজনেও তাৰ পৰা লাহে লাহে তলমুৱা হৈ আঁতৰি গৈছিল।

ভীষণ ঘূণা উপজিছিল ৰাগৰ চৰকাৰখনৰ প্ৰতি। নহয়, নহয়,
চৰকাৰখনৰ প্ৰতি বুলি ক'লেও ভুল কোৱা হ'ব। এচাম মানুহৰ প্ৰতি,
যিয়ে বিপদত পৰা মানুহক নিজৰ কৰ্তব্যৰে সহায় কৰিও ওপৰেৰে
কিবা এটা বিচাৰে।

বাহিৰৰ পৰা কাৰাগাৰ চৌহদ দেখা ৰাগে, সামান্যতম ভিতৰলৈ
গৈ এক অবিশ্বাস্য সত্যৰ সন্মুখীন হৈছিল। তাৰ মন গৈছিল সেই
‘বস্তু’ খোজা ব্যক্তিকেইজনক সকলোৰে আগত থিয় কৰি এক নতুন
পাঠ শিকাবলৈ, মানুহৰ হৃদয়ৰ ভাষা বুজিবলৈ। কিন্তু সি পৰা
নাছিল।

(১০)

ঃ ঐ ৰাগ, হ'বদে, কিমান কল্পনাৰ ৰাজ্যত বিচৰণ কৰ? আহ,
আহ, বাস্তৱলৈ ঘূৰি আহ। —আকাশে তাৰ গাত জোৰেৰে ধৰি
জোকৰি দিয়াতহে তাৰ সন্মিত ঘূৰি আহিছিল। এৰা, সি ইমান সময়ে
তাৰমানে বিগত পাঁচ বছৰৰ স্মৃতি ৰোমন্থন কৰি আছিল। ইতিমধ্যে
সি যন্ত্ৰবৎ ৰবট এটাৰ দৰে আকাশ আৰু সপোনৰ পিছে পিছে আহি
ফাষ্ট ফুডৰ দোকান এখনত সোমাই আলু পৰঠা এখন লৈ বহি
পৰিছিল।

ঃ নহয় আকাশ, যোৱা পাঁচ বছৰত লগপোৱা কেইটামান
বিশেষ চৰিত্ৰ বিশ্লেষণ কৰি আছিলো। এৰা, সঁচাকৈয়ে মই বৰ
অন্যমনস্ক হৈ আছিলো নহয়নে? — ৰাগে ক'লে।

ঃ তাকেইটো, মইও ভাবিছো ৰাগ, কিমান মধুৰ এই কলেজীয়া
দিনবোৰ! এতিয়াৰে পৰা আমি প্ৰতিজনে নিজৰ নিজৰ পথেৰে গুচি

যাম। জীৱনৰ কিছুমান দায়িত্ব এতিয়াৰে পৰা আমি কান্ধ পাতি ল'ব লাগিব। তাৰোপৰি আমাৰ সমাজৰ এই নিবনুৱা সমস্যাতো.....। আঃ আই কাণ্ট থিংক ম'ৰ। মই বেছিকৈ ভাবিব নোৱাৰো। —চিৎকাৰ কৰি উঠিছিল সপোনো। ইতিমধ্যে সিহঁতৰ পৰ্চাবিলাকৰ আকৃতি কমি আহিছিল।

ঃ ৰাগ মোৰ এটা অভ্যাস আছে। মই বন্ধুত্ব কমকৈ কৰো। যি কেইজনৰ লগত কৰো, সেইকেইজনৰ লগত এটা সু-সম্পর্ক বজাই ৰাখিবলৈ চেষ্টা কৰো। প্লিজ কিপ্ ইন টাচ্। —তাতকৈ বেছি ক'ব পৰা নাছিল আকাশে। এতিয়াহে সিহঁত আবেগিক হৈ পৰিল।

গোটা গোটা আখৰেৰে সপোনো ডকুমেন্ট ৰাইটাৰটোৰে ৰাগৰ ইউনিফৰ্মৰ বগা ৰঙৰ চাৰ্টটোত লিখি দিছিল—

“হে বন্ধু, একো দিবলৈ নাই মোৰ, এই বিদায় ক্ষণত তোমাক মাথো এষাৰ সুন্দৰ বাক্য উপহাৰ দিম। ভৱিষ্যতে ভগৱানে তোমাক এজন সু তথা দায়বদ্ধ নাগৰিক হ'বলৈ সহায় কৰক।

তোমাৰ বন্ধু—

‘সপোন’

একো ক'ব পৰা নাই ৰাগে। ইজনে আনজনক আকোৱালী লওঁতে ৰাগৰ বুকুখন গধুৰ হৈ গ'ল। হাত জোকাৰি জোকাৰি বিদায় লৈ প্ৰতিজনে নিজৰ নিজৰ লাইনৰ গাড়ীত উঠিল। উৰুঙা উৰুঙা লাগিল ৰাগৰ মনটো।

ঘৰ পালে ৰাগে তাৰ ককায়েকলৈ ফোন কৰিলে। তাৰ পৰীক্ষাৰ খবৰ জনালে। গাঁৱৰ পৰা মাক ইতিমধ্যে পৰীক্ষা আৰম্ভ হওঁতেই আহিছিল। সি মাকক ক'লে তাৰ চাৰ্ট পেণ্টবোৰ কালিলৈ ধুই দিবলৈ। কিন্তু সি থমকি ৰ'ল চাৰ্টটো খুলি। চাৰ্টটোৰ পিছ কাষে গোটা গোটা সেয়া সপোনৰ আখৰ। নাই, সি সেইবিলাক মচিব নোৱাৰে। চাৰ্টটো সি ধুবলৈ নিদিয়ে। কলেজীয়া দিনৰ ঘামৰ গোন্ধেৰে সি চাৰ্টটো আলমাৰিত ভৰাই ৰাখিব।

ৰাতি ভাত খোৱাৰ পিছত ৰাগে অলপ পায়চাৰি কৰো বুলি গেটৰ বাহিৰলৈ ওলাই গ'ল। হঠাৎ তাৰ ম'বাইলটো বাজি উঠিল। স্ক্ৰীণখনত চিমাঙৰ নামটো ভাঁহি আহিল।

ঃ হেল্ল'। —সি সহাঁৰি জনালে।

ঃ ৰাগ আই এম্ লিভিং গুৱাহাটী টুমৰ'। মই কাইলৈ গুৱাহাটী এৰি যাম। —থোকাথোকি মাতেৰে চিমাঙে ক'লে। তাইৰ কণ্ঠৰ বিষাদৰ সুৰ স্পষ্ট।

ঃ হোৱাট? —চিৎকাৰ কৰি উঠিল ৰাগে।

ঃ হয় ৰাগ, বহুত বেয়া লাগিছে তোমালোকৰ দৰে বন্ধু বিলাকক এৰি যাবলৈ। তথাপিও কি কৰিম, উপায়টো নাই। ভগৱানে যদি সুযোগ দিয়ে তেন্তে নিশ্চয় পিছত দেখা দেখি হ'ম। ৰাগ..... হেল্ল'.....হেল্ল' তুমি মোৰ কথাবিলাক শুনিছানে?

ঃ .....। —বাকবন্ধ হ'ল ৰাগ।

ঃ ৰাগ, প্লিজ কিবা এষাৰ কোৱা। —শান্তভাৱে কৈ গ'ল চিমাঙে।

ঃ চিমাং, আই এম কলিং ইউ লেটাৰ। মই তোমাক পিছ ফোন কৰি আছো। —ভাষাবোৰ হেৰাই গ'ল ৰাগৰ।

ঃ নিশ্চয়। — সংযোগ বিচ্ছিন্ন কৰি দিলে চিমাঙে।

ৰাগৰ বুকুখনত এশটামান টেকীৰে একেলগে ধান বনা ধৰে লাগিল। এৰা, তাৰ জীৱনৰ প্ৰথম প্ৰেম তাৰ পৰা আঁতৰি যাব। নাট সিটো কেতিয়াও কোৱা নাই চিমাঙক ভাল পাওঁ বুলি। তেন্তে..... ওহো, চিমাঙৰ প্ৰতি তাৰ যি প্ৰেম, সেই প্ৰেম সি চিৰদিনৰ বাবে কঢ়িয়াই লৈ ফুৰিব। চিৰদিনৰ বাবে। তাৰ ওঠেৰে বাগৰি গ'ল। ভালপোৱা গীতৰ কলিটি—

“পৰ জনমৰ শুভ লগণত
যদিহে হয় আমাৰ দেখা,
পুৰাবানে প্ৰিয়ে এই জীৱনৰ
মোৰ হিয়াৰ অপূৰ্ণ আশা।” □□

কৌতুক

পুলিচে ল'ৰা এটাক দেউতাকৰ ওচৰলৈ নি ক'লে—“আপুনি আপোনাৰ ল'ৰাক কিয় ভাল শিক্ষা নিদিয়ে? আপুনি জানেনে আপোনাৰ ল'ৰাই আজি চুৰ কৰিছে?”

দেউতাকে নশ্ৰভাৱে ক'লে—“কি কৰিম চাৰ। ইয়াক ইমানকৈ শিকাওঁ তথাপিও বাৰে বাৰে ধৰা পৰে।”

পৰীক্ষাৰ শেষত তিনিজনী বান্ধৱীয়ে কথা পাতিছে—

প্ৰথম বান্ধৱী : মোক দেউতাই পাছ কৰিলে ‘ঘড়ী দিম’ বুলি কৈছে।

দ্বিতীয় বান্ধৱী : মোক দেউতাই পাছ কৰিলে ‘চাইকেল দিম’ বুলি কৈছে।

তৃতীয় বান্ধৱী : মোক দেউতাই পাছ কৰিলে ‘বিয়া দিম’ বুলি কৈছে।

কুকুৰ

শ্ৰী সোণজিত পাটগিৰী

স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ

খুড়ীৰ ভায়েকৰ বিয়া। অৰ্থাৎ মামাৰ বিয়া। আমাৰ ঘৰৰ পৰা বেছি দূৰ নহয়। শীতকালৰ পথাৰখনৰ মাজেৰে পোনাই খোজ দিছো। মাত্ৰ আধা ঘণ্টাৰ বাট। বৰ আদৰ-সাদৰকৈ নিমন্ত্ৰণ কৰি গৈছে। তাৰোপৰি মামাৰো ল'ৰালি কালৰ বন্ধু। একেলগে পঢ়িছিলো। কালক্ৰমত মামা হৈ গ'ল ইঞ্জিনিয়াৰ। এটা চৰকাৰী বিভাগৰ দায়িত্ব পূৰ্ণ বিষয়া আৰু মই পেটে-ভাতে খাই চলি থকা এজন সাধাৰণ খেতিয়ক। মামাহঁতৰ ঘৰৰ পদূলী পাবলৈ আৰু বেছিদূৰ নাই। হঠাৎ কিবা এটা শব্দ কাণত লাগিল। উভতি চালো—আমাৰ কমাণ্ডোই শিকলি খুলি মোৰ পিছে পিছে দৌৰি আহিছে। কমাণ্ডো মানে আমাৰ ঘৰৰ পোহনীয়া কুকুৰটো। তাক আচলতে কুকুৰ বুলিব নোৱাৰি, যেন এটা সৰু ল'ৰাহে, আমাৰ পিছে পিছে ফুৰিবলৈ বৰ ভাল পায়। ভাবিলো—বিয়া ঘৰতে ক'ৰবাত এঠাইত তাক বান্ধি থম।

মামাহঁতৰ পদূলী পাইছো। বাপুৰে ৰাস্তাৰ দুয়ো ফালে দামী দামী গাড়ীৰ শাৰী। পদূলীত এখন তোৰণ সজাইছে, চালে চাই থাকিব লগা। সেইখন যেন আৰু ভঙাই নহ'ব। তাতে লিখিছে সুন্দৰ আখৰেৰে 'আদৰিছো'। প্ৰতিটো আখৰেই যেন একোটা মণি মুকুতা। খৰছ কিন্তু কৰিছে দেই! ৰভাখন যেন অসম সাহিত্য সভাৰ অধিবেশনৰ বাবেহে বনোৱা। অলপ দিনৰ ভিতৰতে ধনী হৈ উঠা বুলি অঞ্চলটোত মামাৰ এটা সুখ্যাতি আছে।

ৰভাৰ তলত বহুত মানুহ। শাৰী শাৰীকৈ বহিছে। প্ৰায়বোৰ মুখেই অচিনাকি। মামাহঁতৰ চুবুৰীৰ মানুহ দুই-এজনকৈ আহিব ধৰিছে কিন্তু পদূলীৰ কাষতেই বহিছে। আচৰিত কথা, ঘৰৰ কোনো এজনেই আহি মোক মাত এষাৰ দিয়া নাই। মানুহবোৰে কিন্তু উঠি গৈ খোৱা-লোৱা কৰা ঘৰটোত সোমাইছে আৰু খাই লৈ ওলাই আহিছে। কাৰ ইংগিতত তেওঁলোকে উঠি গৈ খাইছে তাকেহে বুজা নাই। শুনিছো, এওঁলোক হেনো চহৰৰ পৰা আহিছে। প্ৰথম শ্ৰেণীৰ ঠিকাদাৰ, মামাৰ বৰ ঘনিষ্ঠ।

কিছু বিৰক্তি অনুভৱ কৰিছো। কমাণ্ডোৰ বাবে। সুবিধাজনক ঠাইৰ অভাৱত তাক ক'তো বান্ধিও থব পৰা নাই আৰু অন্য কুকুৰৰ লগত কাজিয়া হ'ব বুলি এৰিও দিব পৰা নাই। শিকলিডাল ধৰিয়েই আছে।

ঘৰখনৰ বাহিৰে ভিতৰে দেখিছো—এটা সাংঘাতিক উখল-মাখল। ৰাতি থকা আলহী বহুত আহিছে, কিন্তু হয়তো থকাৰ উপযুক্ত সুবিধা পোৱা নাই। কেচুৱাবোৰে কন্দা-কটা কৰিছে। কোনোবাই কোনোবাক কিবা কামৰ দায়িত্ব দিছিল পালন নকৰাত

বেমেজালি ঘটিছে। চোতালৰ এচুকত এজাক গাভৰুৱে মুখত মুখ লগাই বিয়াগীত জুৰিছে। হঠাতে সেইখিনি ঠাইতেই হৈ গ'ল এক প্ৰচণ্ড ছৰাহৰি। চহৰৰ পৰা অহা কোনোবা দুজন ডেকাই বোলে চিগাৰেট জ্বলাই ধোৱাবোৰ ছোৱালীজাকৰ মুখলৈ এৰি দিছে। উত্তেজনা কিছু প্ৰশমিত হ'বলৈ পাইছেহে, এনেতে জানো কি হ'ল কোনোবা এজন আদৰসীয়া মানুহে বৰকৈ চিঞৰ-বাখৰ কৰি ঘৰৰ পৰা ওলাই যাব খুজিছে। তেওঁ হেনো এনে বিয়াত নাথাকে। অলপ পিছতে বুজিলো চহৰৰ পৰা অহা মানুহৰ ভিতৰৰে কোনোবাই তেওঁৰ ভি আই পিৰ পৰা টকা চুৰি কৰিছে।

চোতালৰ মাজত দৰাটোক বহুৱাই বামুনে কি মন্ত্ৰ গাইছে বোধহয় দৰাই শুনা নাই। মাইকটো পূৰ্ণোদ্যমে বাজি আছে। তথাপিও কথা নাছিল, এই ড্ৰাম চেটটোনো কিয় লাগে? সিহঁতেও ঢোল, পেপা কেইটা পাৰে মানে বজাইছে। যেন বেছিকৈ বজালে দুপইচা বেছিকৈহে পাব। উঃ ৰক্ষা, বিজুলী সৰবৰাহ বন্ধ হৈ গ'ল। মাইকটো বন্ধ হ'ল। কিন্তু নাই, আকৌ একেই অৱস্থা। নাতিদূৰতেই আছিল নহয় জেনেৰেটৰটো, চপ্‌টপাই বাজি উঠিল। এইবাৰ আকৌ দৌৰি পলাবলগীয়াহে অৱস্থা।

কমাণ্ডোই মাজে মাজে মোৰ পিনে চাই জিতাখন লিকলিকাই আছে। ঘৰৰ চৌপাশে এবাৰ চকু দিলো। বাপুৰে কুকুৰেই কুকুৰ। মই বাৰু কমাণ্ডোক লগত লৈ আহিলো। কিন্তু এই দেশৰ কুকুৰমখাক ইয়ালৈ কোনে মাতি আনিলে? ৰঙা, ক'লা, বগা এজাক কুকুৰ। পেলনীয়া দিচ কেইখনক লৈ সিহঁতৰ মাজতো কোলাহল। কিজানি বিয়াঘৰৰ কোলাহলতকৈ সিহঁতৰ কোলাহল অলপহে কম হ'ব। কমাণ্ডোই বৰ উচ্চৈশ্বৰ্য্য আছিল। কুকুৰমখাৰ মাজত সোমাই কিবা অলপ চেলেকি চাবলৈ তাৰো মন। কিন্তু তাক এৰি দিব নোৱাৰো। কাৰণ ঘৰৰ আগফালে আৰু পিছফালে দুজন ডেকা ল'ৰাক দেখিছো লাঠি একোডাল হাতত লৈ থিয় হৈ আছে। সেই লাঠিৰ কোব খালে কোনো কুকুৰ বাচি নাথাকে।

বহি বহি আমনি লাগিছে। মামাহঁতৰ চুবুৰীৰ দুই এজনে উঠি গুচি যোৱাত চকুত পৰিছে। কিছু লাজো পাইছো, যেন খাবৰ বাবেহে ৰৈ আছে। এবাৰ খোৱা-লোৱা কৰা কোঠাটোলৈ চকু দিলো। গাত গা লগাকৈ বহুত মানুহ, মাজত কেইটামান উন্মুক্ত খাদ্যৰ পাত্ৰ। নিজে নিজে লৈছে আৰু থিয়ে থিয়ে খাব ধৰিছে। প্ৰচণ্ড হেঁচা খেলা। কাৰ হাত কাৰ পিঠিত লাগে ঠিক নাই।

হঠাতে দুৰ্ঘটনা এটা ঘটিলেই গ'ল। ক'ৰবাৰ পৰা কুকুৰ এটা
ৰভাৰ তলত সোমোৱা দেখি হাতত লাঠি লৈ থকা ডেকা এজনে
লাঠিডাল কুকুৰটোৰ গালৈ মাৰি পঠিয়ালে। লাঠিডাল কুকুৰটোৰ
গাত নালাগিল, উফৰি গৈ তলমূৰ কৰি বহি থকা ভিকছ এজনৰ
গাতহে লাগিল। ডাঢ়ি-চুলিৰে ভোবোকাৰ এজন বৃদ্ধ ভিকছ। লাঠিৰ
আঘাত সহ্য কৰিব নোৱাৰি বৰকৈ চিঞৰিছে। চিঞৰতো দৰাৰ
কাণত পৰিল। দৰাই খঙত চোঁচা মাৰি আহিছে। চিঞৰি চিঞৰি
কোনোবা এজনক নিৰ্দেশ দিছে—“ভিকছবিলাকক ৰাস্তাত উলিয়াই
দিয়া। মাটিত দিচ একোখন পাৰি খাবলৈ দিয়া।” মামাই মোৰ পিনেও
এবাৰ চালে কিন্তু একো প্ৰতিক্ৰিয়া প্ৰকাশ নকৰি এফালে শুচি গ'ল।

“এই ভিকছবিলাকেই যত অশান্তিৰ মূল। শুভ কামত ব্যাঘাত
জন্মায়।” —ভদ্ৰলোকবিলাকে প্ৰায়েই এই কথাৰ ক'লে। কোনোবা
দুজন ডেকা ল'ৰাই ভিকছজনক দুই হাতত ধৰি টানি ৰাস্তাত উলিয়াই
থলে। উস্তেজনাটো যেনিবা শাম কাটিল। দীঘলকৈ এটি উশাহ
ল'লো।

“সঁচাকৈয়ে কুকুৰ আৰু মানুহৰ মাজত প্ৰভেদ একেবাৰে হেৰাই
গ'ল নেকি?” প্ৰশ্নটো নিজেই নিজকে কৰি কিছু গম্ভীৰ হৈ ব'লো।
এনেতে মনত পৰি গ'ল কুকুৰ সম্বন্ধে কেতিয়াবাই শুনা এটি সাধু।
এবাৰ হেনো একে ৰঙৰ তিনিটা কুকুৰে এঘৰত বিয়া খাবলৈ গৈছিল।
তিনিও একেলগে সোমাবলৈ সাহস নকৰিলে। এক নম্বৰটো গ'ল,
ঘূৰি আহি বাকী দুটাক ক'লে—“যোৱাৰ লগে লগেই দিলে।”
এইবাৰ দুই নম্বৰটো গ'ল—ঘূৰি আহি ক'লে—“গৰম গৰম।”
তৃতীয়টোৱে আৰু বৰ পৰা নাই, একে চেকুৰে গৈ ৰভাঘৰত সোমাল।
বিয়া শেষ হ'ল। পিছদিনা ৰাতিপুৱাহে সি উভতি আহিল। বাহিৰত
ৰৈ থকা কুকুৰ দুটাক ক'লে—“ৰাতি আহিবই নিদিলে।” এক
নম্বৰটোক যোৱাৰ লগে লগে গিৰীহঁতে ৰামটাঙোনেৰে দুইহতীয়া
কোব মাৰিছিল, দুই নম্বৰটোক যে গৰম পানী গাত ঢালি দিছিল আৰু
তৃতীয়টোক যে গোটেই ৰাতি বাৰীৰ তামোল গছত বান্ধি থৈছিল সেই
কথা কুকুৰকেইটাই সদৰি কৰিবলৈ লাজ কৰিছিল।

এনেতে ভলভলীয়া এজন মানুহৰ কথাত প্ৰায় উচপ খাই
উঠিলো—“বুজিছে, আজিকালি গাঁৱত বিয়া-বাৰু পতাত বৰ ডাঙৰ
সমস্যা হৈছে। এক ভিকছ আৰু এক কুকুৰ। চহৰত কিন্তু কুকুৰ
একেবাৰে কমি গৈছে, পুলিচ মিলিটেৰীয়ে গুলী কৰি মাৰেতো।”

মানুহজনৰ কথাত মনটো বৰ বেয়া গৈ গ'ল। আৰু বেলেগ
কথা নাই কেৱল কুকুৰ আৰু কুকুৰ। ঠেং কেইখন চপাই মাটিত শুই
পৰা কমাণ্ডাৰ পিনে চালো। ঘৰৰ চৌপাশে দৌৰি ফুৰা
কুকুৰবিলাকৰ পিনেও চাই পঠিয়ালো। ক'তা সিহঁত দেখোন দৌৰিও
ফুৰা নাই, পেলনীয়া খাবলৈ হেতা-ওপৰাও কৰা নাই। দূৰত গৈ আগ
ঠেং দুখনত ভৰ দি শাৰী-শাৰীকৈ বহি আছে। ভালকৈ লক্ষ্য
কৰিলো—সিহঁত সকলোৰে চকুবোৰ লাঠি লৈ ৰৈ থকা ডেকা দুজনৰ
ওপৰত।

বিয়া খোৱা ইমানতে সামৰি ঘৰলৈ ওভোটাৰ বাবে থিয়
হ'লো। এনেতে দেখিলো ঘৰৰ পিছফালে থকা কুৱাটোৰ পাৰত কিবা
এটা অঘটন ঘটিলে। বহুত মানুহ তালৈ ঢাপলি মেলিছে। তাত দুজন
ডেকা ল'ৰাৰ মাজত যুচিয়াঘুচি লাগিছে। প্ৰচণ্ড যুচিয়াঘুচি যেন প্ৰাক
সভ্যতা কালৰ দুজন দস্যুহে। লগতে অল্লীল গালি-গালাজ। এনেতে
এজনে নাক থেকেচা খাই কুৱাৰ পাৰৰ বোকাত পৰি গৈছে। সিহঁত
হেনো চহৰৰ পৰা অহা দৰাৰ কোনোবা আপোন। এজনে চিঞৰি
চিঞৰি ক'ব ধৰিছে—“নধৰিবি, নধৰিবি সিহঁতক। মৰিবলৈ দে।
চাল্লা কুকুৰহঁত, মদ নাখালে বিয়া খোৱা নহয়।” কথাৰাৰ নিজৰ
ভিতৰতে দোহাৰিলো—“মদ নাখালে বিয়া খোৱা নহয়।”

সমস্যাত পৰিলো। বিয়া খোৱা বাৰু নহ'ল। পিছে এতিয়া
এনেয়ে গুচি যাম নে দৰাক এবাৰ মাত লগাই যাম? কমাণ্ডাৰ
হাতত লৈ থিয় হ'লো। ভাবিলো ওচৰতে গছ এডালত তাক বান্ধি
থৈ মামাক মাতৰাৰ লগাম। এনেতে হিৰহিৰকৈ এজাক ল'ৰা-ছোৱালী
দৌৰি আহিছে আমাৰ সন্মুখেৰে। কলেজীয়া কলেজীয়া যেন লগা
জিন্চ স্পোৰ্টিং পিন্ধা এজাক ছোৱালী আৰু পিছে পিছে কেইজনমান
ল'ৰা। ইজনে সিজনক চুলিত টানিছে, গাত টিকুটি দিছে, উচ্চস্বৰে
হাঁহিছে। কি কৈছে বুজা নাই, কথাবোৰ প্ৰায় ইংৰাজীত কৈছে। কিবা
থপিয়াথপি চলিছে। বোধহয় ফটকা। চেকেণ্ডতে অঘটনটো ঘটিলেই
গ'ল নহয়। ল'ৰা এজনে ফটকা এটা জ্বলাই আমাৰ পিনে দলিয়াই
দিলে। চকু দুটা মুদি দিলো। কাণৰ শ্ৰবণশক্তি কিছু সময়লৈ হেৰাই
পেলালো। চকু মেলি দেখিলো—মোৰ কাষতে বহি থকা গাঁৱলীয়া
ভদ্ৰলোকজনৰ ধুতিখন পুৰিল। কমাণ্ডাই ভো-ভোৱাই ভুকিছে।
একেবাৰে ছলছুল কাৰবাৰ। কমাণ্ডাক টানি নি আঁতৰত গছ
এডালত বান্ধি থলে। ভাবিলো—মামাক মাত দি নোযোৱাটো
অভদ্ৰতা হ'ব। বিপাণ্ডত পৰিলো—এই মুহূৰ্তত মামাক কতো দেখা
নাই। কিজানি অভ্যৰ্থনাৰ কক্ষত আছে, দুখোজমান আঙুৱালো।
এনেতে আকৌ এক দুৰ্ঘটনা। অভ্যৰ্থনা কক্ষত খেলা-খেলি, গালা-
গালি, চিঞৰ-বাখৰ। গাঁৱলীয়া কোনোবা এজনে হেনো খাবলৈ
সোমাইছিল, থিয় হৈ ‘বুফে চিষ্টেমত’ খোৱাৰ অনভ্যাস হেতু হাতখন
লগাই দিলে চহৰীয়া কোনোবা ভদ্ৰলোকৰ গাত। হালধি মছলাৰ দাগ
লাগি একেবাৰে বিত্ৰী অৱস্থা। ভদ্ৰলোকে হেনো গাঁৱলীয়াজনক
ভৰিৰে লঠিয়াই আঘাত কৰিলে। কথাটো বহুত বেয়ালৈ গ'ল—
চহৰীয়া আৰু গাঁৱলীয়া দুটা ভাগত ভাগ হৈ মানুহবোৰে সমূহীয়া
মাৰপিটৰ পৰিৱেশ সৃষ্টি কৰিছে। ওচৰলৈ গৈ লক্ষ্য কৰিলো—মামাই
মাজত সোমাই পৰিৱেশ শাস্ত কৰাৰ বাবে চিঞৰিৰ ধৰিছে। মামাই
চিঞৰি চিঞৰি কি গালি দিছে, কাক গালি দিছে ভালকৈ বুজিব
নোৱাৰিলো। মাথো শুনিছো—“আৱাৰ ভিলেজাৰ্চ আৰ্ অকৱাৰ্ড,
ৰাষ্ট্ৰিক, ইল্ মেনাৰ্ড।”

তাৰ পৰা পিছুৱাই আহিলো। কমাণ্ডাৰ কাষ পালো। সি
অসহায় দৃষ্টিৰে ট ট কৈ মোৰ পিনে চাই আছে।

হৃদয়ত এক অভাববোধ

শ্ৰী দেৱজিত বৰ্মণ
স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ

মনৰ বেজাৰতে সি অকলে অকলে চিঞৰি ক'লে, 'কি অভিনয় কৰিছো জীৱনৰ, চাৰিওফালেচোন শূন্য, ইমানে শূন্য মই, ইমানে শূন্যতা মোৰ।' নৰেনৰ যেন নিজকে শূন্য শূন্য লাগিল। শিক্ষাৰ অভাৱে যেন তাক শূন্যতালৈ লৈ গৈছে। শিক্ষাৰ অভাৱ সি বাৰুকৈয়ে অনুভৱ কৰিছে। নৰেন অশিক্ষিত। অশিক্ষিত মানে আনুষ্ঠানিক শিক্ষা তাৰ নাই, শিক্ষা কিন্তু আছে তাৰ। আনুষ্ঠানিক শিক্ষা সি একেবাৰে ল'ব নোৱাৰিলে। পাঠশালালৈ বস্তা, মাটিৰ ফলি পেঞ্চিল লৈ যাম 'অ, আ, ক, খ' 'অ'ত অমিতা, 'আ'ত আম, 'ক'ত কমলা, 'খ'ত খৰম আৰু এইফালে আঁহত ডালৰ তলত বহি যোগ-বিয়োগৰ নেওঁতা হে শিকিব পালে। 'A, B, C, D', পূৰণ নেওঁতা কি সি গমকে নাপালে। সি তৃতীয়মানৰ পৰাই স্কুললৈ যোৱা বাদ দিলে। বয়স আঠ বছৰ। আঠ বছৰীয়া নৰেনে দেউতাকলৈ বুলি পথাৰলৈ চাহ-জলপান নিয়াৰ বাহিৰে যেন একোৱে কৰিব পৰা হোৱা নাছিল। দেউতাকৰ বেমাৰে কোঙা কৰা ঘৰখনৰ যেন সি লাখুটি হ'ব লগা হ'ল। দেউতাকৰ বেমাৰ, একে লেঠাৰিয়ে কৰিব নোৱাৰে। ডাক্তৰেও একো কৰিবলৈ মানাই কৰিছে। কিন্তু নকৰিলে হয় কেনেকৈ? খাব কি? দেউতাক পুৰণি দিনৰ স্কুলৰ মুখ নেদেখা মানুহ যদিও বৰ্তমান সময়ত শিক্ষাৰ গুৰুত্ব বুজে তেওঁ। নৰেনে স্কুল বাদ দিব লগা হোৱাত দেউতাকে কান্দিলে। কিন্তু কান্দিলেনো হ'ব কি? কেৱল পথাৰলৈ চাহ-জলপান অনা নৰেনে যে এতিয়া দিনতো পথাৰৰ লগতে ব্যস্ত। ইখন পথাৰত একেবাৰে পানী নাই, সিখন পথাৰৰ পৰা পানী সিচি ইখনত দিছে। জংঘলে মাটিডৰা আৱৰি থকা বাবে হালবোৱাত দেউতাকে অসুবিধা পাইছে। সি কোৰেৰে জংঘলখিনি কাটি ছাফা কৰি দিছে। এনেকৈ সি দেউতাকৰ লাখুটিৰ দৰে কাম কৰিছে। সি নহ'লে যেন দেউতাকৰ এতিয়া নচলে। তাৰ স্কুল এৰি বেয়া লগা নাছিল। তাৰ লগৰে ৰজনী, বুৰুহঁতেও দেখোন স্কুল এৰি চহৰলৈ গৈছে। তাৰনো বেয়া লাগিব লগা কিতো হৈছে। এনেকৈ যেন সি আয়ুস বৃন্তৰ এটা এটা বিন্দু অতিক্ৰম কৰিছে। লাহে লাহে সি যৌৱনৰ বয়সলৈ আহিছে। সি ভাল খেতিয়ক ল'ৰা বুলি নিজৰ চিনাকি দিব পাৰিছে। গাঁৱৰ আন খেতিয়কে নকৰা খেতি সি কৰিছে। নতুন পদ্ধতি অবলম্বন কৰিছে। গাঁৱৰ মানুহবোৰে কেৱল প্ৰকৃতিকে আপোন কৰি বাৰিষা ধানখেতি আৰু খৰালি বাৰিষা কঠীয়া সিঁচা মাটিডৰাত আলুখেতি, আলুৰ মাজে মাজে লাও-মুলাৰ খেতি

কৰাৰ বাহিৰে একো খেতি কৰা নাছিল। নৰেনে প্ৰথমে নতুন নতুন পদ্ধতি অবলম্বন কৰি গাঁৱৰ আনকো তেনে কৰিবলৈ উৎসাহ দিছিল। এনেকৈ সি সকলোৰে আপোন হৈছে। সি অলপ সহায় কৰি দিলে যেন বাৰিষাৰ পথাৰৰ কিছু কাম শেষ হোৱা যেন অনুভৱ কৰে মানুহবোৰে। এইবোৰ তাৰ ইপিঠি। সিপিঠিত তাৰ নতুন জীৱন আৰম্ভ হ'ল। অপৰূপাৰ প্ৰেমত লভিল সি। অপৰূপা গাঁৱৰে সিমূৰৰ ছোৱালী। দুয়োৰে আগৰে পৰা দেখা দেখি হ'লে ইজনে-আনজনক মাত দিয়ে। কিন্তু লাহে লাহে সেই মাতেই প্ৰেমৰ মাত হ'ল। দুয়োৰে মনত প্ৰেমৰ ভাব জাগিল। অপৰূপাতকৈ সি বয়সত তিনি-চাৰি বছৰ ডাঙৰ হ'ব। তাই চহকী, চহকী মানে চাকৰিয়ালৰ ঘৰৰ ছোৱালী। নৰেনে সেয়ে তাইক মনৰ কথা ক'বলৈ ভয় কৰিলে। এনেতে এদিন তাই নিজেই ক'লে, 'তুমি একো নজনা নে নজনাৰ অভিনয় কৰিছা, নাজানো, মই তোমাক ভাল পাওঁ।'

নৰেনৰ গাত এটা শিহৰণ উঠিল। অলপ ভয়ো খালে সি। তাৰ পিছত সি তাইক ক'লে, 'ময়ো তোক ভাল পাওঁ, কিন্তু ভয় লাগে হয়তো তই মোৰ আৰু তোৰ মাজৰ পাৰ্থক্য এতিয়াও বুজিব পৰা হোৱা নাই। প্ৰেম কৰিব পাৰো কিন্তু আমাৰ মিলন জানো সম্ভৱ?' অপৰূপাই তপৰাই ক'লে—'হ'ব হ'ব লেকচাৰ দিব নালাগে। এতিয়া তুমি মোক ভাল পোৱা যদি সঁচাই কোৱা।' নৰেনক যেন কিবা এটা বেলেগ আনন্দই লগ দিলে, তাৰ ভাল লাগিল। সি অপৰূপাৰ কথাকে ভাবিবলৈ ল'লে। খেতিপথাৰতো তাইৰ কথা, কেৱল তাইৰে কথা। এনেকৈ এবছৰ দুবছৰ কৰি তিনি বছৰত ভৰি দিলে সিহঁতৰ প্ৰেমে। সিহঁত দুয়ো দুয়োকৈ যেন এৰি থাকিব নোৱাৰা হ'ল। তথাপি দুয়ো দুয়োৰে কাম ঠিকেই কৰি গৈছে। নৰেনৰ খেতি, অপৰূপাৰ কলেজীয়া শিক্ষা, সকলো ঠিকেই চলিছে। প্ৰেমৰ পৰশে দুয়োৰে কৰ্তব্যত পিছ হুহকিব দিয়া নাই। এই তিনিটা বছৰে যেন নৰেনে কল্পনাৰ জগতখনত বহুদূৰ আগুৱাই গৈছে। ভৱিষ্যত জীৱনৰ প্ৰতিটো ভাৱনাতে বিস্তাৰ কৰিছে অপৰূপাই। অপৰূপাৰ কথাই যেন সকলো কামতে তাক প্ৰেৰণা দিয়ে। তাইৰ লগত কথা পাতিলে সি পাহৰি যায় দুখ-কষ্ট। অপৰূপাৰ লগত কটোৱা প্ৰতিটো মুহূৰ্তত যেন সি নিজে মৰ্ত্যত থাকিও স্বৰ্গত থকা যেন অনুভৱ কৰে। প্ৰজা নহয় ৰজা যেন, নিজকে ৰজা যেন লাগে তাৰ। দুয়োকৈ ইজনৰ প্ৰতিটো কথাই সিজনক প্ৰেমৰ মিঠা পৰশ দিয়ে।

হঠাৎ এদিন অপৰূপাই নতুন ৰূপ ল'লে। তাই নৰেনক ক'লে, 'আমাৰ ঘৰত বিয়াৰ কথা চলিছে। ল'ৰাজন গুৱাহাটীত থাকে। বেংকৰ ভাল চাকৰি কৰে। হয়তো এইবাৰ বিহতে আমাৰ বিয়া ঠিক হ'ব।' নৰেনৰ এইবোৰ খেমাৰি যেন লাগিল। অপৰূপাই আগতেও তেনেকৈ কয় 'মোৰ কাৰোবাৰ লগত বিয়া ঠিক হ'লে কি কৰিবা? পলুৱাই নিবানে মোক?' নৰেনে সেয়ে আজিও অপৰূপাই খেমাৰি কৰা বুলি ভাবি খেমেলায়া সুৰতে ক'লে 'মই থাকোতে তোৰ বাবে ল'ৰা বিচাৰিব লাগে কিয়? ঘৰত কৈ দিবি এই মাহতে লৈ আহিম।' কিন্তু অপৰূপাই সেইদিনা তাৰ কথা শুনি নাহাঁহিলে আৰু তাৰ ওচৰৰ পৰা গুটি গ'ল।

তাই আজি পাঁচ-ছয়দিনে তাক লগ ধৰা নাই। সি কথাটো ভাবিলে আৰু অহুকাণে পহুকাণে তাইক চাবলৈ ল'ৰা অহা বুলি শুনি স্তম্ভিত হ'ল। তাইৰ ওচৰলৈ গৈ সকলো সুধিলে। সকলোবোৰ কথা শুনি তাইক ক'লে, 'মোৰ কথা কবি ঘৰত, ইমান কিয় ভয় কৰিছ?' অপৰূপাই ক'লে—'কি কম ঘৰত? স্কুলৰ দেওঁনাখনো পাৰ নোহোৱা ল'ৰাটোক মই ভাল পাওঁ! আৰু কি ভাবা, ঘৰৰ পৰা মোক তোমালৈ

বিয়া দিব? নৰেনে অপৰূপাৰ পৰা এনেকুৱা এটা কথা শুনি তাত আৰু এখন্তেকো নৰ'ল। তাৰ কল্পনাৰ সৈঁতু অপৰূপাৰ এটা কথাই হুবহুৰকৈ ভাঙি পেলালে। খহি পৰিছে সকলো আশা। তাৰ এই কথা ক'বলৈ যে অপৰূপাৰ দৰে আন কোনো নাই। কি কৰিব সি এতিয়া? সি কাক দিব আনুষ্ঠানিক শিক্ষা ল'ব নোৱাৰাৰ দোষ? দেউতাকক নে দেউতাকৰ বেমাৰক, নে বেমাৰে কোঙা কৰা ঘৰখনক? সি এতিয়া নাকান্দিও নোৱাৰে। তাৰ এতিয়া হিয়া খুলি কান্দিবৰ মন গ'ল। সি সেইদিনাই নিশা 'অ' অমিতা, 'ক'ত কমলা শিকা স্কুলখনলৈ গ'ল আৰু একে একে দুই, দুয়ে একে তিনি শিকা আঁহত গছ ডালৰ তলত বহি সকলোবোৰ কথা ভাবি কান্দি পেলালে। শিক্ষাৰ অভাৱৰ বাবে অপৰূপাই তিৰস্কাৰ কৰাত সি বেজাৰ পোৱাতকৈ শিক্ষাৰ অভাৱৰ বাবে চকু থাকিও কণা হ'ব লগা হোৱা বাবে সি বেছিকৈ বেজাৰ পাইছে। শিক্ষাৰ অভাৱ সি মৰ্মে মৰ্মে অনুভৱ কৰি নিজৰ ভাগ্যকে 'ধিয়াইছে আৰু মনৰ বেজাৰতে চিঞৰি চিঞৰি কৈছে—'কি অভিনয় কৰিছো জীৱনৰ, চাৰিওফালেচোন শূন্য, ইমানে শূন্য মই, ইমানে শূন্যতা মোৰ।' □□

T Teaching Staff

Sitting left to right : Mrs. Shrabani Bhadra, Mrs. Runjun Phookun, Dr. Jayoshree Dam Paul Choudhury, Dr. Swabera Islam, Dr. Hitesh Deka, Dr. Bhababhuti Sarma, Dr. Swapna Smriti Mahanta, Mrs. Archana Bora, Dr. Ashima Sharma Borah, Dr. Radhey Shyam Tiwari.

Standing left to right (1st row) : Mrs. Purnima Singh, Mrs. Kalpana Dutta Dhar, Mrs. Upasana Chakraborty, Mrs. Anjita Bora, Mr. Kukil Bora, Mr. Jitumoni Borah, Mr. Satyajit Sarmah, Mr. Murali Krishna Sarma, Mr. Safiqul Haque, Mr. Bijoy Kalita, Mr. Apurba Haloi.

Standing left to right : (2nd row) : Mrs. Chaitali Das, Mrs. Chandana Goswami, Mrs. Chandrima Goswami, Miss Rita Chakraborty, Mr. Samir Roy, Mr. Rohit Bhattacharjee, Mr. Samar Bhattacharyya, Mr. Deluwar Haque, Mr. Satyajit Sarma, Mr. Sandipan Barthakur

Not seen in the photograph : Dr. Prabhat Chandra Kakati, Dr. Dipak Barman, Mrs. Prarthana Barua, Mr. Naba Kr. Goswami, Mr. Prasanta Kr. Deka, Mrs. Malamoni Dutta, Mrs. Runumoni Lahkar Das, Dr. Bipul Kalita, Mrs. Jayashree Pathak, Mrs. Pallavi Kakati, Mr. Manoj Kr. Kedia, Mr. Dhanikanta Kalita, Mr. Bapan Kalita, Mr. Santanu Bora, Mr. Bikash Jain, Miss Sarmistha Chatterjee, Miss Pranami Sarma, Miss Chandraprabha Bohra.

Non-Teaching Staff

Sitting left to right : Mrs. Rina Das, Mrs. Saraju Kakati, Mr. Prafulla Ch. Barman, Miss Barnali Choudhury, Mrs. Jyotikona Choudhury.

Standing left to right : Mr. Ratul Deka, Mr. Niranjan Rajbongshi, Mr. Madan Ch. Sarma, Mr. Girish Deka, Mr. Ranjit Rai.

Not seen in the photograph : Syed Afzal Hussain, Mr. Paresh Kalita, Mr. Diganta Ranjan Patgiri, Mr. Dipak Medhi, Mr. Ratul Medhi, Mr. Hemanta Ch. Deka, Mr. Hemen Deka, Mr. Siba Charan Das, Mr. Dipak Rajbongshi, Mr. Hamen Barman, Mr. Santosh Gowala.

S tudents' Union with their Teacher-in-charge

Editorial Board

Dr. Hitesh Deka
Principal (Adviser)

Samar Bhattacharyya
Lecturer, Dept. of English
(Teacher-in-charge)

Dr. Swapna Smriti Mahanta
Lecturer, Dept. of Assamese
(Member)

Mrs. Archana Bora
Lecturer, Dept. of English
(Member)

Sangita Das
Editor

Victor Kalita
(Member)

Joy Mandal
(Member)

Silver Jubilee Celebration

Silver Jubilee Celebration

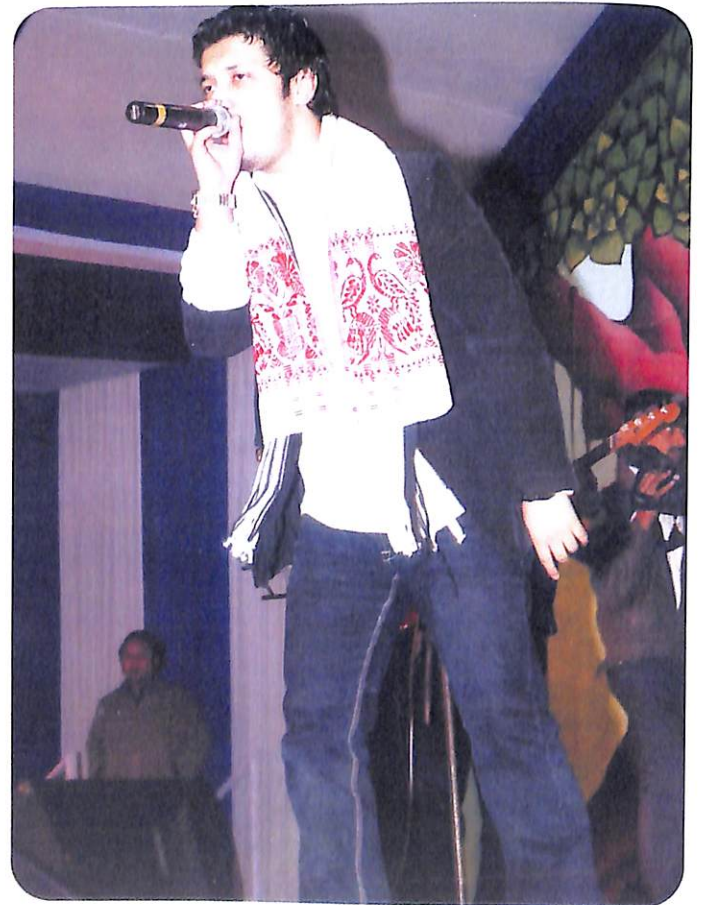

Silver Jubilee Celebration

Silver Jubilee Celebration

National Seminar

5th June : Environment Day

Freshers' Social

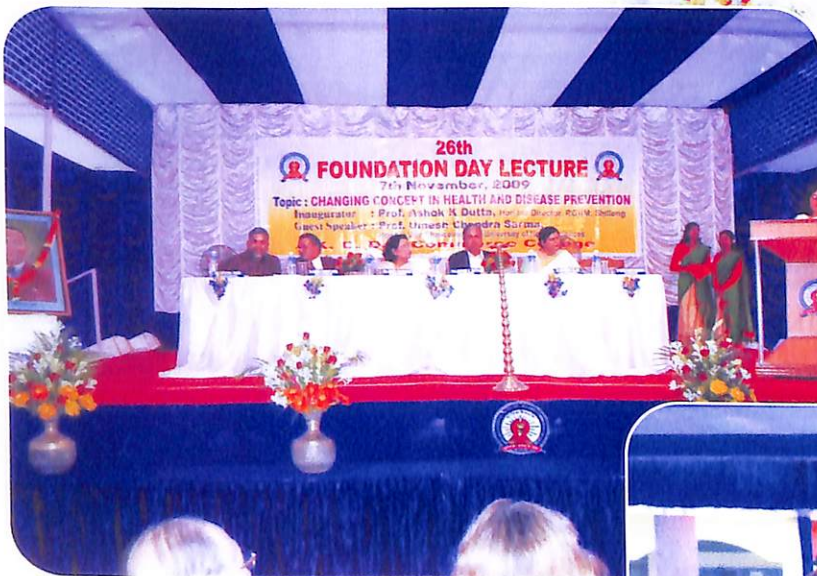

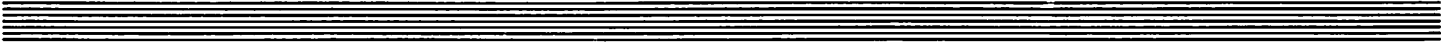
K. C. Das Commerce College National Teacher Award, 2009

Foundation Day Lecture, 2009

English Section

Contents

Articles :

❖ Human Resource Accounting : An Emerging Approach	Dr. Prabhat Ch. Kakati	23
❖ An Ideal Student—Hope of the Family Future of the Nation	Dr. Bhababhuti Sarma	27
❖ Library is Becoming Cybrary	Prasanta Kr. Deka	28
❖ Global Warming	Samar Bhattacharyya	31
❖ The Handmaid's Tale..... A Saga of Female Struggle	Chandrima Goswami	33
❖ History of Assamese Film	Anamika Modak	34
❖ Human Resource—A Strong Pillar of an Organisation	Ruma Basfore	35
❖ Career Oriented Education System : An Urgent Need of the Indians	Rashmi Tiwari	37
❖ Water Conservation	Suraj Ghimire	38
❖ Mummy Mystery	Nabanita Deka	39
❖ Ragging — An Academic Evil	Reema Shaw	40
❖ Indian Festivals	Martina Das	41
❖ A Silent Killer	Afshana P. Hoque	42
❖ The Sleeping Dragon	Anisha Sureka	43
❖ How to Immaculate Indian Politics?	Vivek Pareek	44
❖ Child Labour — a Malign Act	Amrita	45
❖ Freshers' Social	Nitish Pareek	46
❖ Why Pluto is not Considered a Planet?	Ritu Sarma	47
❖ The Bag Man	Dolly Gupta	48
❖ Body Language	Pallabi Dasgupta	49
❖ Become a Genius	Reema Dey	50
❖ What Does it Mean — An Apple a Day Keeps the Doctor Away	Sandhya Singh	51
❖ Friendship	Jitendra Bhagat	52
❖ 'Jana Gana Mana'	Ruma Shawe	53
❖ Teacher : A Driving Force Behind Great Man	Lucky Goyal	54

Poems :

❖ The Wait ❖ Pique of Life	Amrita Shreeparna Roy	55
❖ Its Arrival is Sure ❖ My Motherland	Reema Dey Afshana P. Hoque	56
❖ Friendship ❖ Hurt ❖ Teacher is the Light	Shreeparna Roy Lucky Goyal	57
❖ The Silent Moon ❖ Spring Season	Aparna Saha	
❖ Miss You Mom ❖ Affection ❖ Aims and Dreams	Sandhya Singh Reema Shaw	58
❖ Love — for the Lost Ones ❖ What is Life ?	Plabita Acharjya Sumi Das	59
❖ Valentine Poems ❖ Success ❖ Battle on a Pitch	Ritu Sharma	
❖ Interview with Dr. Jyotiprasad Medhi and Dr. Bhumidhar Chaudhuri	Afshana P. Hoque Lucky Goyal	60
❖ Interview with Rank Holders	Anonymous Anand Sureka	61
	Krishna Kanta Beria	62

Short Stories :

❖ Love and Time	Aparna Saha	69
❖ Rainbow	Sumi Das	70
❖ Annual Report of Students' Union		71

Human Resource Accounting : An Emerging Approach

✍ **Dr. Prabhat Ch. Kakati**
Head, Dept. of Accountancy

Introduction :

Human resource is one of the essential resources in any organization. It is considered as the most significant and valuable asset which an organization possesses and on which its profitability depends, yet adequate attention has not been given to value human resources and to show in its balance sheet. If the accounting is to provide meaningful information about the state of affairs of an organization, it must develop standards to measure the value of human resources both for financial reporting and as an aid to managerial decision-making.

Traditionally, the entries are made in the income statement about 'human resources' in respect of their salaries, wages and fees and a 'Statutory Statement' is appended in the report of the Board of Directors u/s 217 (2-A) of the Companies (Amendment) Act, 1974 read with the Companies (Particulars of Employers) Rules, 1975 showing the name of employees, designation, experience, age, date of present employment, particulars of last employment and in respect of information, if any such employee is a relative of any director or manager of the company. With this inclusion, it is not possible to evaluate the value of human resources. At present various methods of calculation of costs and values of human resources have developed. Thus, development of accounting standard is an emerging need in preparation of accounting statement to show 'true and fair view of the state of affairs' of any company.

Conventional accounting did not give attention to measure the value of human resources. 'Investment in Human Capital' was written and published by Theodore Schultz in 1961 emphasizing the significance and

importance of human resources in any organization and this can be termed as the beginning of the thought on human resource accounting. It passed through several stages of development during 1960s and early 1970s. But after 1975 the interest in human resource accounting at global level starts receding. However, of late, there appears a revival of interest in the subject to some extent.

The early development of human resource accounting was carried by a team of researchers from the University of Michigan's Institute of Social Research under the guidance of Rensis Likert (1967). They felt that the failure to show the human resources of firm as an asset on the firm's books caused management to undervalue these resources in its decision making.

Acceptability of Human Resources as Assets :

'Asset' means any thing owned, whether in possession or by right to take possession, by a person or body corporate the value of which can be expressed in monetary terms. With the abolition of 'Slavery System' none can own the human beings in exchange of money but the employer of those human beings has a right to get their services for a specified task and job for which they have been appointed during the period of appointment. Thus, there is the ownership of the employer or organization on the 'services of human beings.' So, human beings can not be treated as 'asset'.

But there is an argument that the 'ownership' is not the sole criteria for treating an item as 'asset'. There are some items which can be treated as an 'asset' and shown in the balance sheet although the ownership in respect which does not lie with enterprise where 'mere possession' is sufficient criteria to treat an item as 'asset'. In such case the ownership of that asset lies with the seller and still, the traditional accounting practice permits the possessor to treat that as an asset and depreciation on the same is calculated and also charged to Income Statement like other owned depreciable asset. In absence of ownership, if it can be treated as asset and shown in the balance sheet, there should not be any objection for treating and showing the 'human resources' as asset.

Goodwill is treated as an intangible asset and shown in the balance sheet for which legal ownership

---

---

can not be proved. Hence, there should not be any objection in treating 'human resources' as asset.

Prof. A. B. Canning defines 'asset' as a claim for future service. It can be argued that the 'human resource' are the assets of the organization as because when the employees are appointed, the organization acquired a 'claim' for future services from those employees.

W. J. Vatter defined 'assets' as 'service potential or right to prospective benefits accruing to the business enterprise'. Acceptance of this definition of asset establishes the acceptance of 'human resources' as an asset.

The American Accounting Association defines 'asset' as the "economic resource devoted to business purposes within a specific accounting entity, they are aggregates of service potentials available or beneficial to expected operations". If this definition of asset is accepted, the "Human Resources" will have to be treated as an asset.

It is established that an asset is a resource which involves an economic cost, enables functioning, leads to productivity, has to be maintained, depreciated or appreciated over a period of usage and has been acquired by the organization to yield future earnings and since the employees (Human Resources) have and possess all these qualities and properties, they can be and are, in fact, 'asset'.

Does it Violate Accounting Principles ?

On the basis of Generally Accepted Accounting Principles, the total expenditure on recruitment, training, familiarization, reorientation and development of human resources charged in the year of expenditure although the benefits of such resources are to accrue over a number of years. It is not so in case of non-human resources. The amount of expenditure is first capitalized and then allocated by way of depreciation over a number of years, Hence, this differential accounting i.e. non-capitalization of expenditure on human resources and capitalization on non-human resources —

- (i) violates the 'accrual principle' which is the basis of actual income determination and financial status measurement,

- (ii) discards 'matching principle' by charging unexpired human resource outlay against the current years revenue resulting in the understatement of current income,
- (iii) defies 'disclosure principle' by not showing the human resource as an asset and underrates the firms' net worth and
- (iv) entails faulty appraisal prediction and decision-making through income and status distortion.

In order to exhibit a realistic picture about the rate of return on investment and financial status it is logical to consider the value of human resource engaged in the organization as an 'invested asset'.

There is no other single factor than the human beings which is important in securing stability, development and profitability of enterprise. Generally, the human resources are important in an organization but traditionally, these are not valued annually and do not appear in the balance sheet of the enterprise. It should not remain neglected, so far as its valuation and accounting is concerned.

Aspects of Human Resource Accounting :

The conventional accounting of human resource outlays consists of expensing all human capital formation expenditure and capitalizing similar outlays on physical capital. A more valid treatment would be to capitalize human resource expenditure to yield future benefit and to reveal when such benefits can be measured. This treatment has created a new concern with the measurement of the cost or value of human resources to an organization and has led to the development of a new field of accounting known as 'Human Resource Accounting.'

The American Accounting Committee has defined — "Human Resource Accounting is the process of identifying and measuring data about human resources and communicating this information to the interested parties". Basically, it is the accounting for people as organizational resources.

Two major aspects of human Resource Accounting are (i) Human Resource Cost Accounting and (ii) Human Resource Value Accounting.

Human Resource Cost Accounting is the measurement and reporting of costs incurred to acquire, develop and replace people as organizational resources. It deals with the two types of costs : (i) Costs concerned with the functions of personnel management process i.e., acquiring and developing as human resources; and (ii) Costs of people as human resources. This cost may be defined as the sacrifice incurred to acquire or replace people.

Human Resource Value Accounting is the assessment and recording the value of contribution of the members (human resources) to the production and the processes.

Objections Against Human Resource Accounting :

Some of common objections against human resource accounting are —

- (i) There is difference between other assets and human resources. They cannot be valued like other assets.
- (ii) The methods for valuation of human resources are different from each other.
- (iii) Human resource assets is not recognized by tax laws. It remains only a theoretical concept.
- (iv) The factors to be included for valuing human resource accounting are abstract and are not precisely measurable in monetary terms.

Human Resource Accounting in India :

The annual reports of public enterprises and private enterprises in India invariably contains the statements highlighting the significance of human resource. The chairman of these enterprise make their remarks at the annual general meeting of the shareholders as —

“Our employees are our most important assets and without their significant contribution, the present growth in the operation would not have been attained.”

“I wish to place it as record of my sincere gratitude for the hard work done by the employees of our company.”

“I thankfully acknowledge the contribution made by our employees.”

These qualitative pronouncements reflect the importance of human resources in an enterprise but the qualitative information relating to their contribution or their value is nowhere recorded or shown in the financial accounts.

However, in practice, a few enterprises, stated below, value their human resources and report this information in their annual reports.

(A) Public Sector Enterprises :

1. Bharat Heavy Electricals Ltd. (BHEL),
2. Cement Corporation of India (CCI),
3. Project and Equipment Corporation of India (PECI),
4. Engineers India Ltd. (EIL),
5. Minerals and Metals Trading Corporation of India (MMTCI),
6. Electrical India Ltd. (EIL),
7. Oil and Natural Gas Commission (ONGC),
8. Hindustan Shipyard Ltd. (HSL),
9. Steel Authority of India Ltd. (SAIL) and
10. Oil India Ltd. (OIL).

(B) Private Sector Enterprises :

1. Tata Engineering and Locomotive Works (TELCO),
2. Associated Cement Corporation (ACC) and
3. Solution Petrochemical Industries Corporation (SPIC).

Conclusion :

In India, human resource accounting has not been introduced so far as a system. The Companies Act, 1956 does not require furnishing of any significant information about human resources in financial statement of companies. The Institute of Chartered Accountants of India too has not been able to bring a definite accounting standard for measurement of reporting of cost and value of human resources of an organization. The result of non disclosure of human resources cost and value information in financial statement of business enterprises do not reveal quantitative information on human resource side and

the statement of affairs is improperly reported to different authorities.

The separation in accounting between human and non human capital is rather fundamental in that while later is recognized as an asset and recorded as such in

the financial statement, the former is totally ignored. With the accelerated growth in science and technology, the value of human capital is gradually increasing and hence it is essential for a company to reflect the investment in human resources. □

References :

1. Management Accounting — Principles and Practice by R. K. Sharma & Shashi K. Gupta, 8th Edition, 2002, Kalyani Publisher.
2. Management Accounting — Tools and Techniques by N. Vinayakam and I.B. Sinha, 4th Edition, 1998, Himalaya Publishing House.
3. Human Resource Accounting, edited by M. C. Khandelwal and Sujan C. Jain, 1993.
4. Measurements in Human Resource Planning 4, IGNOU study material MS-23.

Common Sense / Riddle Time

1. Why is 6 afraid of 7 ?
Ans. Because 7, 8(ate), 9.
2. Which is correct ?
Yolk of eggs are white or Yolk of eggs is white.
Ans. Neither. Yolk of eggs are yellow.
3. Why do cranes stand on one leg ?
Ans. If they pick up both the legs, they will fall down.
4. What is being misspelled here ?
Ans. Misspelled.
5. There is a frog, dead in the middle of an island. If he swims north, the distance to mainland is 2 mtrs. If he swims south, the distance to the mainland is 3 mtrs. If he swims east or west, the distance is 4 mtrs. Which way does he swim ?
Ans. The frog doesn't swim at all, he is already dead.
6. I have keys that open no locks.
I have space but there is no room.
You can enter, can't go in.
What am I ?
Ans. Keyboard.
7. Name 3 consecutive days without using the words Monday, Tuesday, ..., Sunday ?
Ans. Yesterday, Today and Tomorrow.
8. Why is Sunday the strongest day of the week ?
Ans. Because others are week days.
9. When is a cricketer a coward ?
Ans. When he hits and runs.
10. What is the difference between a baby and a coat ?
Ans. One you were and the other you wear.

An Ideal Student – Hope of the Family Future of the Nation

✍ **Dr. Bhababhuti Sarma**
Head, Dept. of Management

Who is an ideal student? Is a brilliant student an ideal student? Our general impression about ideal student is —ideal students are those who are brilliant in their studies and always stand at the top of the successful students. But it is a wrong concept. An ideal student should be good in his studies and his scores should be well above 50 percent. But he need not to be brilliant. Brilliant students often regard themselves as superior beings and may be bookworms. But an ideal student spends some of his spare time in the library, reading books, magazine and newspapers but is never content. He is hard-working, polite and gentle. He is intelligent and his approach is practical who never neglects studies or other activities of the school or college.

An ideal student should always be :

- a) Cheerful
- b) Positive
- c) Optimistic
- d) Cooperative
- e) Disciplined
- f) Laborious
- g) Obedient and respectful towards teachers, elders and his senior students
- h) Punctual
- i) Helpful to others
- j) Takes active part in games and sports and co-curricular activities.

An ideal student neither neglects his body nor studies. He pays particular attention to the proper and all round development of his personality. He takes special care to have good moral character and courage. He is friendly, kind and cooperative and liked by his friends and teachers.

An ideal student takes keen interest in social and welfare activities in his own way. He wants to make the

world a better place. He studies the lives of great men and women of the country and draws inspiration from them.

Responsibilities of an ideal student

Student life is the best time of life. Students of today are the citizens of tomorrow. A man's career is made or marred in this period. It is the period when one's character is moulded.

An ideal student is the wealth and future of this nation, hope of the family and pride of the institution where he studies. They are the pillars of a nation. Such students become ideal citizens, politicians, statesmen and leaders.

Since our present society is affected by different evils and the country is passing through a difficult period of struggle, it is badly in need of ideal students and citizens. The nation can reach the zenith of glory if our students become ideal and participate in the task of national reconstruction. The students of today are the leaders of tomorrow. The future of the country depends upon students only. Every student should, therefore, try to become an ideal student. An ideal student is ideal in his work, conduct and thought.

How to become an ideal student?

The purpose of education is to produce ideal persons to face the responsibilities of the future. This aim can be achieved only when the students are sincere and they acquire the education in the real sense. Just copying a few questions and passing the examination is not an education. A student can never be educated until and unless he does not put his heart and soul to the pursuits of knowledge and learning. It is therefore, the first and foremost duty of an ideal student to seek knowledge. The pursuit of knowledge demands hard work and full devotion. □

Library is Becoming Cybrary

✍ **Prasanta Kr. Deka**
Librarian

Introduction :

Change, change, change and continuous change is the natural law of natural world. Change in a right direction and within a planned way can be termed as progress. It is a progress, which may be treated as the key element for continued existence. An organization or an institution should undergo many changes from time to time for surviving. If the institution does not change with the need of hour it may not survive long.

Today's society has witnessed many changes from agricultural to industrial and then industrial to information. At present we are living in information era with digital environment and approaching towards the wireless environment. Internet services, electronic information superhighway and convergence transformation are the latest buzzwords among the computer users now a days. During the last decade we have witnessed many advancement in the area of information communication technology (ICT) and computer networks. The rapid change compelled us to stand at the threshold of this communication revolution.

With the advancement of ICT the overall progress, the optimum and constant use of information is possible if we provide it the changing environment as per the needs and demands of the time. Consumer demands of new modes of knowledge stores, new technologies of knowledge search and the emerging trend in the application of ICT for widespread distributing of information is forcing the libraries to undergo a sustainable structural modification towards digital age. Internet and information superhighway have revolutionized the functioning of library. Concept of information storage in clay tablets or in papyrus had undergone many changes, keeping behind the intermediate stage of analog storage it has stepped into the digital age. Rather we can say that the changes are visible from **Brick** age to **Click** age. Today simply by

clicking a keyboard we can have varieties of documentary information as well as documentary heritage. In this age a digital library is a web based electronic storage and access environment for information stored in the digital format either locally, or in a group of networked libraries. A digital library comprises digital collections, services and infrastructure.

Ranganathan's view :

Dr. S. R. Ranganathan the father of library science in India never believed that libraries are mere collection of books, or mere group of readers or even mere assembly of staff. He categorically stated, "A collection of books becomes a library when and only when a staff helps readers to find and use the books". For this he cited an example when he stated that "an electromagnet is a bar of soft iron surrounded by a coil of wire through which electricity is passing. The precise properties of the electromagnet do not lie in iron, in the wire or in the electricity taken separately. They come into existence- the electromagnet itself exists- only when current passes through the wire about the core. So it is with the library. It comes into existence only when readers, books and staff function together". He opined that **readers, books and staff** form the "**trinity**" in a library.

Digital Library :

Library is a central place where knowledge is preserved for further use. But in present era, the concept of library has been changed and library is being transferred into Digital Library. A digital library is nothing but an extension of conventional/traditional library in which we get a storehouse of distributed electronic resources and information seekers are using these resources locally or globally. The growing impact of ICT, web technologies and database technologies has compelled the library professionals to use these technologies effectively to provide information services, thus making library and information centres moving from traditional to digital library era.

Virtual Library :

A Virtual Library also known as a Digital Library or an Electronic Library may be defined as the online

---

---

facility provided by a conventional library to read books and access other facilities or it may mean a website which offers links to various sites with a large store of information in a catalogued or archived form. The term is more often used to refer in a collective manner to the entire number of online books and other literary material related to any subject available on the Internet. A virtual library generally is part of a network with linkages to other libraries providing universal access to information though virtual libraries which are off-shoots of conventional ones require you to be a member first. Universities that offer distance education facility should have a virtual library for their students.

Cybrary :

It may be treated as the virtual library of 21st century, which has now become the reality. Digital collections of different good libraries are available and accessible in www, a multimedia, multi protocol Internet database. Electronic form of books, journals, newspapers and other documents are readily accessible with the desktops instantly as Internet edition. In cybrary documents are not arranged in stacks and

racks, rather it is at our fingertips. A few clicks of mouse provide direct access to the texts and graphics. Two or three-dimensional images of books and other documents have occupied space in magnetic discs, tapes or CDs / DVDs instead of shelves in stacks. Its magnitude are measured with bytes *viz* KB, MB, GB, TB, etc. instead of pages. The monumentality of libraries has been reduced to the simplicity of screen. Library seems to belong to an olden age. Internet has made it possible to get access valuable digitized information resources scattered in different parts of the globe through the electronic information super-highways. An individuals having an internet connectivity can get access to the morning newspaper by a few clicks of mouse instead of going to the nearby library for reading different newspapers. In India there are many libraries, which can be termed as cybrary.

3G : The International Telecommunications Union (ITU) defined the third generation (3G) of mobile telephony standards – IMT-2000 – to facilitate growth, increase bandwidth, and support more diverse applications. For example, GSM could deliver not only voice, but also circuit-switched data at speeds up to 14.4 Kbps. But to support mobile multimedia

---

---

applications, 3G had to deliver packet-switched data with better spectral efficiency, at far greater speeds. Now-a-days this technology becomes more popular in library service to provide information to its user very speedily and for upload and download of information also.

Present Context :

In the present context the electronic / digital information browsers show much comfort in doing browsing in the web than searching information in the bookshelves. They are finding endless relevant information by a Click, which would have taken hours in the library bookshelves. The rapid increase in comprehensive collections of resources in the web is attracting more and more users every day. As a result, traditional nature of library use is facing a very big crisis. In this regard a survey was conducted by a research scholar in some of the selected libraries of Assam and found that 35% students, 23% teachers and 42% others goes to the library frequently now-a-days than they did earlier. If this trend continues, then there will be no option left for librarians other than opening a digital section in their library and to think for a cybrary.

Conclusion :

The libraries of the world are filled with documents containing information in heterogeneous media and of a variety of rare and fragile formats. Many of which will present a real challenge for digitization. Application of ICT helped us to convert those documents in a homogeneous media. The biggest challenge lies to acclimatize the effect of technological change and to concentrate on it for effective measure. It is the time to think systematically and strategically about the future of libraries. It is obvious or inevitable that libraries, even if transferred from their present state, have a future. A library makes a statement about the value that a society places knowledge and learning and thus a truth.

Therefore, the library professionals keeping in view about the changing and dynamic role, need to learn to live effectively with continual change to constantly reassess ourselves, our skills and jobs and if we fear change, find it threatening or fail to cope with it then we could sink without trace. We should know the basic skills concerning how to manage change, the reality of today is that a library is under pressure, is in continuous transformation and trying to access to all information, resources for every member of the community it has to serve. In today's context we can say that library is no more library, it has become cybrary. □

✦ Don't get discouraged; courage is the last key in the bunch that opens the lock.

Global Warming

✍ **Samar Bhattacharyya**
Lecturer, Dept. of English

Global warming means a progressive warming up of the globe due to blanketing effect of man made carbon-dioxide and some other greenhouse gases in the atmosphere. During winter season in the cold countries the greenhouse is used for raising delicate plants. The greenhouse, made up of glass, allows visible sun light to enter into it but prevents the infrared rays to go out. Thus a gradual warming up occurs inside the greenhouse favouring the growth of the plants.

Troposphere, the lowermost layer of the atmosphere, traps heat by a natural process due to the presence of certain gases. Their effect is called Green House Effect as it is similar to the warming effect observed in the horticultural greenhouse made of glass. The amount of heat trapped in the atmosphere depends mostly on the concentrations of 'heat trapping' or 'green house' gases. The major green house gases are carbon-dioxide (CO₂), ozone (O₃), methane (CH₄), Nitrous Oxide (N₂O), Chlorofluoro carbons (CFCs) and water vapours. Though carbon-dioxide contributes maximum to the green house effect on the earth, methane and chlorofluoro carbons are potent greenhouse gases. When carbon-dioxide contributes about 55% to global warming from green house gases produced by human activity, chlorofluoro-carbons and methane account for 24% and 18% respectively.

The volume of carbon-dioxide in the atmosphere is generally maintained by the global carbon-cycle where men and animals release carbon-dioxide while breathing and plants use this carbon-dioxide in the process of photosynthesis. But now-a-days this carbon-cycle is adversely affected by anthropogenic activities. The level of CO₂ in the atmosphere has increased from the pre-industrial level of 280 ppm to 368 ppm in 2000. This has been largely due to fossil fuel burning,

deforestation and change in land use. Again methane is produced from garbage dumps, fresh water wetlands, flooded rice fields and enteric fermentation in cattle. It is also produced by biomass burning. The concentration of methane in atmosphere has become more than double in 2000 (1750 ppb) than its concentration during the pre-industrial times. (700 ppb)

CFCs are synthetic gaseous compounds of carbon and halogens. These compounds were synthesized during the 20th century and are extensively used as refrigerants, aerosol propellants, insulators and fire extinguishers. CFCs are present in the modern personal care products namely Hair Sprays, Deodorants, Shaving Creams and many other cosmetic materials. On the otherhand biomass burning, nitrogen rich fuels (eg. coal) burning and break down of nitrogen fertilizers in soil, livestock waste release nitrous oxide which also provides a smaller contribution (6%) to green house effect. Of course the presence of green house gases are very much essential for the existence of life on this globe. It is due to the contribution of green house gases which helps to maintain an average 15°C global temperature. In the absence of green house gases this temperature would have been—18°C. Now the matter for concern is that in the 20th century, the global mean temperature has increased by about 0.6°C and it is estimated that the earth's mean temperature will rise between 1.5°C to 5.5°C by 2050 if input of green house gases continue to rise at the present rate.

With the increase in global temperature, sea level will rise up due to thermal expansion of ocean and melting of glaciers and Greenland ice-sheets. Current models indicate that an increase in the average atmospheric temperature of 3°C would raise the average global sea level by 0.2—1.5 meters over the next 50-100 years. One meter rise in sea level will inundate low lying areas of cities like Shanghai, Cairo, Bangkok, Sydney, Hamburg, and Venice as well as agricultural lowlands and deltas in Egypt, Bangladesh, India, China and will affect rice productivity. Life of millions of people will be affected who have built homes in the deltas of the Ganges, the Nile, the Mekong, the Yangtze and the Mississippi rivers.

The global warming will lead to changes in the rainfall pattern in many areas, thereby affecting the distribution of vector-borne diseases like malaria, filariasis, elephantiasis etc. It will reduce crop production due to increased incidence of plant diseases and pests, explosive growth of weeds and enhanced basal rate of respiration of plants. It is estimated that the yield of rice in South East Asia will decrease by 5 percent for each 1°C rise in temperature. Thus, the overall world's crop productivity will decrease due to global warming despite of beneficial CO₂ fertilization effect.

To slowdown enhanced global warming everyone must have to take this issue seriously. Governments must initiate reduction in green house gas emission by reducing the use of fossil fuels and by developing alternate renewable sources of energy like solar energy, wind energy etc. Farmers have to minimize the use of nitrogen fertilizers. All the more so, people have to realise the importance of using energy more efficiently, involve themselves in afforestation programmes and control of population growth. Unless there is joint effort by public as well as the Government, it will be very difficult to control global warming. □

References :

1. Perspectives in Environmental Studies by Kaushik & Kaushik, First Edition, 2004.
2. Environmental Studies by Dr. S. P. Sharma, Third Edition, 2009.

- ✦ Anger is a wind that blows out the lamp in the mind.
- ✦ Hate is like an acid. It damages the vessel where it is poured as well as where it is stored.

The Handmaid's Tale.....

A Saga of Female Struggle

✍ **Chandrima Goswami**
Lecturer, Dept. of BBA/BCA

As a strong reaction against patriarchal civilization, the concept of feminism was inaugurated mainly in the 20th century. The main thrust behind this was the age-old struggle for the recognition of women's social and political rights and achievements. To make this movement more forceful, many feminist writers are continuously engaged in propagating the female view points in their writings. Following the footsteps of Virginia Woolf and Mary Woolstonecraft, many later writers have produced some epoch-making literary works written from the feministic point of view. I grab here the opportunity to acquaint the readers with one of such powerful feminist novels, "The Handmaid's Tale" and its equally powerful writer Margaret Atwood who contributed immensely to enrich the treasure trove of Canadian Literature. Through her novel, the writer venomously attacks the hypocrisy of men who compel the women to be submissive sexual objects.

Like a true post-modern novel, "The Handmaid's Tale" crosses several genre boundaries. The novel is a futuristic dystopian text, a feminist science fiction as well as an environmental treatise. The story is unfolded in the northern part of the USA sometimes in the beginning of the 21st century, in the oppressive and totalitarian Republic of Gilead which is the fruit of writer's imagination. Fictional Gilead is a total dystopia where everything is bad. Gilead is ruled through Biblical fundamentalism and most citizens have been stripped of their freedom. All religion except the official state religion have been suppressed. Gilead depends on the allotment of enslaved baby-makers as a means of assuring the birth of white children to repopulate a declining Caucasian nation. Because,

many women (and also men, but that is forbidden to say) are infertile in Gilead due to free abortion, high increase of venereal diseases or ecological disasters like nuclear plant accidents, leakages from toxic waste sites and stockpiles of chemical weapons etc. So, the women with 'viable ovaries' are forced to engage in sexual reproduction. These women are termed as handmaids. Thus, in Gilead almost all women lose their self-identity. The handmaids live a life of hell. They are not permitted to read and write. They must cover their bodies and faces almost completely with veils and wings. The women in Gilead belong to men.

"The Handmaid's Tale" painfully delineates the wretched situation of a handmaid named Offred who is the mouthpiece for feminism in the novel. Via Offred's memories, the novel indicates that Pre-Gileadean society was not a heaven for women and there was no change of that situation in Gilead also. Like all women, Offred was not allowed to hold property, arrange her own affairs, make reproductive choices, read, wear make-up, control money or choose clothes. The grievances of all these handmaids are tragically expressed in lines like,

"We are for breeding purposes. There is supposed to be nothing entertaining about us, no room is to be permitted for the flowering of secret ..... We are two-legged wombs, that's all : Sacred vessels, ambulatory chalices."

(The Handmaid's Tale, 146)

Offred's bold gestures within Gilead like smoking cigarettes secretly, using make-up or her affairs with Nick in order to fulfil her physical and emotional needs or her escape from Gilead with him thoroughly establishes her as a true rebel who is ready to claim her freedom and will at any cost. However, at the end of the novel, the writer does not give any hints regarding Offred's ultimate fate which remains obscure. Whether Offred is really successful in defying all anti-feminist opinions, principles and positions or she once again failed to escape from Gilead remains doubtful. Does Atwood really celebrates feminism or she just offers only critique, not solution to the feminine questions? At the end of the novel, this question remains unanswered and the readers are left with the option of multiple interpretation to untangle the riddle. □

References :

Atwood Margaret : The Handmaid's Tale, London : Vintage, 1996.

History of Assamese Film

✍ Anamika Modak
B.Com. Final year

The origin of Assamese cinema can be traced back to the dreams and imagination of a revolutionary visionary Rupkonwar Jyotiprasad Agarwala, who was also a distinguished poet, play wright, composer and freedom fighter. He was instrumental in the production of the first Assamese film 'Jyomoti', under the banner of Critrakala Movietone. Due to the lack of trained technicians, Jyotiprasad while making his maiden film, had to shoulder the added responsibilities as the script writer, producer, director, choreographer, editor, set and costume designer, lyricist and music director. The film completed with a budget of Rupees sixty thousand was released on March 10, 1935. The picture failed miserably. It is unfortunate that like so many early Indian films, the negatives and complete prints of Jyomoti are missing.

Not withstanding the failure of his venture, Jyotiprasad made another film titled "Indramalati" (1939). It was his second and the last film. The eminent composer and singer of Assam Dr. Bhupen Hazarika, played a stellar role in the play. With passing away of Jyotiprasad, the Assamese film industry witnessed a temporary lull for about a couple of years. But things changed with the onset of war. Taking advantage of this, the late Rohini Kr. Baruah made a film on a relevant historical topic called "Manomati" (1941). It was followed by films like Parvati Baruah's "Rupahi" (1946), Kamal Narayan Choudhury's "Badan Borphukan" (1947), Phani Sharma's "Siraj", Asit Sen's "Biplabi", Prabin Phukan's "Parghat", Suresh Goswami's "Runumi" etc.

But the most remarkable film of the fifties was "Piyali Phukan" which went on to win a National Award. In 1955, a new talent Nip Barua made his directorial debut with "Smritir Paras". His subsequent films "Mak Aaru Morom" and "Ranga Police" bagged many state awards and the silver medal at the national level. Dr. Bhupen Hazarika also produced and directed his first film "Era Bator Sur". Prabhat Mukherjee made a film on universality of motherhood "Puberun"

(1959), which was shown in the Berlin Film Festival. The next memorable production was "Lachit Borphukan" by Sarbeswar Chakraborty. Dr. Bhupen Hazarika made his unforgettable musical lore "Shakuntala" (1961) which proved equally successful with critics and the press. It also won President's Silver Medal. Following this, a chain of films went into regular production and got released which included Nip Barua's "Narakasur", Anil Choudhury's "Matri Swarga", Brojen Barua's "Itu Situ Bahuto" and "Mukuta" and Anwar Hussain's "Tejimala".

By the middle of sixties films were produced in Assam on a regular basis. It should also be mentioned here that between 1935 A.D. to 1970 a total of 62 films were produced. Besides the film makers already referred to, many others engaged in film making during the period included Pravin Sharma, Saila Barua, Abdul Mazid, Amar Pathak, Indukalpa Hazarika, Diben Barua, Debkumar Basu, Amulya Manna, Gauri Barman, Atul Bordoloi, Sujit Singh, Nalin Duara and Prafulla Barua.

During the period 1970-82 a total of 57 Assamese films were made. Many new directors emerged on the horizon. Samarendra Narayan Deb's "Aranya" (1970), Kamal Choudhuri's "Bhaity" (1972) the first colour film of Assam, Manoranjan Sur's "Uttaran" (1973), Jeuti Barua's "Bristi" (1974), Pulok Gogoi's "Khoj" (1974), Padum Barua's "Ganga Chilanir Pakhi" (1976), Dr. Bhabendranath Saikia's "Sandhya Rag" (1977) and Atul Bordoloi's "Kollol" (1978) are films worth-mentioning.

The outstanding directors of contemporary Assamese cinema are Jahnu Baruah (Aparoop, Papori, Haladhia Choraye Baodhan Khai, Banani, Firingoti, Sagoroloi Bohu Dur); Sanjeev Hazarika (Haladhar); Bhabendranath Saikia (Anirbaan, Agnisnaan, Sarothi, Kolahol, Abartan, Itihass, Kaal Sandhya); Dr. Santwana Bordoloi (Adajya) and Bidyut Chakraborty (Rag Birag). Their films have won many National and International Awards. □

Human Resource – A Strong Pillar of an Organisation

✍ **Ruma Basfore**
BBA, 3rd Semester

In the common parlance, the word organisation is used to refer to an institution. An educational institute, a private agency, a government department or a business unit are generally, termed as organisation.

In the management context, organisation is such an institute where there is clear cut division of work among the various departments and identification of authority and responsibility associated with the work to accomplish the goal of the organisation.

Human resource is essential for any organisation that would like to be dynamic and growth oriented. Unlike other resources, they have rather unlimited potential capability. The potential can be used only by creating a climate that can continuously identify, bring to surface, nurture and use the capabilities of people. Growth can only be achieved by the efforts and competencies of human resource.

The main function in HRD system is to develop :

- ★ the capabilities of each employee as an individual.
- ★ the team spirit and functioning in every organisational unit.
- ★ collaboration among different units of the organisation.
- ★ the capabilities of each individual in relation to his or her present role.

Earlier, more attention was given to the people working in the organisation for administering the necessary condition of work because during those days, people were primarily motivated by salary, comfort and other allowances but now organisations are laying much emphasis on the needs, motivation and expectation of people as they have realised that their contribution to the organisation is much more than any other asset. Human resource is the most vital asset than

any other asset. This emphasis can be partly attributed to the new emerging values of humanism and humanisation. In the present context expectations of the people are fast changing due to increased emphasis on creativity and autonomy which the people are acquiring and enjoying in the society.

In an organisation, men, money, material, machine and management are the 5 Ms which are employed to acquire the goal of the organisation. It is the human being who takes care of the above 4 assets. It is due to the performance of the people, that the organisation survives and touches its height. In addition to performance human behaviour is like an asset which assists in attaining the objectives of the organisation.

People working in an organisation as an asset with unlimited potential is the core concept of human resource system. Moreover, investment in human being is essential because the more an organisation invest in its human resources, the greater the return from the investment is likely to be. An organisation helps its employees in a continuous and planned way to develop an organisational culture in which superior-subordinate relationship, teamwork and collaboration among the various departments are strong that will contribute to the professional well-being, motivation, security and pride of the employees. This in turn will help the employees in showing loyalty towards the organisation and eventually lead to better productivity.

Taking the example of Tata Iron and Steel Company, the chairman keeps communicating with the employees by answering every letter that is addressed to him and has an open house at his residence between 7 and 9 every morning where anyone can walk in and discuss personal or work-related problems. He also holds dialogues with large groups. This has helped in

---

---

motivating the employees towards the attainment of the goal.

In the era of 21st century, there is development in every sector like science, technology, industry etc. Number of industries are extending day by day and there is increasing competition among the various industries. It is because of the effort of human resource that the companies are competing firmly with each other and are providing better service to the customer. Recently, India's No. 1 bank, State Bank of India has

restructured their organisation and has been imparting human resource training to their employees so that they can provide quality service.

Today, every successful organisation pay adequate attention to their HRD function. To obtain full benefits of HRD, it should be introduced as a system and should be updated to keep track with the changing boundaries. If implemented properly, HRD system can contribute significantly to positive cultural changes, increased productivity and excellence in organisation. □

Some Real Body Facts

- (i) **Blood** : An adult man's body contains about 5 litres of blood. A woman's body contains 4.3 litres of blood. The blood travels along 1,00,000 km of blood vessels, which is equal to going 2.5 times round the equator. It contains 25,000,000,000 to 30,000,000,000 red cells. The life span of red blood cell is only 120 days. Red cells are made and destroyed @ 2-3 million per second.
- (ii) **Brain Power** : You loose 100,000 brain cells every day! Luckily you have 100 billion altogether. If the surface area of your brain could be ironed out, it would measure 2,090 sq.cm.
- (iii) **Breathing** : The average person inhales 6 litres of air per minute or 8,640 litres a day. You take 13-17 breaths a minute, when sitting still and up to 80 during vigorous exercise.
- (iv) **Chemicals** : There is enough carbon in your body to fill 900 pencils, enough fats to make 75 candles, enough phosphorous to make 220 match heads and enough iron to make a 7.5 cm nail.
- (v) **Hair** : Hair grows about 0.5 mm a day.
- (vi) **Eyes** : You blink about 20,000 times a day.
- (vii) **Heart beats** : Your heart pumps 13,640 litres of blood around your body in a day.
- (viii) **Nose** : Your sneezes can travel at 160 km/h as fast as a train.
- (ix) **Skin** : Your skin weighs upto 4 kg and covers an area of upto 1.3-1.7 sq.m. □

Career Oriented Education System : An Urgent Need of the Indians

✍️ **Rashmi Tiwari**

B.Com. 3rd year

A child is the future citizen of the country. In democracy a child of today will be a leader of tomorrow. He or she would become the future administrator, judge and other reputed personality of the society. As the prevailing era is full of competitions, it has become very much essential for each and every child to cope up with and overcome the trying and challenging circumstances prevailing these days.

The road to the development of a nation is through the education system and it would be foolish act to compromise on any level of education. Although it can't be denied that many well reputed educational institutes and junior colleges have been established in the country to meet the demand of the students, which has provided India an adequate substratum to enter the field of globalisation and to become self-sufficient yet the percentage of marks secured by the students right from the school level has gone up to such a high level that it has prohibited many average and mediocre students from taking admissions in well reputed institutions.

Now a days a student securing less than 60% of marks can't even think of getting admitted into an institution which they had dreamt of, inspite of having an aim to choose a particular stream after their HSLC examination. Thus many such students can't fulfil their

hopes, desires and aims as they do not get admission in the course they are interested. In such cases the students become mentally upset and having no alternative such students have to take up a different line against their wish. As a result the young dreams and the silent hopes of these students are shattered and finally they suffer from frustration and repent for the rest of their life.

Now, the question that arises is that why not our educational policy makers think of it? Is it not possible for them to provide such educational policies where each and every student can have their education as per their own wish and ambition right from childhood as done in some of the advanced western countries? If such a system of education is introduced in our country, the country would definitely produce quality rather than quantity in each and every line of education. We have in our country unemployed and unemployable graduates due to variations of standard existing in the system. So, there is an urgent need to overcome these pathetic conditions of the students and bring about developmental modifications to the educational system of the country.

Swami Vivekananda had rightly said — “We want education by which character is formed, strength of mind is increased, intellect is expanded and by which one can stand on one's own feet.” □

❖ The dictionary is the only place where success comes before work.

Water Conservation

✍ Suraj Ghimire
B.Com. 3rd year

Water is very complicated and vitally important substance. It is the substance which gave birth to the first primitive living molecule; and without it no life can exist. Throughout history the quantity and quality of water available to man have been vital factor in ascertaining his well being. Water is one of the most complex natural resources that demands a very comprehensive understanding of its inherent features in occurrence and distribution for an integrated planning aimed at an optimum development of agriculture, health, industry, power and transport sector of a country. Demand for water is constantly increasing in the various countries of the world. The world community is facing water crisis and as such it now calls for urgent steps to be taken to preserve and judicious use of the same.

What is Water Pollution ?

Water pollution can be defined as alteration in physical, chemical or biological characteristics of water making it unsuitable for designated use in its natural state.

How Water gets Polluted ?

Domestic and industrial wastes cause the major water pollution. Besides, use of fertilizers, insecticides, pesticides, etc. for agriculture pollute water. Moreover, water also gets polluted by throwing of garbage and sewage, nuclear explosives, accident of nuclear power plant, wastes released from hospitals and laboratories etc.

Measures to control Water Pollution

- Stabilization of eco-system.
- Re-utilization and recycling of wastes like paper, pulp, municipal and industrial effluents, sewage, etc.
- Removal of pollutants through various scientific techniques.
- Re-use of waste water.
- Organization of awareness camps on water conservation with strong participation of students in general.

Water is the basic necessity of life. At present, due to the negligence of people in general, water problem and water pollution by and large is worsening rapidly. The problem seems to be more serious in coming future. It is, therefore, essential that comprehensive steps should be planned and implemented to overcome any such situation. Besides, people in general must be made self-aware about the value of water so that their mind-set is converted towards the conservation of water through proper and needful utilization of it avoiding various types of pollution. Every citizen must know that a glass of water that they waste will quench the thirst of a thirsty beggar or a poor orphan who is nearing death due to thirst. It is to be remembered :

“NO WATER NO LIFE;
SAVE WATER SAVE LIFE.” □

Mummy Mystery

✍️ **Nabanita Deka**

H. S. 2nd year

Old pyramids in the Egyptian sand, is still a grand mystery and a story that makes our blood freeze and sends a thrill of terror.

Of all the least information that man has gathered regarding the mummies that they are white bandaged men lying in the darkness of the pyramids for ages and are believed to be asleep in the eternal slumber. The pyramids are a triangular masterpiece of peculiar sort constructed hundreds of years ago. In these pyramids lie the corpse of the people of that era. The pyramids were actually meant to be the tombs or the coffins of the pharaohs of Egypt. The early Egyptians believed in the philosophy of "life after death" and understood that in his next life, should not be in necessity of wealth, food, maids and servants and the luxury of yester years. Hence, they buried and locked all these necessities along with the pharaoh in the darkness of the pyramids. These dead people are bandaged white and are laid in the coffins in the interiors. For many years people have believed that these mummies lie in an eternal sleep and nobody has dared to disturb them through ages.

Time passed and civilization changed on the banks of the Nile, man became curious, and some daring person found the secret door leading to the interiors of the pyramids, broke the barriers and walked into the

mysterious darkness ignoring all superstitions that prevailed. Slowly the mysteries were unveiled and got revealed before the entire world.

As if the superstition and the age old beliefs carried some universal belief !

Many men who dared to disturb the eternal sleep of the mummies invited their own miseries and misfortunes. A few fell dead, some lost their dear ones and others turned handicapped. Who could believe if one simply say that the majestic luxury liner 'Titanic' had sunk into the depth of the Atlantic because of the presence of the mummy of Lyenara on board.

But some still neglect this fact calling them coincidental and superstitions and scoff at the people who try to make some sense of the inscription in the coffin of Tutankhamen saying "Any person who disturbs the eternal sleep of the pharaoh will invite his own death."

To what height of intelligence may human reach but he must admit that there are some factors in this mysterious universe which defy explanation; the mummies of the pyramids, the unsolved mystery of the flying saucers, the formation of our beautiful earth, the grand mystery of death etc. These will always remain a big challenge for human intelligence. □

✪ Worry is today's mouse eating tomorrow's cheese.

Ragging – An Academic Evil

✍ **Reema Shaw**

H. S. 1st year

Of late, ragging has been a common practice among the students. It is a common word to mean 'playing rough practical jokes on any person.' It is so common that a student who leaves home, stays in the hostel to attain higher education is often struck with horror at the thought that he is bound to be a victim of ragging.

No one can ascertain when this rough practice was in vogue among the students. However, in course of time, it has assumed a dreadful form. Many parents are so unfortunate that they could not get back their sons after sending them to the college hostel for higher education. In recent times, students have taken and are taking various means to tease or play rough practical jokes on their fellow students. Some one is made to

take the pose of a flying aeroplane and remain in this pose throughout the whole night. Someone is forced to smoke continuously for twelve hours. Someone is forced to swallow blades and vomit them immediately. Some one is tortured to swim in the pool adjacent to the hostel in the darkness of night. All these sorts of ragging very often lead to the loss of life.

Thus, we should not indulge in this ragging in any way. Knowing that the life of many a brilliant student is nipped in the bud due to ragging, Government had recently taken some steps against this evil like arresting the students for six months or charge an amount of rupees fifty thousand from the students involved in ragging. Thus, today, the environment has become quite fearless and favourable for the learners. □

Peculiar habits of World Famous Writers

- ❖ Dramatist Bernard Shaw had a habit of getting in running vehicle in order to think over what to write.
- ❖ Famous novelist and story writer, Balsac had a habit of writing after midnight. Probably, he liked the quiet atmosphere of midnight.
- ❖ The famous Russian writer Leo Tolstoy had a peculiar habit of decorating his table with varied flowers before beginning any writing.
- ❖ German poet Chiller used to keep boxes of rotten apple under his study table. The scent of the rotten apples encouraged him to compose poems.
- ❖ Poet Edgar Alen Poe used to keep a cat on his shoulder when composing a poem. Without a cat he could not write anything.
- ❖ French writer Emile Zola used to keep the whole room in darkness except her table.

Indian Festivals

✍ **Martina Das**

H. S. 2nd Year

India is a country of colours and festivals. It is said that there are seven days in a week but nine festivals. They mark the grand, gay and happy occasions in the life of Indian people. These are celebrated with great fun. Great preparations are made well in advance to observe festivals. These are the occasions of family gatherings, exchange of greetings and sweets, joy, prayer, fast and feast. People visit temples, holy places, worship gods and invoke their favours. Festivals come round the year and add colour, joy and happiness to life.

Man is a celebrating being. He celebrates birth, marriage and even death. In India there is a good number of festivals, fairs and days of celebration. Most of the Indian festivals follow lunar religious calendar.

Many festivals like Holi, Dussehra, Deepawali, Christmas, Idd, Bihu, Muharram, New Year etc. are celebrated in India.

Holi, the most colourful festival, marks the advent of spring. It is also the most boisterous occasion. It is an occasion when people of all classes mix-up with one another freely and enjoy singing and exchange

greetings and sweets. It is a special occasion in Gokul, Mathura and Dwaraka, the places closely associated with the life of Lord Krishna and his consort Radha.

Dussehra is another great festival of India. It is celebrated to mark the victory of good over evil. The epic Ramayana is presented in dance drama form on the stages all over the country. It is popularly called Ramlila.

Again Deepawali is the festival of light and fire works. At night, earthen lamps and candles are lit to illuminate the dark night of Amavas, the night before the new moon.

Idd is the most celebrated occasion for the Muslims in India. It comes after the month of long fast and prayer of Ramzan. The Muslim visits mosques to offer their prayer in their new clothes.

At Christmas, the Christians celebrate the event with much joy. Special prayers are held in the church. The people of all communities celebrate New Year with much joy and enthusiasm. Rakhi, Rath Yatra, Pongal, Onam, Ganesh Festival are some of the other important festivals of India. All these are the occasions of merry making and celebration. □

- ✪ Many people seem to live in poverty in order to die rich.
- ✪ People who drink to drown their sorrow should be told that sorrow knows how to swim.

A Silent Killer

✍ Afshana P. Hoque
BBA, 3rd Semester

While most of us are focused on AIDS, another silent epidemic is killing millions of people around the world. That is the hepatitis-B which is a viral inflammation of the liver causing destruction of liver tissues. This disease is called silent epidemic because it quickly and quietly causes the devastation without providing time to the victim to realise that something is wrong.

HBV is 100 times deadlier than the HIV and in a country like India, this deadly disease is found to be affecting one in every 20 persons.

FACT FILE : Hepatitis is a disease of the liver caused by the infection of Hepatitis-B virus. This virus causes destruction of the liver tissue and may lead to liver cancer later. It is reported that approximately 49 to 68% of chronic liver diseases, 80% of all liver cancers and about 1% of all adult deaths can be traced to hepatitis-B.

TRANSMISSION : Man is the reservoir of virus. It is transmitted through infected blood and other body fluids such as semen, open wound exude, and other secretions. There are 4 major routes for transmission :

1. **Parenteral Percutaneous :** Drug transfusion of infected blood and through infected needles.
2. **Horizontal :** Between person to person (accidental contact with infected blood and other body fluids).

3. **Vertical :** From infected mother to child at birth.
4. **Some common modes of transmission :**
  - (i) Sexual : Between sexual partners.
  - (ii) The barber's razor.
  - (iii) While getting ears or nose pierced or any part of the body tattooed, or acupuncture clinic where infected needles have not been properly sterilized.
  - (iv) Through contaminated water.

Prevention :

- (a) The main way to prevent this disease is self-awareness and getting vaccinated.
- (b) This disease can definitely be checked in other ways such as screening blood donors for the virus and proper sterilisation of surgical instruments, selective immunisation of pregnant women.
- (c) If hepatitis-B vaccine is made part of overall childhood immunisation programme throughout the world in the near future, the decline of the disease will follow soon after. The main question is whether Indian Government can really afford Rs. 900/- per child for Infant immunisation? ☐

✪ Honey catches more flies than vinegar.

The Sleeping Dragon

✍️ **Anisha Sureka**

H. S. 2nd Year

The Great Wall of China is said to be like a sleeping dragon as it stretches across deserts, plains, mountains, plateaus. Many legends have been born over the years based on this wonderful creation by mankind. The Great Wall of China stands as a testimony to dynasties and wars. We only need to see this mammoth effort to understand the country, as it stretches to around 6,700 kms. in length from the east to the west of China.

Built over 2000 years ago, this incredible structure is a huge crowd-puller. People visit the Great Wall from across the world to experience this amazing creation. It was built between the 7th and 8th centuries using a unique style of architecture. In those days, states built walls to keep away enemies. During the Qin Dynasty, the separate walls were joined to form a 500 km barrier. However, it was during the Ming Dynasty that the Great Wall was renovated and restored, and more than 1000 kms. added to it. What truly amazing here is

the mode of construction!!! With an average height of 10 mts. and a width of 5 mts., the Wall has seen dynasties, history and the development of culture over 1000 yrs.

In times when construction equipment was so basic, it is unbelievable to witness such a breath taking structure taking shape! They used a variety of sources such as stones, rubble and even plain earth in certain areas. During the Ming Dynasty, they used bricks, tiles, lime and even granite in certain parts of the wall. This impressive Wall employed 3,00,000 troops during the Qin Dynasty to bring the Wall together. It is said that soldiers, conscripted labourers and also convicts were brought in to complete the Wall. Living conditions were poor and work was tough causing thousands to die during making of the Great Wall.

Most parts of the Wall have crumbled due to the ravages of nature, as well as encroachment by man. Efforts are on to restore the structure and keep it off from total destruction. □

Quiz

1. What instrument does Zakir Hussain play ?
Ans. The Tabla.
2. If a person who plays the violin is a violinist, what is a person who plays the flute called ?
Ans. Flautist
3. Name the famous composer of the nursery rhyme "Twinkle Twinkle Little Star".
Ans. Mazarat.
4. With what game is "Santosh Trophy" associated?
Ans. Football.
5. What is the length of wicket in cricket ?
Ans. 22 yards.
6. Who is the first Indian to swim across the English Channel ?
Ans. Mihir Sen.

How to Immaculate Indian Politics?

✍ **Vivek Pareek**
B.Com. 3rd Year

We feel proud to say that we are the citizens of the world's largest democracy. But in reality do we really feel proud of our political system and politicians?

People like Mahatma Gandhi, Pandit Jawaharlal Nehru, Bhagat Singh and many respectable names struggled for many years with honesty, efficiency, high moral integrity and vision of modern and independent India. After laying down many lives we became independent. At the dawn of independence our country was ruled by persons who had the quality and ability to lead our country. The Parliament was formed of true leaders.

But today "The Temple of Indian Democracy" i.e. our Parliament is composed of mainly, frauds, gangsters and people having criminal background. The place where people of high moral integrity are expected have been fully criminalised where "BOOTH MANAGEMENT" is required to become an M.P.

We cannot deny the fact that our President, Prime Minister, Chief Ministers and Speakers are persons

with high credibility and without any criminal record, but, their cabinets are formed with ministers accused of heinous crimes and frauds.

Now, when our political system have sunk into a deep hole of darkness, we do not have time to criticize our political system. It is high time for the youths of our country to wake up before its too late. We have to take steps to bring reforms in our political system. We should get into action and confront the evils besetting our social and political system. We have to groom our personality and character on values of honesty and sincerity. We will have to modify ourselves in such a way that it lays an impact on people surrounding us and with whom we come into contact. It is only then our fellow citizens can imbibe certain ideals and sense of responsibility.

Thus, by following the high ideals and principles of 'HINDUTWA' we can save our own Indian culture and fulfil Mahatma Gandhi's dream of 'RAM RAJYA'. □

- ✦ Don't change with the change; but change before the change.
- ✦ Even a fish wouldn't get into trouble if he kept his mouth shut.

Child Labour – a Malign Act

✍ Amrita

B.Com. 2nd Year

India, on its independence took the pledge to end social and economic exploitation, but still thousands of innocent children continue to be trapped in a merciless socio-economic system. Uncountable number of seminars, conferences seem to be worthless, because still many people fearlessly enjoy the inhuman act of child labour. We should feel shame when we see the pitiable condition of innocent children in almost every nook and corner of our country.

Various attempts have been made to seek a concrete remedy, and the attempts are no doubt laudable but the experience from various journals tell

us that the government cannot be sole arbitrator in this problem. Our system alone cannot eliminate the menace of child labour.

The major cause of this problem is poverty which is at the root of this evil phenomenon. Driven by the grinding poverty, parents are compelled to send their children to work in order to survive. This inhuman act undoubtedly stems from poverty, so, in order to eliminate and abolish the cruel practice of child labour, poverty must be eliminated, which can only happen if steps are taken by government through creation of employment opportunities, spreading awareness and mass education. □

Smart Definitions

MARRIAGE : An institution in which a man loses his bachelor's degree and a woman gains her master's.

ATOM BOMB : An invention to end all inventions.

DOCTOR : A person who kills your ills by pills and kills you by his bills.

OPEN MIND : Mind from which ideas go out as fast as they come in.

FRIEND : Someone who has the same enemies as you have.

CONFERENCE : A meeting of a group of men, who individually can do nothing, but as a group can meet and decide that nothing can be done.

HOSTEL : Hostel is a modern-hospital often visited by patients suffering from special disease called 'STUDY'.

POLITICIAN : The person who promises to build a bridge even when there's no river.

DISCIPLINE : A missing word in student's dictionary.

Freshers' Social

✍ Nitish Pareek

B.Com. 1st Year

Being a new K-cian I am highly privileged to get the opportunity to be a part of the wonderful programme organized by our seniors and teachers on 21st August 2009 especially to welcome us.

When I first heard of the Freshers' Social I was really worried as some of my friends warned me with the horrible stories of ragging but I dared and made my mind to show up in the programme along with some of my friends.

A cool breeze of calmness engrossed me when I entered the college. The environment was pleasant. The programme started with the flag hoisting at 10 A.M. Our principal Dr. Hitesh Deka presided over the programme, with Mr. Gautam Bora (Hon'ble Education Minister, Assam) as chief guest, Mr Delwar Hussain (Director, Higher Education, Assam) as the Guest of honour.

In the introductory session some freshers were called on the stage and our teachers asked them simple questions. During that time the teachers seemed to be our friends chatting and enjoying with us but it was a misfortune for me as my name was not there in the list.

K-cians are really enthusiastic and their performances during the cultural programme was simply superb. They not only pleased us but compelled us to dance to their tunes. While performing all seemed as if they were professionals.

In the modern era also the students remember their culture. This was felt by the Bihu dances and the folk songs.

I got here everything what I hoped for. This is indeed a promising college flourishing under the superb guidance of our principal sir Dr. Hitesh Deka. Really I feel proud to be known as a K-CIAN. □

Can You....?

1. Subtract one from nineteen leaving twenty as the difference.
2. Suggest a meaningful sentence in which the word 'because' occurs thrice continuously.
3. What is that, even if you take the whole, some is left?

Answers :

1. XIX-I = XX
2. We use 'because' 'because' 'because' is a word.
3. Wholesome.

Why Pluto is not Considered a Planet ?

✍ **Ritu Sarma**

H. S. 2nd Year

On 23rd January 1930, a 24 years old, Clyde Tombough discovered the ninth planet, Pluto. Pluto's planethood was never questioned till 1992. The discovery of Keiper troubled some astronomers whether Pluto is a planet or a Keiper belt object. In 2005, Scottish astronomer, Mike Brown found something in the Keiper belt even larger than Pluto. Its name was Xena 2003 UB 313. If Pluto is a planet then the astronomers reasoned that Xena should also be a planet. To decide the question, the International Astronomers Union formed their Planet Definition Committee. The definition of a planet was approved

after a debate among 2500 astronomers from 75 countries. Their definition was that Planets are those celestial bodies which have some definite mass and revolve round the sun in an elliptical orbit. The solar system was divided into 3 parts — Planets, Dwarf Planets and all other categories except satellites known as Small Solar System Body. Pluto had cleared the first and second definition but it did not clear the third as it overlaps the orbit of Neptune and thus was adjudged a Dwarf Planet. Pluto will be counted with Xena and Ceres. Now the number of planets have gone down to 8. □

Let us Know

- ✍ The first compact disk(CD) was developed jointly by which two companies?
Ans. Sony and Philips (1978).
- ✍ Who first used the word 'Rupaya' for currency in 1540?
Ans. Sher Shah Suri.
- ✍ Which was the first Indian software company to be listed on New York Stock Exchange?
Ans. Silverline Technologies Ltd.
- ✍ Which soft drink originally invented by Max Reith in Germany in 1940 that gets its name from the German word for 'imagination'?
Ans. Fanta.
- ✍ Name the Indian bank which on December 23, 2006 tied up with Nepal's Everest Bank for sharing ATMs in the first such crossborder arrangement by any Indian bank.
Ans. Punjab National Bank.
- ✍ Who was the first Indian cricketer to be featured in advertisement?
Ans. Farookh Engineer.
- ✍ Who was the first Indian woman to become the head of foreign bank in India?
Ans. Naina Lal Kidwai (HSBC).

The Bag Man

✍ Dolly Gupta
BBA 3rd Semester

There was a time when Dilip Kapur thought that he needed just Rs. 3000 a month to live. For when he returned home, after studying for 13 years in America's top schools — Phillips Academy and Princeton University — with a Ph.D in International Affairs from the University of Denver, he was a product of the American education system and a follower of the counter cultural—revolution of the 1960s and 70s.

Today his brand, Hidesign, is India's best known leather brand, especially when it comes to bags. It has 28 stores in India and almost 10 international stores, located in Dubai, Russia, USA, Australia and Malaysia. Though operations are still rooted in Pondicherry, the company employs close to 2300 people, and sales will rise up to Rs. 70 crore this year.

But in 1977, Kapur was a cynical idealist who had yet to come to terms with his feelings of returning to “a third world, no future kind of place” versus “the cultural revolution and wanting to do something different”. Auroville, near Pondicherry may have been an experiment in internationalism but it was not the place for an expert in international affairs. “We thought we were going to change the world then. But what could you do in Auroville with a Ph.D? How was I going to live?” These questions challenged Kapur as he settled back into the ashram where he grew up with his parents. And so Kapur decided to put his nine-month work experience with leather (during his Ph.D) to good use and, in 1978, began designing leather bags at home with the help from a local cobbler. “I loved leather and its naturalness,” he says. He made bags that were largely sold abroad. It remained a small business till

1990 when he set up his first factory close to his house. “When we began, India was not our focus. We sold largely in the Middle East, Russia, USA and Europe. Tastes and trends here were different compared to our styling,” he says.

But things began hanging around five years ago when he set up the first of his retail stores in the country. “India has changed and so has my feeling towards the business. This change has helped me build a connection with our buyers and it has brought me back to India,” says Kapur, a father of four and still a devoted Aurovillian.

Kapur infuses an innocent, infectious and boy like enthusiasm into his descriptions of each of his projects, leading one to almost forget that he is a businessman, and a very successful one at that, staying in a small town, close to his spiritual beliefs, and remaining involved in the community, Kapur still finds time to travel and teach. “I teach International Affairs to students in Auroville,” he says, “I love to travel and I like going to the beach, swimming and exercising, I love nature and I miss oxygen when I come to cities? I also love to read—mostly fiction now. Any good fiction will do— like a Booker prize winner or a thriller.”

Kapur is no longer the young man with dreams for a better world, returning to a developing nation with a degree but without direction. An astute mind, passion and love for leather and devotion to Pondicherry have helped him chart his course and pilot Hidesign. His ashram teachings have kept him rooted. “Meditation, exercise and nature,” he says, “keep me balanced and sane.” □

Body Language

✍ **Pallabi Dasgupta**

B.Com. 1st year

Body language is also known as 'silent language' because in this type of language there is no usage of words or sentences but the other person can understand the meaning and our mind only through our actions. There is a saying that, "Action speaks louder than words." Sometimes we don't even understand how we express our feelings to others through this body language.

According to the scientists or researchers when we communicate with others, we express ourselves with only 7% of words, 38% with sound or voice and 55% by body language.

Body language is generally of three types :

1. Instinctive Body Language : When we get some gifts or something that we love from our near & dear ones our face becomes bright and a 'smile' comes to our face naturally which indicates that we are happy to have the gift. This is instinctive body language. This

means that the communication which takes place naturally and simply with others is instinctive body language.

2. Coded Body Language : It is just the opposite of 'Instinctive Body Language.' It is done by following some particular codes or rules. To acquire this type of body language we have to take different teachings or course. For example, to know the rules and regulations of a cricket field we have to know some codes or rules. It is also known as 'sign language'. It is also used by the dumb people to express their feelings to others.

3. Acquired Body Language : In this type of body language there is no originality of the expresser. When someone behaves by watching others, or copy others, it is said to be acquired body language. Many times we like to copy our favourite cricketers or filmstars or persons we like, this acceptance of adapted style is acquired body language. □

Strange Definitions

Relatives : People who never leave you alone with your happiness.

Neighbours : People who know much more about you than you know about yourself.

Psychiatrist : One who does not have to say as long as other people do.

Zoo : A place devised for animals to study the habit of human beings.

Puncture : A little hole in a tube found at a distance from a repairing shed.

Banker : A person who gives his umbrella when the sun is shining and wants it back when it begins to rain.

Become a Genius

✍ Reema Dey
B.Com. 1st year

Most people have the misconception that a genius is born, not made. To become a genius, we have to recognise which of the information is vital and necessary, depending on our purpose in life. It is important to develop a skill to know and recognise what to grasp from the ocean of information available. We should work out our time in such a way that every hour is properly utilised and put aside as much time as possible on becoming better. We should learn something new and valuable each day.

We should read a lot and carefully select which literature to read in order to gain the most valuable and vital substance. We should evaluate and make conclusions on anything we read and observe. We should never pass by anything we do not understand and the words we do not understand should be cleared

up. A subject should be tested, probed, pulled and explored from every angle. Our habitual patterns of thought should be broken up and we should think in new ways.

We should expect much more from ourselves than what is expected from others. We should help people around us to the best of our ability and get friends who can support us if needed. We should be very self-confident and certain but at the same time we are required to be open to listen, look and re-evaluate to make new conclusions. No matter how good or skilled we are, we can always become better and never cease to become more skilful in anything we do. As a true genius, we have to take the rest of mankind up with us, we should know that it is not enough to achieve success but to make your success useful to everyone. □

HA! HA! HA!

- ★ When does an Irish potato change its nationality?
Ans. When it becomes a french fry.
- ★ Rita : How did you manage to cure your son's habit of biting his nails?
Sita : I knocked down all his teeth.
- ★ Titu : Mum, did you see me before I was born.
Mum : No.
Titu : Then how did you recognise me after my birth.
- ★ Salesman : Which soap and powder do you use ?
Customer : Vicky's.
Salesman : Is it a new brand ?
Customer : No, he is my brother.
- ★ Teacher : Are you chewing Gum ?
Student : No, I am John Yeats.

What Does it Mean — An Apple a Day Keeps the Doctor Away ?

✍ Sandhya Singh
H. S. 1st year

In old days, particularly in the west, an apple was considered to be the best fruit and an easily available source of vitamins and essential minerals. It was believed that apples also helped to prevent diseases. This gave rise to the jingle 'An apple a day keeps the doctor away.'

But such a sweeping statement may not be taken literally today. First of all, too many apples can cause constipation instead of preventing it. Secondly, in comparison with some other fruits, apples are not a

very rich source of nutrients. The apple has only a trace of 'vitamin A' whereas the orange contains 350 units of 'vitamin A' per 100 gm. and a ripe mango has 4,800 units of 'vitamin A' per 100 gm. Similarly while the apples have only 2 mg vitamin C per 100 gm, the guava has upto 300 mg.

However, chewing a crunchy apple is good for your teeth because it helps to remove food particles from between the teeth. So an apple a day may help to keep at least the dentist away. □

HA! HA! HA!

- ★ Teacher : What is the largest production of India?
Student : Indians!
- ★ Judge : Did you commit this theft?
Culprit : Yes.
Judge : Alone?
Culprit : Yes my lord! The days are so bad that you can't trust anyone.
- ★ Riten : What will happen if the World War III breaks out?
Sonia : We will have a new chapter in our history book!
- ★ Three boys were talking about their fathers :
A : My father drives the car so fast that he can go 10 km in a minute.
B : So what, my father drives so fast that he goes 100 km in a minute.
C : My father is the fastest of all. He drives so fast that he reaches the hospital in a second.
- ★ Director : In this scene you will have to jump from a 10 storey building.
Actor : What happens, if I hurt myself and die?
Director : Oh! Don't worry! This is the last shot of the film.

Friendship

✍ **Jitendra Bhagat**
B.Com. 2nd Year

Friendship is a nice feeling of our mind and heart. It keeps us glad and sometimes we think that it is only friendship that keeps us go on in our lives. Friendship is the inner emotion that is experienced by all of us deep rooted in our hearts.

We, as social beings need society and friends to enlighten our lives. It is said, "Search for treasure and you will find it in a true friend." Friendship is a beautiful gift of God that lights a lamp within our hearts and souls.

True friendship brings support. It gives us moral support, strength and makes our life joyous. Friends

bring a ray of hope and help us live a happy and satisfied life.

We as students should make friends with our classmates and try to mingle among new friends but never forget the old ones as it is said, "New is silver but old is gold."

Friendship helps in making the life prosperous. It helps us to learn the quality of sharing & humility which is something we should all possess.

So, let us step in this beautiful world of sharing and happiness. ☐

Amazing Facts

1. No word in the English language rhymes with month, orange, silver or purple.
2. The chinese use about 45 billion chopsticks per year. 25 million trees are chopped down to make the sticks.
3. The world's best selling book is Bible! It is also the most shop lifted book in the world.
4. Simply turning off your TV, DVDs, Stereo and Computer when you are not using them will stop the release of thousands of pound of carbon dioxide gas a year.
5. Making cans from recycled aluminium uses 90% less energy than making cans from scratch. We can watch TV for 3 hrs from the energy saved from recycling one can!
6. Using vegetable oil for fuel can lower green-house gas emissions by nearly 100%, greatly reducing air pollution.
7. Tobacco is a \$200 billion industry, producing 6 trillion cigarettes a year about 1,000 cigareetes for each person on earth.
8. To make 1 kg honey, bees have to visit 4 million flowers, travelling a distance equal to 4 times around the earth.
9. In 1913, the Russian Airline became the first to introduce a toilet on board.
10. Botanically speaking, banana is an herb, tomato is a fruit.
11. In Scattle, a driver spends 59 hrs per year stuck in traffic jams!
12. Donald Duck comics were banned from Finland because he doesn't wear pants!

‘Jana Gana Mana’

✍ **Ruma Shawe**
H. S. 1st year

Everyone knows that India’s national anthem is ‘Jana Gana Mana’. But do you know who wrote it and how it came to be our national anthem?

‘Jana Gana Mana’ was composed by Rabindranath Tagore, who is held in high regard as ‘Gurudev’. He wrote it at the request of his friend Ashutosh Chaudhuri, a Judge of Calcutta High Court. The song was meant to be sung in public at the ancestral house of Tagore on 25th January, 1912, during the anniversary celebration of the Brahmo Samaj.

When India became independent, it of course needed an anthem of its own. So, our government provisionally chose ‘Jana Gana Mana’ before making the final decision. Matters came to a head when the General Assembly of the United Nations wanted to play India’s National Anthem when India was declared as an independent nation in August 1947. It was a great and solemn occasion.

Luckily, the Indian delegation at the U.N. had a recording of the song and gave it to the U.N. officials for an orchestra to rehearse it. When the orchestra finally played it before representatives of some fifty odd nations it caused great excitements. It was widely held that ‘Jana Gana Mana’ was ‘superior to most of the national anthems’ of other member countries. In a letter to the Chief Minister of West Bengal, Dr. Bidhan Chandra Roy, Pandit Jawaharlal Nehru wrote “the song produced a sensation and representatives of foreign nations said that it was one of the finest things as a national anthem they had heard!”

Its choice as India’s national anthem was announced in the Constituent Assembly by its President, Dr. Rajendra Prasad, on Tuesday, 24th January, 1950. But its first stanza was sung by Sucheta Kripalani at midnight on August 14, 1947 when India’s freedom became a reality. □

Ten Fruits

1. The most damaging one lettered word– ‘I’–Avoid it.
2. The most satisfying two lettered word– ‘We’– Use it.
3. The most poisonous three lettered word– ‘Ego’– Kill it.
4. The most used four lettered word– ‘Love’– Value it.
5. The most pleasing five lettered word– ‘Smile’– Keep it.
6. The most fast spreading six lettered word– ‘Rumour’– Ignore it.
7. The most sought after seven lettered word– ‘Success’– Achieve it.
8. The most evil eight lettered word– ‘Jealousy’– Repel it.
9. The most powerful nine lettered word– ‘Knowledge’– Acquire it.
10. The most essential ten-lettered word– ‘Confidence’– Trust it.

Teacher : a Driving Force Behind Great Men

✍ **Lucky Goyal**
H. S. 2nd year

If some body asks us about some of the world's great personalities, we would, in general tell the name of some great leaders, writers, scientists or of social workers.

Very few of us would spare the thought for those who were behind such well known personalities and who inspired them to reach such dizzy height of success.

In fact, the unknown people behind these great scientists, writers and statesmen are the real great figures who recognized the potential in their students and moulded it with their hard work, love and patience. Without the education received from their teachers, great men would not become great at all.

We all admire a bright diamond for its brilliance but it is a mere drilled piece of rock when it is taken out from a mine. This rock is carefully cut and skilfully polished, only then does the latent quality of the diamond come out. And too often we praise the diamond but do not remember the labour put in by the shelled artist.

A teacher is like the diamond cutter, who encourages and trains the talent hidden in their students. The teacher bears our disobedience, forgives us, loves us and helps us to grow up into intelligent, mature, responsible and good human beings. Let us all strive to love, respect and obey our teachers. □

Let us Know

- ✍ Whose signature was depicted on all currency notes issued by the Reserve Bank of India between September 16, 1982 and January 14, 1985?
Ans. Dr. Manmohan Singh.
- ✍ The name for the sacred banner raised by medieval French Kings in times of war is now associated with a cosmetic company. What is its name?
Ans. Oriflame.
- ✍ Which product was advertised with the famous slogan, 'You press the button and we will do the rest'?
Ans. Kodak Camera.
- ✍ Which company was previously known as the 'Colvin Manufacturing Company'?
Ans. Motorola.
- ✍ Which country used coins made of salt as currency?
Ans. China.
- ✍ In 1976, what became the first product to be advertised on television in India?
Ans. Gwalior Suitings.
- ✍ What was first sold at Dr. Jacob's pharmacy in Atlanta, Georgia on May 8, 1886?
Ans. Coca-Cola.

Its Arrival is Sure

✍ **Reema Dey**

B.Com. 1st year

Do you know that we are greedy?
Yes, we are
We have the greed
To live in the world
Passing our days,
With happiness, love and pleasure
Do you know that we are fearful?
Yes, we are
We fear the end of our life
Which we pass
With happiness, love and pleasure
We try to escape from it.
But more get escaped
Soon or late,
Its Arrival Is Sure
Do you know what it is?
It is DEATH
The end of our life.
Which we pass
With happiness, love and pleasure.

My Motherland

✍ **Afshana P. Hoque**

BBA, 3rd Semester

In the lap of the mighty mountains
Caressed by the swirling fountains,
In the midst of the evergreen trees
Freshened by the gentle breeze,
Lies our-native land
'India' is its proud name.
Blessed by the gifts of mother nature
We are determined to attain a stature,
In this land of love and joy
All talents we try to employ,
A land where a cocktail of people prevail
With unity and peace as their holy grail
Stands our proud natives
'We're Indians,' is what they claim!
We believe in 'Live and let live'
Our motto is 'We are a team'
Our love for our country is strong
We can proudly sing the anthem song.
Come let us move forward with determination
Let us leave no place for hesitation,
Let us serve our nation well
So that it is heaven where we dwell.

Friendship

✍️ **Shreeparna Roy**
B.Com. 1st year

This is something rare
Make you feel special always
And a sense of joy and fun
As being able to call
Someone your true friend.
A sweet garden of buddies buddy
Sharing and caring each others'
Feelings so true,
Exchanging and borrowing
Happiness and tears of sorrow.
This is FRIENDSHIP
Yes it is,
To listen to a voice when
You feel low,
"Oh! my dear friend
I'am your shadow
Always there with you"

Hurt

✍️ **Lucky Goyal**
H. S. 2nd year

When my doll was taken
"It Hurts"
I was Forbidden to go to school
"It Hurts"
I was cursed for being a girl
"It Hurts"
I was abused for my sin
"It Hurts"
I was married off to a drunkard
"It Hurts"
He hit me and tried to set me ablaze
"It Hurts"
He managed to kill me
"It didnt hurt"
At last, I was free from this world
I paid a price for being a girl.

Teacher is the Light

✍️ **Aparna Saha**
H. S. 2nd year

Your love is the light?
That shines so bright
In all walks of my life.
    You lit this light
    Nearly ten years ago,
    See, how golden now it glow.
Your love is the anchor
That brings the strength,
In all storms of sorrows.
    I am never alone
    Your words of hope,
    I know are always there.
Innocence of my childhood
Tenderness of my teens
Are guarded forever
By your tender flame....

The Silent Moon

✍️ **Sandhya Singh**

H. S. 1st year

The silent moon on a silent night
That appears in the sky and makes it bright,
With the twinkling stars and the clouds
One celestial object in the universe
Which hides when the moon comes
It is the illuminator in the space
Which towards the path pups some trace
It is something lonely as for as our last prenatal home
It is quiet one, which gives a feeling of loneliness,
But something prevails as happiness
The charming and lovely smile of the moon
Which shows its enthusiasm.
On those windy nights
With the bustling sounds
In the sky filled with clouds
I feel someone is near me but
High up in the sky
I praise you, admire and adore you,
As simplicity lies inside you
A beauty which flickers any moment
Yes, you are the one and only
'The moon'
Which is a joy forever.

Spring Season

✍️ **Reema Shaw**

H. S. 1st year

Here comes the spring season,
Conveying the message of beauty and love,
Nature welcomes her with her splendour,
The birds and animals blissfully wonder,
The flowers bloom with all their might,
It is a season of merriment,
And certainly, it's Nature's pride.
And there comes our Rongali Bihu,
Spreading green far and wide.
The orchids fill the air with aroma,
And the sun shines with all its delight,
There are so many colours all around,
But, who do they all get mixed up with the colour red?
The gamochas are bearing flowers of blood,
The air is getting polluted with the shots of gun,
Tears rolling down one's cheeks,
And, there are many more grievances that I find,
Is there any way we can restore
The beauty of the season, the freshness of the flowers?
Can we ever get back the real colours of Nature?
Can we retrieve the glorious days that we have lost?

Miss You Mom

✍ **Plabita Acharjya**
H. S. 1st year

I want to see you 'mom'; only you.
I want to be always with you; I love you.
I want to hold your hands and walk a mile.
Don't want to miss you 'mom', even a while.
Though, from me you stay so far,
Still I feel, you are very near.
My life is so beautiful because,
Dear 'mom', its you.....In my life.
Hug me for my worries to die,
My pearl like tears to dry,
My dark loneliness to fly.
It's you 'mom' to take my care,
You are the only one to think fair.
I keep myself awake just to listen to you.
I keep myself empty just to fill you.
Really Great 'mom'....
My mornings miss you.
My evenings seek you.
I miss you, I miss you.

Affection

✍ **Sumi Das**
H. S. 1st year

Loving someone with great affection
It is a story with lots of action
Someone happy, someone sad,
But there should be lots of satisfaction
Affection of heart is new and prime,
Loving someone is not a crime,
Someone weeps, someone cries,
Below the earth and above the sky,
Love also has some wrong reactions
Affection can save it by its medication.

Aims and Dreams

✍ **Ritu Sharma**
H. S. 1st year

Everyone has some aim in life,
All people have some dreams,
All those who reach their goals,
Are really called society's cream.

Some people wish to be teachers,
Some have the craze for doctors,
A lot of people aspire to have
Name and fame as newspaper editors.

Dreams have no limits
As there is no end of hope,
Only our efforts can make us
Bold enough to cope.

So we're to hold fast to our dreams,
For when our dreams die
We will be as helpless as
A broken winged bird, unable to fly.

Love – for the Lost Ones

✍ Afshana P. Hoque
BBA, 3rd Semester

For the World you are someone
But for someone you are the world
There is a power named 'Love'
That even affects a dove.
Which can change his life,
Or force him to take up a knife.
It is more or less a disease
For which people even tease.
It is present all over the universe,
It is a blessing and even a curse.
It can indulge even a liar,
It is such a feeling that no one can hire.
It is much more than God,
Which rises even in the heart of a fraud.
According to some, love is a sin,
But to some, it is a medal which they have to win.
Mostly in the loving cases
People are bothered by faces,
But my love will never bend
As it is very different
I lost my parents at the age of three
I can live without them
But not without their memories.

What is Life ?

✍ Lucky Goyal
H. S. 2nd year

What is life ?
To live or to strive ? To Drag or to Drive ?
Is it a bed of roses or ocean of tides ?
Is it something to be hated or to love ?
Let me know if you know what is life
For some it is Fun, for others it is a burden to bear.
For some it is laughter, for others it is tears,
It is light for some and darkness for others,
It is a cross word puzzle with no clue,
In which joys and sorrows always due.
I tried to understand it best, all in vain,
yesterday it was joy, today it is pain,
It seems to be an intermingled chain,
There is no moment without any stress or strain,
These four letters no one could ever explain,
What is life ? .....Try and get it if you can.

Valentine Poems

✍️ **Anonymous**

(1)

Everyday, a day begins,
It begins for you !!
I always remember you
And you do the same too !!
Everynight a height begins
It begins for you
I search for the true love
Which I find only within you
When I saw you
I was totally lost in you !
Will you be my valentine
I will simply ask you !!

(2)

She is one and only,
Who can't be kept lonely !
She is such a treasure,
Which can't be measured !!

When she smiles,
The nature smiles !
But, if she is sad,
Even the nature weeps !!

When she walks,
Nobody talks
Everyday at them mocks,
Thinking can't she be locked !!

Success

✍️ **Anand Sureka**
H. S. 1st year

Success is an art
Failure is only its part,
Struggle hard
To conquer the sky,
If there is failure,
Never feel shy,
Never let you fall,
Whatever that baffles
Run ahead to cope
Never leave your hope.
Make everything possible
With your skill
Think, nothing is impossible
Where there is will.

Battle on a Pitch

✍️ **Krishna Kanta Beria**
H. S. 1st year

When Jadeja goes for a run
We keep watching the fun.
When Ganguli hits a four,
Anwar says he can't take it any more
When Sachin hits six
Afridi massages his forehead with Vicks
When Kumble takes wicket
Malik forgets the rules of cricket
Finally when Yuvraj takes a brilliant catch
Pakistan loses the one day match.

An Interview with Prof. Jyotiprasad Medhi, the first recipient of K C Das Commerce College National Teacher Award

Professor Jyotiprasad Medhi, an erudite scholar, a great teacher is one of the pioneers of Statistics education in Assam and a reputed author of advanced-level works on Mathematical Statistics and Probability Theory. His outstanding contributions towards research, teaching and advancement of science, both pure and applied statistics, have received acclaim both within and outside India.

Prof. Medhi was born in 1924 into a noble family of the Kamrup district of Assam. He passed the Matric Examination securing star marks and a coveted position within the Assam Valley under the Calcutta University in 1940. He passed the Intermediate Examination from Cotton College, B. Sc. from Cotton College under Calcutta University and M. Sc. from the same University with two gold medals. One was the Devendra Nath Gangopadhyay Gold Medal for securing record marks and the other, the Post Graduate Gold Medal for coming "First Class First". Prof. Medhi was awarded M. Sc. Degree (Master of Statistics : by Thesis) by the University of Manchester, U.K. in 1954. He also passed the 'Diploma de Langue Francaise' with 'mention: honorable' in 1955 from the University of Paris. Finally Medhi completed his Doctoral programme at the University of Paris, under the guidance of professor R. Forlet and in 1956, the University conferred on him the degree of Dr-es-Sc (D.Sc.) with 'mention : Tres-Honorable'. Prof. Medhi started his career as a lecturer in Mathematics in Cotton College in 1948, joined the Department of Mathematics and Statistics, Gauhati University in 1949 and became Professor of Statistics in 1963. He became the Dean, Faculty of Science, Gauhati University in 1972 and continued in this post till 1975. He retired as Professor and Head of the Department of Statistics in 1985. Before his retirement, he served as Vice-Chancellor of Gauhati University for a short period. He also served as Visiting Professor in some of the best known universities in North-America, Europe, Asia and India. In 1979, the British Council invited Medhi as an Exchange Visiting Fellow. In the same year, he was asked to hold a visiting Fellowship in France by the University Grants Commission, India and *Centre National de Recherche Scientifique*, France. The Gauhati University conferred on him the title Professor Emeritus in 1987 and the University of Dibrugarh awarded him the D. Sc. Degree (*Honoris Causa*) on 15 march, 1997

Since 1955, when his first research paper was published in a reputed British journal, he has been contributing research paper to reputed International/National journals like *Biometrika* (U.K.), *Metrika* (Germany), *Cahiers* (Franch), *Management Science* (U.S.A.), *Operations Research* (U.S.A.), *Queueing Systems* (U.S.A.), *Sankhya* (India) and so on. A brilliant scholar, Prof. Medhi has to his credit five books, including the illustrated *Stochastic Process*, first published in the US in 1982.

A former president of the Assam Science Society, Prof. Medhi was also president of the Indian Society for Probability and Statistics besides being the nominated member of bodies like the UGC, UPSC and other State and Central Government bodies.

Dr. Medhi is an octogenarian but still he derives happiness through constant work and continues with his academic and scientific activities.

Questions :

- ☞ Sir, what is your feeling at the momentous occasion of receiving the award ?
  - ☞ It is really a very happy occasion that a National Teacher Award (where there was none earlier) has been instituted by K C Das Commerce College.
- ☞ What was your dream behind choosing this career of teaching?
  - ☞ I had confidence that I would be successful in a Teaching Career (involving Teaching, Research and Advanced Writing).
- ☞ You got lots of good offer in abroad. But you decided to comeback to your motherland. Why?
  - ☞ I thought that I should serve my motherland and remain in my home state except for occasionally going abroad as Visiting Professor with an idea to interact with experts in advanced countries, besides working as Visiting Professor.
- ☞ What should be the role of education?
  - ☞ This is a very broad topic and difficult to give a short answer.
- ☞ Very often it is seen that the meritorious students become interested in pursuing technical education only for getting good jobs. What will be the effective measure to persuade them to do a research work?
  - ☞ A conducive atmosphere and attractive facilities should be provided for research work and to research workers; this could improve the situation to some extent though lure for better paying jobs would always be there.
- ☞ What are the lacunae of higher education?
  - ☞ This is also a broad topic.
- ☞ What are the differences that you observe regarding the educational and socio-economic environment of Britain and our country?
  - ☞ There are several differences. One of the most important one is that in Britain, only bright students, who attain certain level of competence can go for higher education while there are ample opportunities for others.
- ☞ What is your opinion on the responsibility of future generation in this changed circumstances?
  - ☞ This is also a very broad question.
- ☞ Have you noticed any change in the attitude of the students between the first phase and the last phase of your long teaching career?
  - ☞ Time has changed and so have priorities and people's aspirations.
- ☞ Sir, we would like to know your comments on this award conferment programme of K C Das Commerce College Educational & Cultural Trust.
  - ☞ It is highly praiseworthy that K C Das Commerce College has an Educational & Cultural Trust and one of their objectives is to institute an award, where there were none, even in such an important area. This is praiseworthy and needs encouragement.

An Interview with Prof. Bhumidhar Chaudhuri, the recipient of K C Das Commerce College National Teacher Award, 2009

Prof. Bhumidhar Chaudhuri, an excellent teacher, an exponent of X-ray crystallography has been serving as an educationist for the last fifty years. Prof. Chaudhuri was born on 1st November, 1922. He passed Matric Examination securing star marks from Cotton Collegiate School, I.Sc. from Cotton College, B.Sc. from Presidency College and M.Sc. from Calcutta University. He was awarded the Ph.D. Degree by University of Manchester, U. K. in 1955. Under the guidance of Professor H. Lipson he did his research work in the field of X-ray diffraction analysis and use of optically derived Fourier Transforms. Prof. Chaudhuri started his career as a lecturer in Cotton College in 1946, joined the Department of Physics, Gauhati University in 1956, and became Professor of Physics in 1973, later also the Head of the Department, and the Dean of the Faculty of Science. Prof. Chaudhuri was instrumental in setting up various facilities for teaching and research in the Department of Physics, Gauhati University, particularly the X-ray diffraction laboratory and the Small Angle Diffraction facility. He also undertook painstaking efforts for setting up the computer centre of Gauhati University in 1976 and provided digital computer facilities in teaching and research with a ECIL TDC-316 mini-computer system as the first of its kind in the North-Eastern region of India.

Several research students have been awarded Ph.D. for their work under the guidance of Prof. Chaudhuri. Some of the findings of Prof. Chaudhuri and his group have been published in the International Journal 'Acta Crystallographica'. Prof. Chaudhuri jointly authored a monograph 'Optical Transform' published by the Academic Press, New York and London. Prof. Chaudhuri has 30 publications to his credit. Widely respected as a reputed X-ray crystallographer, Prof. Chaudhuri is the author of many popular scientific articles both in English and Assamese. His popular science lectures have always attracted large audience. In recognition of his distinguished services rendered during the career of service for advancement of education and promotion of research the Gauhati University conferred the status of Professor Emeritus on him in 1989.

Prof. Chaudhuri is still among the most active persons and as the chairman of Assam Higher Secondary Education Council, has been devoting his time and energy for modernizing the +2 stage of education in Assam.

Questions :

☞ Sir, what was your feeling at the momentous occasion of receiving the award ?

☞ I was over-whelmed with gratefulness to the large cross-section of learned people that had come to bless a humble old man of the teaching community. I was also aware that all these could happen due to the unique effort of the authority and academic community of the K C Das Commerce College. I would remember this with gratitude during the rest of my life.

☞ What was your dream behind choosing this career of teaching?

☞ To be precise, I rather stumbled into the teaching profession without knowing earlier that this would suit me so well. However, I knew very well I would not make a good officer sitting behind files and looking into other's insoluble problems. In the Cotton College where I first started my teaching career, I felt quite at home amongst the young students in the classroom as also in the cricket-ground as in view of a very insignificant cricketing experience during my student days, I was selected as the teacher-in-charge of the cricket team of the college. As a matter of fact, the opportunity that arose for me to take up research in X-ray crystallography in the Manchester University gave me enough confidence to take up research and teaching as my career.

☞ You got lots of good offer in abroad. But you decided to comeback to your motherland. Why?

☞ Perhaps I grew somewhat nostalgic. It was quite natural for me after over three and a half year's stay in a foreign country with my family. Moreover I was quite aware that time, that is around 1955-56, Gauhati University authority had decided to open up post-graduate teaching in physics with X-ray Crystallography and Advanced Spectroscopy as the only two branches of specialization. With my research degree in X-ray Crystallography in the university of Manchester, I grew rather eager to take a chance to get into the department and to see if I could build up a X-ray diffraction laboratory there also in the University at my home-town.

☞ What should be the role of education?

☞ I think the dictionary explanation should be quite acceptable, according to which it is a systematic training in schools, colleges and universities to build-up character and competencies required for preparation of a life as a good citizen. If you permit to add a little, I would say education heals aberration in character and sustain a person in adverse circumstances. On the whole, education carefully nourishes the society.

☞ Very often it is seen that the meritorious students become interested in pursuing technical education only for getting good jobs. What will be the effective measure to persuade them to do a research work?

☞ Research is meant for those who have intrinsic inclination towards research, who get pleasure in finding or creating new knowledge, who have perseverance and strong power of observation and imagination. It is not meant for those who love money, comfort and luxury very much, however intelligent they may be. The corporate world is taking advantage of this situation by enticing away the best brains with handsome salary. In a money-based society this is nothing unusual. I was surprised to learn that one could hardly find a graduate from the I.I.T.'s working in ISRO or Atomic Energy Commission, India's two pride places of research. Now let us take the example of Sir C. V. Raman, the discoverer of "Raman Effect" — a landmark in quantum theory. Raman came of a very poor family — son of a teacher drawing Rs. 10/- per month. He gave up his government job to accept the job of a teacher in the University of Calcutta for taking advantage of undertaking research activity in physics which eventually led him to the discovery of "Raman Effect" in 1928 and was awarded Nobel Prize in 1930. Raman used to say to his students "Science is a difficult mistress. She will not yield if you woo her for wealth. She insists that you love her for herself." What is true for science is also true for any other area of knowledge.

☞ What are the lacunae of higher education?

☞ I do not see any lacuna at all. However, as we advance, requirements in infrastructure (particularly in science and technology), quality of teaching and research and standard of syllabi will have to be upgraded.

☞ What are the differences that you observe regarding the educational and socio-economic environment of Britain and our country?

☞ It is now little over five decades since I left England after completion of my research training. I am nowhere near economics or sociology to write about current socio-economic environment of a place which I visited long ago. So please allow me to write something like a layman. It is quite natural to observe hatred brewing between ruler and ruled. This happened in India between the Indians and Britishers. I could not be an exception. But a brief period of a stay in England as a student completely changed my opinion on the English people in their homeland. It appeared to me as if an Englishman is the finest sample of gentleman in this world, considering his behavior, cordiality and helpfulness to foreigners. I was very much impressed by their politeness, honesty, sense of duty of the workers at all levels including that a sweeper, garden-keepers, bus-drivers and particularly that of the policeman on duty. This is somewhat wanting in our country even now. Members of the teaching staff of the physics department invited us to their place of residence to know more about our country. They somehow appeared to be interested to know more about our caste system. When we told them about it, they exclaimed — “Oh! this is very similar to ours. Our members of the lord’s family won’t marry a lady from stage or screen.” The children were surprised to see us without feathers on our head. The parents had a hard time in explaining to them that we were the real Indians and not the Red-Indians which they often used to see in pictures. They are Americans. The hostess-mothers were perplexed because unlike the nearby Europeans, we spoke such good English although we came from such a long distance covering seventeen days in a boat.

Coming to education, I would prefer to dwell on University education only where I had a casual glimpse while working as research student. It appeared to me that a University is not known by the outward glamour of its buildings but only by the academic excellence of teaching and research of the teachers. It is the glamour of academics that drew students to a University. While gossiping about any University, the students referred only to the professors that were in the various faculties of the University. Vice-Chancellors were just ornamental heads. More often than not, they remained behind the scene. During my three and half years of stay in the University of Manchester, I did not hear anybody talking about the Vice-Chancellor or Education Minister. Even media did not bother. I saw the Vice-Chancellor of Manchester University only on the day of receiving my Ph.D. diploma. Later on, I was amused to know that none of the recipients of Ph.D. diploma that evening saw the Vice-Chancellor before.

☞ What is your opinion on the responsibility of future generation in this changed circumstances?

☞ This is a difficult question—difficult in the sense that it is keeping me guessing. “Changed circumstances” may be of various kinds. Responsibilities of future generation would depend very much on the activities of the present generation. So I have singled out one picture of our present generation for discussion.

According to global assessment made by Transparency International, at this moment, India is one of the most corrupt nations. The integrity score of India is 2.8 which is somewhere near the bottom. For India, the land of Mahatma Gandhi, a country with a history of nearly six decades of its existence as a sovereign nation, proudly exclaimed everywhere as world’s largest democracy, this record is rather disgraceful. It is not that nobody is aware of this grossly pervading pollution of national character. It is as if a result of “swadeshi misrule after videshi rule.” Our future generation will find it really difficult to escape the devastating effect of the polluted national character. They will eventually fall in the line. We can go on advising our new generation to build up character. But how? I have no answer!

☞ Have you noticed any change in the attitude of the students between the first phase and the last phase of your long teaching career?

☞ Frankly speaking, during my tenure of service as a teacher, running over three decades from higher secondary level through degree stage to post-graduate stage, I did not notice any change of attitude of the students. They appeared quite friendly and disciplined. I still remember, on certain occasion they even tried honestly to correct my mode of lecturing, writing stealthily on the black-board “Royal Mail”. I understood it correctly. I was going rather fast. I must now admit that such corrective feed-back from the students helped me to improve my lectures. However, being a teacher in the science stream, I had to deal with rather a small number of students. This perhaps helped us to come very close to each other developing a healthy relationship. This may be difficult for other faculties like commerce and various disciplines of humanities due to infection of ultra-modernism which is emerging as a nemesis of our hallowed old culture and tradition.

☞ Sir, we would like to know your comments on this award conferment programme of K C Das Commerce College Educational & Cultural Trust.

☞ Undoubtedly the very idea of creating a national award for teachers and that too for the first time in this country is a remarkably bold and novel adventure. This will certainly go a long way towards inspiring the community of teachers in their highly responsible assignment of developing the human resource of the country. I feel proud to congratulate the Principal, the academic community and last but not the least, the members of the Educational and Cultural Trust of the K C Das Commerce College for their unique decision.

✦ The highest towers rise from the ground.

✦ The finest steel has to go through the hottest fire.

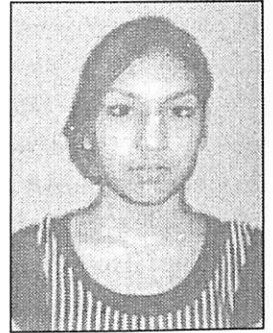

An interview with rank holder Pooja Jain

- ☞ What is the secret of your success?
  - ☞ Lots of hard work, devotion, seriousness and concentration towards my study.
- ☞ How much time do you think one requires daily for serious preparation for this examination?
  - ☞ I think time doesn't matter but interest and regularity is essential.
- ☞ How did your parents, family and friends contribute to your success?
  - ☞ My parents, family and friends contributed a lot towards my success as they encouraged me a lot. It is because of their support and encouragement that today I am in such position and succeed in making my parents and college family proud.
- ☞ How would you visualize your success?
  - ☞ I would visualize my success as a sweet fruit of my hard work.
- ☞ What is your advice to the juniors?
  - ☞ I would like to advise my juniors to work hard and make the best use of their time and achieve good results.

An interview with rank holder Venisha Jain

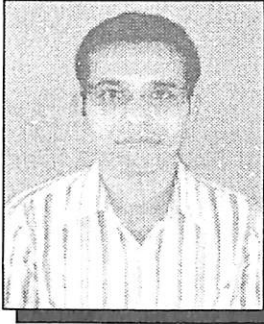
- ☞ What is the secret of your success?
  - ☞ It is my hardwork, sincerity and determination as well as motivation from parents and teachers.
- ☞ How much time do you think one requires daily for serious preparation for this examination?
  - ☞ It depends on the student in particular but in general one requires 6-8 hours of serious study a day to do good result.
- ☞ How did your parents, family and friends contribute to your success?
  - ☞ It is the blessing, love, support, motivation, encouragement and guidance of my parents, family, friends and teachers which have helped me a lot in my study to achieve the goal. Our Principal sir has been a positive stimulus and constant motivator for me from the very first day I got admitted in the college. All other faculty members have also helped and guided me throughout the academic session. My parents have provided me all the facilities and a good environment at home for study.
- ☞ How would you visualize your success?
  - ☞ It was a great achievement for me as well as for my family and college. My success with a state rank in H. S. exam. has boosted in me a new hope and vigour for my future.
- ☞ What is your advice to the juniors?
  - ☞ My advice to them is to study hard with sincerity and to make the best use of their time in all possible ways. I wish them all success in their life. ☐☐

Report of Vice-President

First of all, I would like to thank God and my guardian for sending me to such an exceptional college of the North-East India. I am very much happy with the Principal, Dr. Hitesh Deka and the selection committee for selecting me as the vice-president of the Students' Union for the session 2008-2009.

I am also grateful to all the students of K C Das Commerce College, Teaching Faculty, Non Teaching Staff and my dear friends for their continuous guidance, mutual co-operation and all the love which they bestowed on me during discharging my duties as union member.

After becoming a part of the Union Body, the first event took place was the College Week Festival. Although, I didn't have any specified responsibility, yet I extended all possible help to the other members of the union in organising various events successfully.

Secondly, Silver Jubilee Closing Ceremony was celebrated by the college in a very attractive way. In this context, I would like to congratulate our Principal Sir, Teaching Faculty, Non-Teaching Staff and the Governing Body who have sacrificed a lot in passing 25 glorious years.

I heartily thank our Teacher in-Charge Mr. Naba Kumar Goswami for his valuable suggestions and all the members of the Union Body for their co-operation in every step during my tenure as a union member.

I would also like to convey my best wishes to the newly formed Students' Union and the new students for their prosperity.

Thanking you.

Devajeet Das
Vice-President

Report of General Secretary

It gives me immense pleasure to be a part of Students' Union Body of KC Das Commerce College in its Silver Jubilee Year. I am very much proud to be the part of Students' Union Body of this leading institute which has left its footprints over the sand of time.

My Journey at KC Das Commerce College began in the year 2005 and is being continued till today during which I grew from being a playful and carefree student to responsible citizen of this society. During these years I learned among other things that a rupee earned is far more valuable than five pounds, that sell my brain and brown to the highest bidder but never to put a price tag on my heart and soul, that to listen to all but take my own decisions.

I am very much grateful to the selection committee of the college for providing me the chance to serve the college as the General Secretary for the year 2008-09. I tried my utmost to keep up to the expectations of each and every member of the college. Though I did nothing new and simply followed what the tradition was but I always followed the path shown by the great economist Emerson—"If your job is to sweep a crossing then it is your duty to see that the crossing remains the best swept in the world."

I offer my thanks to our honourable Principal Sir, Dr. Hitesh Deka, Teacher-in-charge (Students' Union Body) Dr. Naba Kr. Goswami, Faculty members, Non teaching staff and to all my dear friends for their unconditional love, support and guidance.

I specially convey my deep regards to our respected principal sir for providing me the opportunity to become an active member in the Silver Jubilee Celebration.

I am equally very much thankful to the other members of the Students' Union Body, comprising of my batchmates and juniors who have no doubt, remained my helping hand all throughout.

Last but not the least, I feel glad to be a part of this wonderful institute and dedicate all my achievements to the experienced hands that nurtured my career. It was really a memorable and exciting phase of my life to serve the college as the General Secretary. I wish that more and more students will come out with flying colours and carry the name of this institute not only to the national level but also to the global arena. I would also like to take the opportunity to congratulate the members of the newly constituted Union Body and at the same time wish all the KCIANS a very bright and happy future.

Thanking you.

Rashmi Tiwari
General Secretary

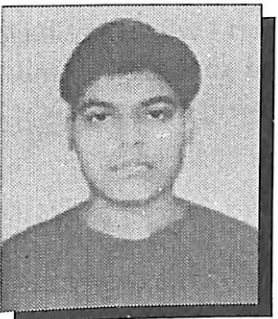

Report of Magazine Secretary

I, Sangita Das, B.Com 2nd year, feel honoured to be a part of the Students' Union Body of K C Das Commerce College as Secretary, Magazine for the year 2008-2009.

It was the Silver Jubilee Celebration Year during my tenure. We were the only Union Body during whose tenure the entire year was called an event. As it was a Silver Jubilee Year many occasions took place and we all actively participated in all the events throughout the year. I too arranged many competitions during the college week. It was a great success to get the co-operation of all the students in all those competitions. I will never forget to thank them and also the members of the Union Body who always supported and helped me.

Sangita Das
Secretary, Magazine

Report of Social Service Secretary

At the very outset of my report I would like to express my heart felt thanks to the entire family of K C Das Commerce College for electing me as Secretary, Social Service for the session 2008-2009.

With lots of hope I started my journey as Secretary, Social Service. I was really happy and honoured to organise a Cancer Awareness Camp with the help of a team from B. Baruah Cancer Institute.

I would finally like to extend my sincere gratitude to all including our Principal Sir, Dr. Hitesh Deka, Sri Jitumoni Bora my Teacher in-charge, Union members and friends who helped and guided me. I would be ever indebted to them.

To conclude I would like to say that it was a great experience for me to serve as a member of Union Body and hope that the students of K C Das Commerce College will go ahead and upheld the name of our college. I also apologize for all mistakes I have made.

Vivek Pareek
Secretary, Social Service

Report of Music and Cultural Secretary

At the outset, I would like to thank the Almighty for giving me an opportunity to study in an institution like KC Das Commerce College, where students are treated just like a family. I would like to convey my regards to our honourable Principal Sir, Dr. Hitesh Deka for believing me and vesting me the opportunity to serve the college.

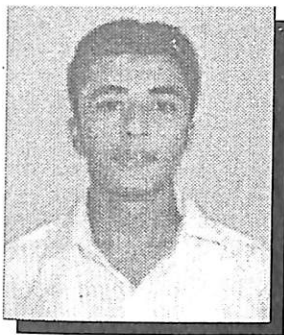
During my tenure, I organised various music and dance competitions in the college week. I was extremely lucky to assist the institution in the Silver Jubilee Programme. The Freshers' Social was also organised by the Students' Union in order to welcome the fresh faces. Many new talents were given a chance to showcase their talent in this event. I also tried to represent our college in many events organised by other colleges.

At length, I would like to thank the most important person, my Teacher in-charge (Music and Culture) Mr. Kukil Bora without whose support I would not have been able to move a step and the students who co-operated so well with me. I hope the new generation of the college will come out with flying colours.

Thanking you.

Sanchita Deb Barman
Secretary, Music & Culture

Report of Debate and Symposium Secretary

At the very outset, I would like to thank God and my parents for providing me the opportunity to be a part of this wonderful institution, K C Das Commerce College. I am immensely honoured and gratified to be the Secretary, Debate and Symposium of the Students' Union for the session 2008-09. I am thankful to our respected Principal Sir, Dr. Hitesh Deka, Who is indeed a source of inspiration for all KCIANS. I would also like to take the opportunity to thank Teacher in-charge Pallavi Kakati for her encouragement, guidance and support.

During my tenure as the Debate and Symposium Secretary, I tried my best to serve my college and fellow friends. During College Week Festivals 2008, I conducted various competitions like Debate, Extempore Speech, Quiz, etc., under the guidance of Teacher in-charge Pallavi Kakati. I also rendered my service during Freshers' Social and Saraswati Puja. I with John Kumar Kalita represented our college in 48th Bholā Borooah Memorial North-East Inter-College Debating Competition, organised by B. Borooah College on 13th of December, 2008. It was a great experience. I with Sanidya Saraf also participated in the All Assam Inter College Debating competition, organised by S. B. Deorah College. Under my guidance, Sanidya Saraf won 2nd prize in the Essay Writing Competition organised by Friends of Tribals Association, Guwahati. The greatest achievement during my tenure was the 'First Prize' and 'Best Team Award' in the Inter-College Seminar organised by Gauhati Commerce College on the topic "Price Rise". I would like to mention the name of two of my classmates Sonam Sharma and Yesmi Kabra who brought this fame to our college.

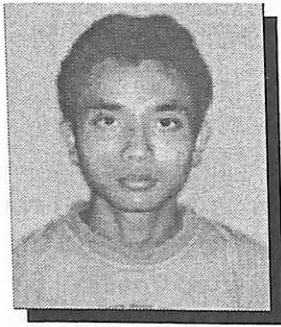
I was also given the additional charge of student representative of the seminar committee for year long Silver Jubilee Celebration. I did my best to help the committee in all possible manner while organising various seminars and conferences. I sincerely helped the Management Department of our college while organising departmental seminar on the topic, "Challenges and Perspectives of HRM." Besides, we represented our college in various other competitions organised by various institution throughout the year.

At last, I congratulate the newly formed Students' Union. My sincere advice to them in particular and all the junior students in general is that we must not forget our duty at any cost. Our topmost duty as a student is to build our character to serve our nation. Let us always remember the words of Swami Vivekananda,

"Money does not pay, nor name; fame does not pay, nor learning. It is love that pays; it is character that cleans its way through administrative walls of difficulties."

Suraj Ghimire

Secretary, Debate and Symposium

Report of Boys' Common Room Secretary

I, Ananta Kumar Roy, feels proud to be Secretary, Boys' Common Room for the Session 2008-2009.

During my tenure I tried my best to extend all possible help in organising events like Frerhers' Social, Foundation Day Lecture, Silver Jubilee Celebration, College Week Festival etc.

Before I conclude I pay humble gratitude to respected Principal Sir and Teacher in-charge Dhani Kanta Kalita Sir for their kind support and valuable suggestions.

At last, I would like to convey my best wishes to the newly constituted Union Body and wish all the students a very bright future.

Thanking you.

Ananta Kr. Roy

Secretary, Boys' Common Room

Report of Girls' Common Room Secretary

I feel enlightened and honoured to be a part of the Students' Union Body of such an institution in which one would feel privileged to study. I am very much thankful to our respected Principal Sir and the Selection Committee to honour me with the post of Secretary, Girls' Common Room.

I am equally much thankful to the Teacher-in-Charge (Girls' Common Room), Mrs. Chaitali Das and all the faculty members for guiding me in carrying out my duties and responsibilities.

As a secretary of Girls' Common Room I have left no stone unturned to serve the girls of this college. During my tenure I have organised various events for the girls of the college and I am very much thankful to them for taking part in the various activities and for displaying the right sporting attitude.

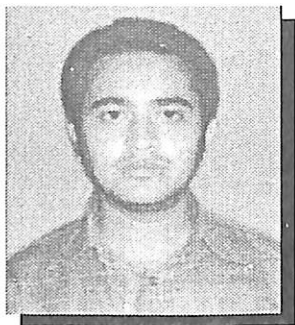
Before concluding, I would also like to express my gratitude specially to Miss Rashmi Tiwari (General Secretary) and all the members of the Union Body who worked and helped me throughout the year.

At last, I congratulate the new members of the Union Body and wish them the very best in leading the college forward on the stride of success and development in the years to come.

Thanking you.

Suman Pandey

Secretary, Girls' Common Room

Report of Major Games Secretary

I convey my thanks to our honourable Principal Sir, Dr. Hitesh Deka, Teacher in-Charge Mr. Satyajit Sharma and to all my teachers who have given me the opportunity to serve as the Major Games Secretary for the session 2008-2009.

During my tenure the College Week was held and various games were organised in free and fair manner. Large number of students took part in every competition. All these competitions would not have been successful without the co-operation of the teaching staff and all my friends.

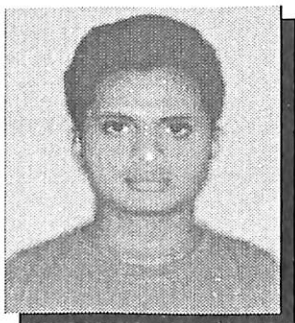
I am proud to be a part of the Silver Jubilee Celebration which took place during my tenure.

Before I conclude I would like to say that it was really a memorable and exciting phase of my life to serve as the Major Games Secretary of the college.

At last, I would like to offer my best wishes to the new Union Body of the college.

Thanking you.

Victor Kalita
Secretary, Major Games

Report of Minor Games Secretary

At the outset, I would like to thank God and my parents for providing me the opportunity to be a part of the K C Das Commerce College family. It is indeed a matter of honour and pride for me to serve the college as the Secretary, Minor Games for the session 2008-2009. I am thankful to our Principal Sir, Dr. Hitesh Deka and the Selection Committee for giving me the opportunity to serve the institution.

During the College Week Festival, various events under the minor games category were being organised. I am thankful to the student community for the enthusiasm they displayed to take part in such events. Without their help and co-operation that would not have been possible.

I would like to thank our respected Principal Sir, Dr. Hitesh Deka, Teacher in-Charge Mr. Bipul Kalita, lecturer, Department of Accountancy for guiding me throughout my service.

I conclude by extending my best wishes to the new members of the Students' Union.

Thanking you.

Ezaz Ahmed
Secretary, Minor Games

MOTTO

Wisdom is Sublime